21 MAYIS 1980 ÇARŞAMBA 10 LİRA

Halkın Gazetesi
Demokrat

KARAMANLİS ve YUNANİSTAN

Yazısı 3. sayfada

21 Mayıs olayları nedeniyle idam edilen Albay Talat Aydemir'in itirafı:

"Türkeş bir muhbirdir"

● Türkeş için, "Arkadaşımdı,, diyen Aydemir, "Milletin yüzüne, kendisine bel bağlayanların yüzüne bir muhbir olarak nasıl bakacak diye düşünüyorum,, diye yazıyor

Kendisini ihtilalci ve Atatürkçü olarak nitelendiren Albay Talat Aydemir, çeşitli darbe girişimleri içinde yer almıştı. 21 Mayıs 1963'teki darbe girişimi sırasında İsmet İnönü Başbakandı. Yukarda Aydemir, ilk tutuklanmasından sonra eşi ve çocuklarıyla birlikte görülüyor.

● Aydemir hatıralarında, Türkeş'ten "En yakın arkadaşlarını ihbar edip, onların cesetleri ve kemikleri üzerine basıp yükselmeyi mübah görebilen,, birisi olarak söz ediyor

HABER MERKEZİ

21 Mayıs 1963'te ihtilal girişiminde bulunduğu gerekçesiyle arkadaşlarıyla birlikte tutuklanan ve yapılan yargılama sonucu 5 Temmuz 1963'te idam edilen Talat Aydemir, hatıralarında, Alpaslan Türkeş'in muhbir olduğunu ve kendilerini ihbar ettiğini "en yakın arkadaşlarını ihbar edip onların cesetleri ve kemikleri üzerinde yükselmeyi mübah gören insanlardan birisi olduğu"nu yazdı.

Türk siyasi hayatında önemli bir dönemi oluşturan 21 Mayıs hareketi konusunda Akşam Kitapçılık Ticaret tarafından yayınlanan "Talat Aydemir'in hatıraları" adlı kitapta, MHP Genel Başkanı Alpaslan Türkeş'in o dönemdeki muhbirliği konsunda şu görüşler yer aldı:

(Devamı 7.Sayfada)

DURAK

BEKLEME YAPILMAZ

HALUK

CHP'li yurttaşlara yönelik faşist saldırılar yurt çapında yoğunlaştı

CHP BEKLİYOR

ECEVİT: "TÜRKİYE'DEKİ CİNAYETLERİN BUYÜK BİR BÖLÜMÜNÜ İŞLETEN, DEVLETİ İŞGAL EDEN, BİR FAŞİST REJİM GETİRMEYE ÇALIŞAN PARTİ İLE BİRLİKTE, ONUN DESTEĞİYLE, HATTA ONA TESLİM OLARAK AP DEVLETİ YÖNETMEYE DEVAM EDECEK MİDİR?"

● Ecevit'in yeni bir aday için Bilgiç'in çekilmesini beklediği öne sürüldü

ANKARA (DEMOKRAT)

Yurt çapında CHP'li il ve ilçe yöneticileri ile CHP'li yurttaşlara yönelik saldırılar yaygınlaşırken CHP Ortak Grubu'nda konuşan Ecevit "Türkiye bir faşist ve Nazi gücünün işgali altına girmektedir" dedi. Cumhurbaşkanı seçimi ile ilgili ortak grup toplantısında bir komisyon kurulması kararlaştırıldı. Bu karar, siyasi çevrelerce bir bekleme olarak nitelendirildi.

Son olarak Uşak CHP İl Sekreteri Etem Kaya ile Konya'da CHP'li olduğu bildirilen Arif Çalıkuşu adlı yurttaşın öğrenci oğlu Davut Çalıkuşu kimlikleri belirlenemeyen faşist saldırganların yaylım ateşi ile yaralanırken her iki olay yurt çapında CHP'li yurttaşla-

(Devamı 7.Sayfada)

GENEL İŞ YÖNETİCİLERİ DİNÇER'İN ODASINI İŞGAL EYLEMLERİNİ SÜRDÜRÜYOR

● Sendika yöneticileri direniş konusunda görüşmek için Sıkıyönetim Komutanlığı'na başvurdu.

HABERİ 7. SAYFADA

TARİŞ ÇIĞLI'DE ÜRETİM BAŞLADI

● 100'e yakın faşistin işçi olarak yerleştirildiği fabrikada 3 aylık aradan sonra üretime geçilirken Tekstil Sendikası, işçileri provokasyonlara karşı uyardı.

HABERİ 7. SAYFADA

CHP Uşak İl Sekreteri de öldürüldü

Tuzla Piyade Okulu Komutanı silahlı saldırıda yaralandı

● Tokat'ta CHP İl Yöneticisi faşistler tarafından öldürüldü.
● Ankara'da faşistler 2 mahalle halkına saldırdı.
● Of'taki aramalarda çok sayıda dinamit ele geçirildi.
● Bingöl'de MİSK'e bağlı bir sendika başkanı öldürüldü.
● Denizli'de faşistler demokratik örgütlerin binalarına saldırdı.
● Tercan'da MHP binası bombalandı.
● Edirne'de halka ateş açan bir faşist tutuklandı.
● İstanbul'da TÖB—DER'li bir öğretmen öldürüldü.
● İzmir'de gösteriler yapıldı.

HABERİ 5. SAYFADA

FAŞİSTLER İLK CİNAYETİ 1975' DE İKİ TİP ÜYESİNİ ÖLDÜREREK İŞLEDİLER

Şişli'deki saldırılar MHP binası çevresinde oluyor

● Şişli'deki cinayetler AP azınlık hükümetiyle birlikte yoğunluk kazandı ve 4 aylık bir süre içinde 10 yurttaş öldürüldü

HABERİ 5. SAYFADA

Faşistlerin yaylım ateş açarak katlettikleri Şişli Siyasal Bilimler Okulu öğrencisi Ali Haydar Kurt'un cenazesi kaldırılırken.

AMERİKA'DA IRKÇI VAHŞET

Irkçı Amerikan polisi işbaşında: Bir siyahın tutuklanışı.

MİAMİ'DE OLAYLAR SÜRÜYOR

● Irkçı beyazlar tarafından işkence yapılarak öldürülen çok sayıda zenci ve Uzak - Doğulunun cesedi bulundu

● Çatışmalar sırasında 20'den fazla kişi öldü, 300 kişi yaralandı, 500 zenci tutuklandı

MIAMİ (REUTER)

Florida'nın Miami kentinde bir zenciyi döverek öldüren ve bunu trafik kazası olarak gösteren dört beyaz polisin mahkemece beraat etmesi nedeniyle yapılan protesto gösterilerine polisin müdahale etmesinden sonra büyüyen olayların çok sayıda insanın yaralanmasına ve 20 kişinin ölümüne neden olduğu bildiriliyor.

Olayların gelişmesini engellemek için konulan sokağa çıkma yasağına rağmen kentin birçok bölgesinde

(Devamı 7.Savfada)

Karabük'te 19 Mayıs gösterilerinde Köksal Toptan konuşma yapamadı

Faşistler saldırınca Bakan töreni terketti

● "Başbuğ Türkeş,, sloganını söyleyerek Bakan Toptan'ın konuşmasını engelleyen faşistler daha sonra taş ve sopa attılar

● Emniyet kuvvetlerinin olaylara müdahale etmemesi halkın tepkisine neden oldu

HABERİ 7. SAYFADA

ENERJİ BAKANI'NIN KOMİSYONCULUK YAPTIĞI İLERİ SÜRÜLDÜ

● TBMM KİT KarmaKomisyonunda, CHP'li Keskin Kıratlıoğlu'nun PET adında bir şirkete ortak olduğunu ve şirketin SSCB ile TPAO arasındakianlaşmada komisyonculuk yaparak 1,3 milyon dolar komisyon aldığını söyledi.

HABERİ 7. SAYFADA

Mayıs başında uluslararası kuruluşların Merkez Bankası'ndaki hesapları 22.2 milyar liraya yükseldi

Türkiye devalüasyonlar nedeniyle IMF'ye 5,4 milyar lira daha borçlandı

● Kamu kesimine paralel olarak çeşitli bankalara sağlanan kredilerde de daralma gözleniyor.
● Piyasadan 3,2 milyar liralık kağıt para çekildi
● Resmi kuruluşların Merkez Bankası'nda tuttukları mevduat 242 milyon azalarak 17,6 milyar liraya indi.

HABERİ 7.SAYFADA

OECD'YE GÖRE SON ALTI AYDA TÜRKİYE'DE FİYAT ARTIŞLARI YÜZDE 100'Ü AŞTI

Aynı dönemde İzlanda'da yüzde 59.9'luk artışla Türkiye'yi izlerken bir yıllık fiyat artış ortalaması yüzde 92.6 oldu.

HABERİ 7. SAYFADA

Türk-İş'e bağlı Basın-İş Sendikası:

"İŞÇİLERİ SESSİZ BİRER KÖLE HALİNE GELMEYE RAZI EDEMEYECEKLERDİR,,

● Basın-İş, Ticaret Sicili Gazetesinin Odalar Birliği'ne devredilmesine karşı çıktı

ANKARA (DEMOKRAT)

Türk—İş'e bağlı Basın—İş Sendikası Yönetim Kurulu bir açıklama yaparak işçi hareketlerini siyasetten soyutlamaya yönelik girişimlerin amacına ulaşamayacağını belirtti ve "Ancak bunu

(Devamı 7.Sayfada)

İSLAM KONFERANSI AFGANİSTAN SORUNUNU TARTIŞIYOR

● Dışişleri Bakanı Hayrettin Erkmen İran ve Pakistan Dışişleri Bakanları ile görüştü.

HABERİ 7. SAYFADA

PERU'DA SİVİL HÜKÜMET KURULUYOR

● Peru seçimlerinde solun bütün önemli siyasetleri Temsilciler Meclisi'nde sandalye kazandılar.

HABERİ 7. SAYFADA

OECD'NİN TÜRKİYE HAKKINDAKİ YILLIK RAPORU YAYINLANDI

BATILILARA GÖRE TÜRKİYE EKONOMİSİNİN BUNALIMI CİDDİYETİNİ KORUYOR

● Raporda Türkiye ekonomisinin iyileşmeye başlamadan önce bazı alanlarda kötüleşebileceği ileri sürülerek özellikle enflasyon oranının artabileceği, işsizlik oranının yükselebileceği belirtilmektedir.

HABERİ 7. SAYFADA

AKLA KARA

EMİL GALİP SANDALCI

Oyuncakçı dükkanından...

Bir bakıma oyuncakçı dükkanı gibidir ülkemiz. Bakarsınız; ortasında, onur yerinde, Atatürk'ün portresi, her türden oyuncak vardır vitrininde: Anayasa, demokrasi, Cumhuriyet, laiklik, bilim-sanat - söz - yayın - düşünce - vicdan özgürlükleri, her türden haklar, özerk radyo ve televizyonlar - üniversiteler, Adaletin hukuksal-sosyal ekonomik çeşitleri eşitliklerin tüm kolleksiyonu vb.

Ne var ki, vitrinin oldukça zengin görüntüsüne, çeşitliliğine karşın, içindeki oyuncaklarla pek fazla oynamaya, hepsini ortaya yığıp haşır neşir olmaya, ötelerini berilerini karıştırıp ellemeye gelmez. Anlayacağınız; tüm oyuncakların arasında dilediğinizce oynayıp, o çoçuksu sevinci ve mutluluğu yaşamanıza olanak yoktur. Büyüklerinizin denetiminde, ancak bir ikisiyle, dikkatle, uslu uslu oynayıp, oyalanabilirsiniz.

Aşağıdaki satırlar , bizim oyuncakçı dükkanının - iktidarda ve muhalefette - büyük koruyucusu Demirel'in memleketi Isparta'nın bir ilçesinde, sol içerikli bir gazete çıkararak, gazetecilik oynamaya yeltenen, CHP'li bir vatandaşımızın mektubundan:

"... verdiğimiz uğraş küçümsenemez diyebilirsem sakın yanlış anlamayın. (...) çevremizin gerici, faşist, yobaz ve çağ dışı kişilerle sarılı olduğu bir yerde uğraş vermemizi takdir edersiniz sanırım.

Şunu da özellikle belirtmek isterim, bizim uğraşımız faşistler gibi saldırıya, sövgüye, sömürüye, baskıya dayalı değil. Tersine sevgiye ve övgüye dayalı bir uğraştır. İşte bunu bildikleri için, bunu yaptıkları için, bendenizi bazı işlerim için gittiğim Isparta Merkez ilçesinde, faşist komandolara kıyasıya dövdürdüler. Ölmedim ama yaralı olarak kurtulabildim bu saldırıdan. (...) burasını bir Kahramanmaraş, bir Malatya, bir Kayseri yapmak isteyenler ne düzenler uygulamaktadırlar, ah bir bilseniz. Biz solcuların gitmekte olduğu kahvehaneleri, parkları işgal ederek olay çıkarmak istemektedirler, (...) Çocuklarımızı okullarda okutamayıp aldık geriye. Halen boştalar. Solcu çevreler tedirgin, ha bugün saldırıya uğrayacağız, ha yarın saldırıya uğrayacağız diye bekler olduk. Ölürüz, öleceğiz, öldürecekler bir gün bizleri. Burada da kazan kaynatılmak isteniyor. İnanın, şu mektup elinize sağ salim ulaşırsa mutluyuz. Haberleşme özgürlüğümüz bile yok. (..)'da devlet arama, Diyojen örneği mumla gündüzün sokakta birşeyler aramaya benziyor. Faşistler...'ta da kelle almak çabasındalar. Ama bu kelleler kimin olur bilinmez. Akşama sabaha bekleyiniz buradan da ses gelecektir, faşistlerin kan içtiği bu ülkede. Diyeceğim odur ki,....'ta en kısa deyimle solcular artık soluk alamaz duruma gelmişlerdir. Sol düşüncede kamu görevlileri, özellikle öğretmenler kıyılıp, sürülürken ya da her tür baskı altına alınırken, sol düşüncede esnaf ve iş sahibi ekonomik baskı altına alınırken, bu faşist düşüncenin ve mekanizmanın halen işlerliğini sürdürdüğü yöremizde artık yaşam çekilmez duruma gelmiştir. Nereden komut alıyorlarsa alıp, üzerimize üzerimize gelmekte ve bizleri oyuna getirmek istemektedirler. Günümüzün her saati hatta dakikası faşist güçlerce denetim altında tutulurken MHP'lilere silah ruhsatı verilmektedir. Dikkat buyurun, saldırgana silah ruhsatı veriliyor, saldırılana ise devlet en küçük bir yardım bile yapmıyor.

Küçücük toplumumuz, giderek Türk halkı, daha daha giderek Türk ulusu ve demokrasisi faşist güçlerce faşizan denetime tabi tutulurken buralardaki yaşamımızı siz şöyle bir düşünün. Yollara, caddelere, sokaklara, binaların duvarlarına; "Başbuğ Türkeş, Kanımız aksa da zafer İslamın, MHP, ÜYD, Buraya Koministler giremez, vb." gibi sloganlar yazılırken hiç kimse soruşturmaya uğramaz ve cezaevine girmezken yine faşistlerce bir provokasyon sonucu yazılan sol içerikli yazılar nedeniyle... cezaevine pek çok çocuğumuz, gencimiz girmektedir. İnanın, sol içerikli sloganları yazanlar da faşistlerdir. Ama bunu kimseye anlatamazsınız. Üstelik bu yazılar.. Emniyetindeki polisler nezaretinde

Devamı 7. Sayfada

NE VAR NE YOK?

Basından seçmeler

HAZIRLAYAN Hüseyin ADLI

"Anormal"ler

İçişleri Bakanvekili Orhan Eren'in öldürülen CHP'lilerin aslında "anormal" olduğu yolundaki sözleriyle ortaya konulan düşünce, bazı satırlarda da şekilleniyor. İşte Kayseri CHP İl Başkanı Kulkuloğlu'nun öldürülmesinden sonra yazılan normal olmayan yazılardan bazıları:

"CHP Kayseri Il Başkanı'nın teröristlerce öldürülmesi olayı Ecevit tarafından tehlikeli bir şekilde saptırılarak, bir kışkırtma havasına dönüştürülüp hükümet ve AP'ye karşı haksız bir hücum vesilesi yapılmış olması birçoklarını şaşırtmıştır. Nasıl şaşırtmasın ki, yıllardan beri yaşanılan şartlar içinde bir İl Başkanı'nın öldürülmüş olmasında.. istismar edilecek bir yön bulunmadığını artık dağdaki çoban bile bilmektedir". (Son Havadis, Necmeddin Önder, 15 Mayıs Perşembe)

Meğer Kulkuloğlu'nu da solcular öldürmüş...

CHP Il Başkanı'nın öldürülmesi böylesine "normal "karşılandıktan sonra iş bu kadarla da kalmıyor. Yine Son Havadis gazetesinde "Görüş" yazarı Abdullah Uraz Kayseri İl Başkanı'nın öldürülmesi olayında suçluyu hemen yakalıyıvermiş, tahmin ettiğiniz gibi suçlu yine "sol"-dur.

"Adana ve arkasından Kayseri CHP İl Başkanları'nın öldürülmesi gerçekten düşündürücüdür. Ve hunharca, alçakça işlenmiş bu cinayetler bir plan ve programla tatbik edilmiştir. Bu alçakça cinayetlerin Türkiye'de kargaşalık isteyen alçak solun tertipleri olduğundan şüphe etmiyorum."

Ne kadar "normal" bir düşünce tarzı değil mi?

ASIL DİVAN—I HARB'LİK OLANLAR

Tercuman Yazarı Ahmet Kabaklı, bu "normal" olmayan yazılar kervanına 11 Mayıs günkü yazısıyla katılıyor. İl başkanlarının öldürülmesi olayında Kayseri Valisi'ni suç - layan Üstündağ'a-sanki birşey demiş gibi -çok kızmış Bay Kabaklı.. O kadar ki Ecevit'in de "Divan-ı Harb"e yollanmasını önerecek kadar küplere binmiş... Söz açılmışken bu "Divan-ı Harp" merakının Tercüman gazetesince düzenlenen "Anayasa Semineri"nde ortaya çıktığını da hatırlatmakta yarar var. Aşağıya aktardığımız bölüm "Divan-ı Harb"te yargılanması gerekenin kim olduğunu ortaya koymuyor mu?

"Gel gör ki Üstündağ gibi münasebetsizlikle maruf ağızlar durmuyor. Yırtılmış tulum gibi ötüyor(..) Bu çeşit itirafları yapan bir adamın yeri ise, muhalefet liderliği değil Divan-ı Harb'dir...'

Niye mi öldürmüş?..

Oya Can'ın 13 Mayıs salı günkü yazısı Kayseri CHP İl Başkanı'nın öldürülmesi olayına ışık tutuyor:

"Yangının üstüne Üstündağ körükle gitmektedir. CHP Genel Sekreteri'nin unuttuğu birşey vardır. Rüzgar ekenler fırtına biçerler.. Ve biçmektedir de..."

Yani, rüzgar eken CHP'liler öldürülerek fırtına biçiyorlar. Ne kadar samimi bir itiraf...

Aynı gün Cihad Baban "İhtarımız ciddidir" diyerek şunları yazıyor:

"Artık ciddi olsunlar! Ellerinde delil varsa savcılık ve adalet mekanizması ortadadır. Delilsiz sokaklarda çılgınlar gibi bağırmaktansa o delilleri ait olduğu makama versinler. O zaman herkes adaletin kestiği parmağa acımaz ve verilecek kararı tasvip eder."

Yaaa, değil mi efendim?

Anasına bak, kızını al

Hergün yazarlarından Sevgi Korkut Köksal Kayseri Valisini savunuyor:

"Kayseri Valisi sayın Babür Ünsal elbette böyle bir idarecilik yapmayacak, her kanunsuz hareketin karşısında olacak, Kayseri'de komünistlerin istediği gibi cirit atmasına fırsat vermeyecektir. Eğer öyle yaparsa devlet ve millet işte o zaman kendisinden hesap soracaktır.."

Evet, CHP İl Başkanı öldürülerek "komünistlerin istedikleri gibi cirit atması" önlenmiş oldu.. Yazarın Kayseri Valisi böylesine içten savunması karşısında söylenecek bir tek söz var: Bana dostunu söyle senin kim olduğunu söyliyeyim.

THY EMEKÇİLERİNE NEYİ REVA GÖRÜYORLAR?..

Uzun süren THY grevi uçak biletine yapılan zamlardan sonra sona erdi bu işten en fazla etkilenenler bastılar feryadı.. Bakın THY emekçileriyle nasıl alay ediliyor:

"1— Yer ayırtmak için sizi arayanları eskiden olduğu gibi tokatlar azarlar ve ısırır şekilde karşılayın e mi?

2— Meydanlarda uçak bekleyen vatandaşlardan sabırsızlananları bulaşık bezi misali duvardan duvara vurmacasına paylamaya devam edin e mi! "Güngör Yerdeş, THY Çalışanlarına tavsiyeler, 14 Mayıs Çarşamba)

Tercüman yazarı Rauf Tamer ise yolculara neler yapmaları gerektiğini söylüyor:

"Gişeye yaklaşıp sual sorarken, 'azar işiteceğim' diye korkmayın. Hareket memuruna yaklaşıp gecikmeyi sorarken 'şimdi tersleneceğim' diye çekinmeyin. Hostesten su isterken, 'bardağı şimdi kafama yiyeceğim' diye hiç tasalanmayın.. Bilakis.. Göğsünüzü gerin, başınızı dik tutun, hatta sesinizi yükseltin: 'Görevini yap' diye bağırın.. Yapmadı mı? Yakasına yapışın."

Sınıfı sınıfa düşürmek mi..? Yok canım, nereden çıkardınız!

AĞIR OL DA MOLLA DESİNLER!..

Tercüman'ın büyük dehalarından Kabaklı, Anayasa'nın savunulmasından fena halde sıkılmış:

"Tercüman bir Anayasa semineri düzenlemekle meğer ne akreplerin yuvasına çöp sokmuş imiş. Bir vakit Hitler tarafından beslenmiş, şimdi de Brejnev tayfasının özenle semirttikleri kara çekirgeleri önlerine takmış, küfür tavanlarına tırmanıyorlar. Kirli sarkık ağlarda cambazlık yaparken çirkin bir manzara teşkil ediyorlar. (..) 'Anayasal özgürlüklerin yaşama geçirilmesi'.. Şu çirkinliğe şu müstehcenliğe bakın! Burada geçen dört kelimenin hepsi Anayasa'ya, üstelik ahlaka aykırıdır. "Özgürlük, Anayasal, yaşama geçirilmesi"

Ne demeli? İnsanın aklı hep böyle şeylerle meşgul oldu muydu elbette yazılara da yansıyacaktır.. Hem ne demiş atalar: Küfür aczin belirtisidir.

Anayasa yüzünden kaçan uyku

Anayasa hükümlerinin yeterince uygulanamadığı ve bunun için yetersiz olduğu savunulmuştu ama bu kadarı da görülmemişti doğrusu:

"Geçen yaz bir müddet Marmariste'ydik. Burnumuzdan geldi. Bir kilometre kadar ötedeki bir diskotek'in şerrinden sabah 03.00'e kadar gözünü kırpabilene aşkolsun (...) Sabaha kadar sizi uykusuz perişan etmek, sevgili gençlerimizin 'hakkı imiş', sabahın hayrında uyandırmak da 'minik yavrularımızın hakkı'... Ya sizin Anayasa teminatı altındaki 'dinlenme hakkınız..!'" (Tercüman—Mukbil Özyörük, 11 Mayıs 1980)

Şimdi anladınız mı Anayasa neden uykuları kaçırıyor...?

Aman fazla uğraşmayın nemelazım...

Milli Gazete'de Yasin Hatiboğlu MHP Genel Başkanı hakkında şunları yazıyor:

"MHP'nin sayın Genel Başkanı'da "politik espri"ye heveslenir oldu. 1960'tan önce ordudayken, 1960'ta Millet'e mübarek cuma'yı haram edip evlerine kapattığı gün: Mayıs'ın 27'sinde, ineklerin ilahlaştırıldığı Hindistan'da, günahlara kefaret sayılan Ganj nehri civarında da espri yaptı mı bilemeyiz. Ancak, şurası muhakkak ki Talat Aydemir'le Türkeş arasındaki münasebette kesinlikle espri yoktu."

GÜNÜN YAZISI

Georgi Şeytanev

Cihan ATEŞ

Georgi Şeytanev bir Bulgar ozanı. Geçen yüzyılın son yıllarında, 1896 yılında Bulgaristan'ın Yambol kentinde doğdu. Daha gencecik iken devrimci çalışmalara katıldı. Orta öğrenimini yaptığı sıralarda bile polisçe izleniyordu. Mahkeme salonunu ateşe verdiği öne sürülerek tutuklandı ve aynı akşam kaçmayı başardı. Paris'e gitti. 1914'te Bulgaristan'a döndü. Polisle girdiği bir çatışma sırasında tutuklandı. 1917'de gene kaçmayı başardı. 1923 yılında yeniden yurduna döndü. 1925'te faşizme karşı yükselen mücadele sırasında bir grup arkadaşıyla birlikte tutuklandı. Korkunç işkenceler altında öldürülürken sır vermedi. Ozanın bir şiirini aynen buraya alıyoruz:

BEKLİYORUM
O GÜNÜ (*)

Hergeleler, it oğlu itler,
ağırlaştırdılar zincirlerimi
bu gece vakti.
Komadılar yapmadık işkence.
Ama ben yıkılmadım,
yarınlara olan inancım tuttu beni ayakta.
Yaladım yaralarımı,
dalgalandırdım onurlu bir bayrak gibi
çelik avuçlarımda yazılı
kara yazgımı.
Acı çekiyorum bugün hâlâ
o soluk günlerin ezilmişliği içinde.
Savaş boruları sustu,
savaş boruları sustu ama,
ben, zincire vurulmuş, bir halkın asi çocuğu,
bekliyorum onun zincirlerini kıracağı günü.

Ölü toprağı örtülmüş sanki üzerlerine ozanlarımızın. Yaşadıkları topraklar Türkiye değil sanki. Sömürü, baskı ve işkenceler altında yaşayan birlikte yaşadıkları halk değil sanki. Faşizme karşı dişe diş direnen halkın geleceğe olan umutlarınıda mı görmüyorlar ne? Yer yerinden oynuyor, haklı ile haksız, iyi ile kötü, güzel ile çirkin, namuslu ile namussuz, yürekli ile yüreksiz çatışıyor, hem de alabildiğine, her geçen gün artan bir hızla çatışıyor, arayınız ki bulasınız bitek şiir, bitek dize. Yaşlı—genç, kadın—erkek ve 3—5 yaşındaki çocuklar düşüyor toprağa, hiç mi etkilemiyor, dizelere esin kaynağı olmuyor bütün bu olup bitenler?

Bir ozan özsuyunu halkından, halkının acısından, umudundan, sevgisinden, gözyaşından ve mücadelesinden almaz mı? Aldıklarını bir bir özümseyip, oya gibi işleyip, güzelleştirip tekrar halka sunmaz mı?

Peki nerdesiniz nerelerdesiniz?

Ölü toprağı serilmiş sanki üzerlerinize.

* Çev.: A. Kadir Asım Tanış — G. Santoro Dünya halk ve demokrasi şiirleri 3, Ocak 1980.

İzmit Cezaevi Müdürün babasının çiftliği mi?

3. MC'nin kurulmasıyla birlikte tüm ülkedeki kamu kuruluşlarını ve devlet dairelerini faşist militanların işgaline terkettiğini bilmeyen, duymayan kalmadı. İşte bunlardan biri olan Saim Şener de İzmit Cezaevi'ne müdür olarak atandı. Daha atandığı günlerde, kendisini önceden tanıyan ve Kırklareli Cezaevi'nde bir devrimci tutuklunun öldürülmesine göz yumduğunu bilen sanıkların öncülüğünde İzmit Cezaevindeki tüm tutuklu ve hükümlüler, haklı taleplerini dile getirmek için 4 gardiyanı rehin alarak direnişe geçtiler. Bu olay üstüne Ankara'dan gelen ilgililer, isyancıların pek çok isteğini yerine getirmek zorunda kaldılar. Ama ilk istekleri olan cezaevi müdürünün görevden alınması isteğini yerine getirmediler.

Bu olaydan daha da cesaret alan cezaevi müdürü, içerideki özellikle demokrat ve devrimci tutuklulara her türlü insanlık dışı muameleyi uygularken, faşist katiller karşısında el pençe divan duruyor, onların bir dediğini iki etmiyordu.

Şimdi Sayın Adalet Bakanı'ndan hiç bir şeyi kendiliklerinden düzeltmeyeceklerini bilerek-şunu istiyoruz: Hakkında pekçok yolsuzluk iddiası bulunan bu ve buna benzer cezaevi müdürlerini gerçekten yansız, tarafsız müfettişlerinize bir denetletiniz. Ama bu müfettişler sadece müdürü dinleyip gitmesin, hiç olmazsa birer koğuş mümessilinin de görüşlerine baş vursunlar. Bakın o zaman neler çıkacak ortaya. O zaman siz de faşist katillerin cezaevlerinden nasıl olup da eli ni kolunu sallaya sallaya kaçıp gittiğini daha iyi öğrenmiş olacaksınız.

İzmit'ten
A. UYSAL

HALKIN DİLİNDEN

Leventlere

Gazetede gördüm
Babanın fotoğrafının yanında
Dimdik duruyordun.

Ürperdim
Tüylerim diken diken oldu
birden

Haykırmak
Haykırdığımı
Milyonlara duyurmak geldi
içimden

"Kahrolsun
Bin defa, milyon defa
kahrolsun

Seni
Ve senin gibileri öksüz eden"

Ağlama Levent
Baban ölmedi

Arkana bak
Milyonlar göreceksin
Sana babalık eden

Ama şunu unutma
Bizim
İlerici, demokrat, devrimcilerin
Faşizme olan düşmanlığı
Ne
Kişisel kinlerinden
Ne de
Bir anlık hislerinden
Onların faşizme olan
düşmanlığı
İşçilere emekçilere
Senin gibi binlerce Leventlere
sevgilerinden

Salim AY
Ladik/Samsun

Bozkırda oynanmak istenen oyun ne ?"

CHP ağırlıklı hükümet yıkılıp , örtülü MC. hükümeti kurulalıdan bu yana tüm Türkiye genelinde oynanmak istenen baskı, yıldırma, işkence ve psikolojik propaganda Bozkır"dada tezgahlanmaktadır.

Örtülü MC hükümeti işbaşına gelir gelmez Bozkır'a bürokrasi içerisindeki ilerici nitelikli kişileri işbaşından hiç bir yasal dayanağı olmaksızın haksız birer işlemle görevlerinden uzaklaştırıldı. Öteden beri CHP ağırlıklı hükümet zamanında da kadrolarda bulunan fakat sinmiş bir biçimde bekleyen kamu görevlileri (doktor, bir kısım çavuşlar, orta dereceli okul öğretmenleri) dönemin değişmesiyle gerçek yüzlerini saklamaya gerek duymaksızın açığa vurdular. Ağababalarınabiz/deBozkır'dasize hizmet ediyoruz dercesine ellerinden geleni bir köpek bağlılığıyla yerine getirme gayreti içine girdiler.

Aşağıdaki olaylar yukarıdaki iddiaları açıklığa kavuşturmaktadır.

1— Bozkır'da sağ partilere oy verenlerin isim listelerini, köy kasaba dolaşarak belirleyip üst örgütlerine bildirdiler. Kendi görüşlerinden olmayanları bir "MİT" görevlisiymişcesine yine üst örgütlerine ve militanlarına liste halinde verdiler. Örneğin: Bozkır'dan Sinop'a sürgün edilen bir öğretmen otobüse bindiği saat Konya'ya bildiriliyor ve Konya'da dövülüyor. Bu sadece olaylardan bir tanesi (Bu tür olayların). Bozkırlı olupta Konya Selçuk Eğitim Enstitüsünde okuyan ilerici öğrencileri tesbit edip çeşitli baskılarla okula sokturmadılar. Okul hayatları sona erdi.

2— Bozkır'da zaman zaman görülen patlama ve kurşunlama olayları "İlahlara kurban aranırcasına" bir tutumla ilerici, devrimci, CHP'li güçlerin üzerine yıkılmak isteniyor.

Örneğin: Bir ay kadar önce sadece yukarıdaki nedenlerle beş ilerici ve CHP'li genç tutuklanıyor. En son olarak bir evin kurşunlanması neden gösterilerek hiç bir şeyden habersiz evlerinde uyumakta olan bir öğretmen ve bir nüfus memuru karakola götürülüyor. Kendileri karakolda iken evleri aranıyor, aratılıyor. Evinizde yasak yayın ve bir tabanca bulundu denilerek, olay yerinde tutulmayan bir zaptı'imzalayın şunu'diye baskı yapılıyor. Zabıt imzalatılamayınca aynı evde kalan fakat o akşam evde bulunmayan başka bir öğretmen de görev yerinden alınarak olaya gizli örgüt süsü veriliyor. Bozkır ufak yerleşim birimi, yaptığımız işkence duyulur korkusuyla Konya 1. Şubeye adı geçen kişiler yollanıyor. Danışıklı dövüş olması nedeniyle bu kişilere akla gelmedik işkenceler yapıyorlar.

Adı geçen memurlardan ayaklarında platin çivi bulunan birisi işkenceye dayanamıyor. Bulunduğu söylenen tabancanın kendisinin olduğunu acaba kurtulabilir miyim işkenceden diye kabul ediyor aslında kendisinin olmadığı halde. Bu tabancayı Asarlık köyünden CHP delegesi iki kişiden aldığı işkence ile kabul ettiriliyor. CHP'li iki köylü gece gelinerek götürülüyor. Bu iki kişinin götürülmesinde ve suçlanmasında AP İlçe Teşkilatı ve MHP'li militanların istekleri doğrultusunda hareket ediliyor.

Altı gün 1. Şubede işkence yapılan beş kişi bir suç unsuru bulunmadığı, suçlamanın asılsız olduğu Bozkır kollukkuvvetlerinin AP MHP İlçe Teşkilatları'nın ağızlarının ağzıyla hareket ettiği ortaya çıkıyor. Beş kişi Bozkır'a getiriliyor. Uyduruk bir tevkif kararıyla tutukevine konuyor.

Altı gün Konya'da kalan ve işkence gören yakınlarının altı gün nerede olduklarını bulamayan kişiler Bozkır'da da yakınlarıyla görüştürülmek istenmiyor. İki gün görüştürülmüyor. Amaç işkence izleri kayıp olur mu diye.

Avukatlar aracılığıyla yakınlarıyla görüştürülen kişilerin durumlarının perişan olduğu görülüyor.

Doktora çıkarılması istenince muayeneleri karakolda MHP yanlısı olduğu herkesçe bilinen doktora yaptırıyor. Sözde muayene. Doktor olacak bu kişi "Bunları tuz üzerinde yürütmüşler, işkence izi filan görülmüyor" gibi saçma bir sözle ağababalarına hizmet görevini yerine getirmiş oluyor. İşkence izlerinin kayıp olduğu sanılıncaya kadar bu beş kişi hiç bir yakını ile görüştürülmüyor. Yakınları ile görüştürüldüğü zaman da işkence izlerinin tüm açıklığı ile ortada olduğu görülüyor.

Halkta bir yıldırma ve sindirme yaratabilmek için asılsız olan bir olay yine asılsız abartmalarla resmi ağızlarca dışarıya yansıtılıyor. Karakolun gazetelere gönderdiği ve 9.5.1980 tarihli Milliyet ve Tercüman gazetelerinde ev kurşunlanma olayının kesin suçlusu imişcesine adı geçen kişilerin tutuklandığı yazılıyor. Suçlamanın asılsız ve dayanaksızlığını gazete adı geçen ve Asarlık köyünde oturan kişinin durumu açıkça ortaya koyuyor. Olayın olduğu gün köyde oturan kişinin köyde olduğunu herkes biliyor. Bu kişi bu suçu nasıl işleyebilir? Yalanın birazda insaflısı olur.

Sayın CHP'li parlamenterler sizlere sesleniyoruz: NEREDESİNİZ? Olayın geçtiği yer Türkiye'nin yığınla ilçelerinden en ufak bir tanesidir. 1960 öncesi Demokrat Partisi "VATAN CEPHELERİ" dönemini yaşıyoruz. Kulaklarınız mı tıkalı yoksa gözleriniz mi görmüyor?

Bunlar faşizmin artık ülkemizde açıkça tırmandırılmak, getirilmek istendiğini gösteren birer ibret belgesidir. Umarız sergilenen belgeler ve tezgahlanan olaylar sizleri içinde bulunduğunuz bu uykudan uyandırır. Halkımız ve tüm ezilenler sizden bu görevi beklemektedir. Bu konuda da haklı halkımızdır. Kazanmak ama kesinlikle kazanmak istiyorsanız, halktan ilerici, yurtsever insanlardan kopmamak zorundasınız.

Konya-Bozkır ilçesi'nden
CHP'li Gençlik

KÜÇÜMEN

Haslet Soyöz

SÜLEYMAN AMCAYI

ANLAYAMIYORUM...

YAKIŞIKLI DEĞİL AMA

TELEVİZYONA ÇOK ÇIKIYOR!...

HASLET

ERCAN GÜNDOĞDU
1957......

Aybastı'da Faşistlerce kurulan pusuda kahpece katledildi.

VURULDUN KAVGADA
DAG GİBİ DÜŞTÜN
ZELZELEN DUYULDU
DÖRT BİR TARAFTA
ESPİYE'den

Devrimci Arkadaşları

MÜCADELE GÜNLÜĞÜ

21 MAYIS

1975 Bir süredir boykotta olan ODTÜ öğrencileri rektörlük ve mütevelli heyetince isteklerinin kabul edilmemesi üzerine boykota devam kararı aldılar.

1976 Eğitim fakültesine gelen bir grup faşist marşlar söyleyerek, okuldaki öğrencilere saldırdı. 9 kişi yaralandı. Bunun üzerine Eğitim Fakültesi, SBF ve Hukuk Fakültesi öğrencileri direnişe geçtiler.

1978 Atatürk Eğitim Enstitüsüne faşistler tarafından bomba atılarak yakılmak istendi.

İsrail Güney Lübnan'da mevzi oluşturuyor

DIŞ HABERLER SERVİSİ

İsrail birliklerinin Güney Lübnan'a girerek yeni siperler oluşturdukları bildiriliyor. Bu girişimler sürerken, bölgenin İsrail hücumbotları ve uçaklarınca bombalandığı haber verildi. Saldırılar sonucu en az altı kişinin öldürüldüğü, çok sayıda insanın da yaralandığı belirtildi.

Çeşitli kaynaklar, İsrail'in Lübnan'ın güney sınırından içeri girerek, 500 kişilik bir İsrail birliği ile, BM denetimindeki bir bölgede siperler kazdıklarını bildirdiler. İsrail'in, siper kazan İsrail'li askerleri korumak amacıyla, bölgeyi yoğun bir top ateşine tuttuğu kaydedildi.

Lübnan hükümeti, İsrail kuvvetlerinin başlattığı saldırıları kınamak ve kamuoyuna duyurmak amacıyla BM'ye başvurdu. Bilindiği gibi İsrail, Filistinli gerillaların İsrail'e yöneltttiği saldırıları önleme gerekçesiyle bir süredir Lübnan'ın güneyine saldırılar düzenliyor.

Güney Kore'de ordu iktidarı doğrudan ele aldı

● Güney Kore Ordusu içinde eski diktatör Park'ın öldürülmesinden beri süregelen iktidar çekişmesi, baskıların arttırılmasından yana olan "Şahin generaller" grubunun başarısıyla sonuçlandı.

● Yükselen öğrenci ve işçi hareketlerini ezmek için burjuva muhaliflerde dahil olmak üzere bütün siyasal faaliyetler yasaklandı, ülke çapında tutuklamalar başladı.

DIŞ HABERLER SERVİSİ

Güney Kore'de ülke çapında süresiz sıkıyönetim ilan edilerek, tüm siyisal faaliyetlerin; bu arada Parlamento'nun çalışmalarının da yasaklandığı bildirildi. Hemen arkasından bir tutuklama dalgası başladı ve aralarında, eski Genelkurmay Başkanlarından, ülke çapında tanınmış burjuva siyasi muhaliflerine kadar her nitelikte kişinin bulunduğu 26 insan tutuklandı.

Artık iktidarı bütünüyle eline geçiren Kore İstihbarat Örgütü (K.C.I.A.) şefi General Şon-to-Hvan; sıkıyönetim ilanına gerekçe olarak, Kuzey Kore'nin bir saldırı olasılığını gösterdi. Ancak, Güney Kore'de ne zaman bir baskı uygulanmaya karar verilse, buna neden olarak Kuzey Kore gösterildiği için, Şon-to-Hvan'ın bu açıklaması kimseyi tatmin etmedi.

EKONOMİK KRİZ

Güney Kore 1980 yılına büyük bir ekonomik krizle girdi. 1979 yılında % 12,8 olan büyüme hızı, bu yıl sıfıra inecek. Enflasyon % 50'ye doğru bir tırmanış gösterirken, hükümet, ihracat hızını arttırmak için von'u (G.Kore para birimi) yüksek ölçüde devalüe etti.

Ancak alınan bu önlemler ne burjuvazinin sorunlarını çözüme bağlayabildi, ne de emekçi sınıflardaki hoşnutsuzluğu önleyebildi. Grevler, 1971 yılından beri görülmemiş derecede arttı. Üstelik grevler, çoğunlukla polisin ve zaman zaman askeri inzibatın da müdahalesiyle kanlı çatışmalara dönüştü. Örneğin Sabuk adlı maden kentinde polisle işçiler arasında çıkan bir çatışmada bir kişi öldü, otuzsekiz kişi yaralandı. 30 Nisan'da bu kez Pusan kentindeki çelik fabrikalarında birkaç bin işçiyle polis arasında iki gün süren çatışmalar, birçok kişinin yaralanmasına yol açtı.

Öte yandan hoşnutsuzluk yalnızca doğrudan işçi sınıfını değil, genellikle ülkenin en hassas politik unsuru olan öğrenci kitlelerini ve aydınları da sarmıştı. 1960'lardaki, 1971'lerdeki öğrenci hareketleriyla kıyaslanamayacak ölçüde büyük gösteriler yapıldı. Okullarda zorunlu askerlik eğitimi konulmak istenmesiyle başlayan öğrenci hareketleri, üniversitelerin işgal edilmesi, polisin saldırması şeklinde gelişti.

Bu arada eski Park diktatörlüğü sırasında susturulmuş olan, ülkede anayasal bir sisteme dayalı çok partili bir rejim kurulması ve ordunun siyasetten elini çekmesi gerektiğini savunan burjuva muhalif güçler de şu veya bu biçimde hareketlendiler.

ORDU İÇİNDEKİ KRİZ

Güney Kore'de gelişen olayların bir ucu da, eski diktatör Park'ın öldürülmesinden sonra Silahlı Kuvvetler içinde bir türlü dengelenemeyen iktidar çekişmesiydi.

1961'de bir askeri darbeyle iktidarı ele alan Park, geçen yıl K.C.İ.A. şefi Kim tarafından bir ziyafet masasında öldürülünceye dek, ülkeyi çok sık kullanılan bir deyimle "demir bir yumruk" gibi yönetti. Ancak son yıllarda yükselen ekonomik bunalım ve kitlelerdeki hoşnutsuzluk, Park yönetiminin sona erdirilmesi yolunda Ordu içinde çeşitli düşünceler uyandırdı. "Şahinler" denilen Genç Generaller grubu, Park diktatörlüğünü, baskılarını daha da arttırmak şartıyla desteklemek niyetindeydi. Ancak Kore savaşına katılmış olan daha yaşlı "Güvercin" generaller grubu, siyasal rejimi biraz daha "demokratikleştirmek" yanlısıydı. Ülkede sürekli askeri varlığı bulunan ABD'de, bu eğilimi destekliyordu. Ilımlı generallerin liderlerinden K.C.I.A. şefi Kim, Devlet Başkanı Park'ı öldürdü. Ancak, suikastten sonra istenilen iktidar değişikliği sağlanamadı. Şahin generaller iktidarı ele alarak, Kim'i ve yandaşları olan subayları tutukladılar.

Daha sonra, kitlelerin hoşnutsuzluğu ve hareketliliği artarken, Ordu içindeki iktidar mücadelesi de sürdü. Şahin generaller güç toplamak için geri çekildiler ve Park döneminin hükümeti iktidarda kaldı. Dünya kamuoyuna, bu dengesiz durum, bir "demokratikleşme deneyimi" olarak sunuldu. Ülkede hakkında konuşulması bile yasak olan Anayasa tartışmaları yapılabiliyordu. Bazı burjuva muhalifleri yıllardır kapatıldıkları cezaevlerinden serbest bırakıldılar. Bu arada ABD'de eğer askeri bir darbe olursa, 225 milyon dolarlık 1981 yardımını yapmayacağını bildirerek, "demokrasi havariliği"ne devam ediyordu.

Ülkede bu gelişmeler sürerken, perde arkasında Ordu içinde sürüp giden çekişmeler nihayet bir noktaya bağlandı ve 14 Nisan'da General Şon-to-Hvan K.C.I.A. yönetimine getirildi. Sertliğiyle tanınmış olan General Şon-to-Hvan'ın, Kore'nin en yetkili makamı olan K.C.I.A. şefliğine getirilmiş olması, ülke içinde de büyük tepkiler yarattı. Öğrenci hareketleri yoğunlaştı. Nihayet General Şon-to-Hvan ve şahin generaller, iktidarı bütünüyle ele geçirmeyi kararlaştırdılar ve kısmi sıkıyönetimi genelleştirerek, Meclis çalışmalarını bile feshettiler.

Bundan böyle askeri yönetimin halk üzerindeki baskıları açık bir biçimde arttıracağı ve burjuva muhaliflerinin varlığına bile izin vermeyeceği söylenebilir.

KARAMANLİS ve YUNANİSTAN

Hazırlayan: M. HÜSAMETTİNOĞLU

Karamanlis 1955 yılında Amerikalılar tarafından iktidara getirildi

"1955'te ABD Elçiliği'nin yürüttüğü kulis sonucunda kral, Milli İhtilalci Birlik Partisi lideri Stefanopulos yerine partinin milletvekillerinden Karamanlis'i Başbakan olarak atadı"

"ABD Yunanistan'daki cunta iktidarının işlevini yitirdiği kararına vardığında eldeki almaşık Karamanlis'ti, görünüşte de olsa Cunta'dan uzakta kalmış, halk arasında saygınlığı artmıştı"

5 Mayıs 1980 günü yapılan son oylamada Karamanlis 180 oyu sağlayarak Cumhurbaşkanlığına seçildi. 1974'te Albaylar yönetiminin yıkılmasından sonra yedi yıldır hükümet başkanlığı yapan Karamanlis'i Cumhurbaşkanlığına aday olmaya iten nedenler, olayın bu safhaya kadar gelişmesi ve seçimlerle de ortaya çıkan son durum Yunanistan'ın bundan önüne çıkacak sorunları açığa çıkaracak bir tabloyu ve yeni gelişmelerin neye yönelik olacağı sorusunu bir ölçüde aydınlatacaktır.

Karamanlis'in kim olduğunu, kime hizmet ettiğini, neler yapabileceğini ve seçilmesinin Yunanistan için anlamını değerlendirebilmek için onun geçmişini üç devreye ayırarak incelemek gerekecektir.

MİLLİ İHTİLALCİ BİRLİK PARTİSİ (1955-1963)

Milli İhtilalci Birlik kaynağını egemen sınıfların en gerici ve tutucu gruplarından alan bir parti olarak ortaya çıktı. Bu partinin 7,5 yıllık iktidarından ideolojisini açıkça görmek mümkündür. Dış politikası NATO'nun politikasına sıkı sıkıya bağlanmış, ABD politikası ile özdeşleşmiş ve aldığı ekonomik kararlar ekonominin kaldıramıyacağı büyüklükteki askeri harcamalara yönelmiştir. Bunun kaçınılmaz sonucu olarak en küçük çapta bile bir toplumsal kalkınma gerçekleştirilmemiştir.

Bu partinin ekonomik politikası kaba hatlarıyla özel girişimi alabildiğine geliştirmek, rekabeti hızlandırmak ve en ağır şartlar altında yabancı sermayeye davetiye çıkarmaktı.

Bu nedenle işçi, emekçi ve memur kitlelerinin gelirleri sabit tutularak para değerinin istikrarının korunması için önlemler alınıyordu.

Partinin en büyük propaganda aracı ve yöneldiği düşman komünizmdi. Bu yolla büyük bir kısmı okuma yazma bilmeyen köylüleri sağ partiye kanalize ederek yüzde 30'luk değişmez bir taban sağlanıyordu. Ayrıca ABD yardımı, anti-komünizm ne ölçüde yaygın olursa o ölçüde artıyordu.

HÜKÜMETİ KURMA GÖREVİ KARAMANLİS'E VERİLİYOR

1955'te yeni hükümeti kurma görevi bu partinin milletvekillerinden Karamanlis'e veriliyordu. Parti lideri yerine bir milletvekilinin atanmasının nedeni seçimden az sonra verilen biryemekte yüksek düzeyde bir ABD elçiliği görevlisinin söylediği şu sözde bulmak mümkündür. Bu danışman böbürlenerek "Kosta'yı ben seçtirdim" diyebiliyordu. Böylece ABD'nin istediği "indir bindir fakat bu kervanı yürüt" anlayışı kral tarafından da onaylanmış oluyordu. Böyle seçilen bir başbakan ABD'ye ve NATO'ya sayısız yararlar sağlamakta kalmıyor, ABD'nin çok uluslu şirketleri Karamanlis'in güvencesi altında sömürü mekanizmalarını kolaylıkla işletebilecek yol buluyorlardı. Böylece Karamanlis'in iktidarı döneminde çok yaygın olan vergi kaçakçılığı inanılmaz boyutlara ulaşıyor, o dönemde uzun tartışmalara yolaçan büyük yolsuzluklar oluyordu.

Bir taraftan gelişen işçi hareketleri, öğrenci eylemleri "Olağanüstü Durum Yasalarıyla" önleniyor. Binlerce kişi hiç bir gerekçe gösterilmeden evlerinden toplanıp gözaltına alınıyor, daha da ileri gidilerek öldürülüyordu. Binlerce insan hakkında dosya tutuluyor, gerek kamu sektörü gerekse devlet sektöründe çalışan insanların mutlaka polisten iyi hal kağıdı alması gerekiyordu. Sözde kalan Anayasa'nın sağladığı demokratik haklar uygulamaya konulmuyordu.

Yunan tarihinde sağın alnına sürülmüş bir karaleke olarak görülen "29 Ekim 1961" seçimi Karamanlis'in gözetimi, sarayın eveti ve ABD patentli "Perikles" planı ile gerçekleştirilen ve solun seçim alanından tamamen silinmesi için uygulanan bir seçim hilesidir. Bu planın uygulanmasında ve stratejisinin saptanmasında büyük emekleri geçen iki satılmış albayı görüyoruz.

Bunlar Albay Georgios Papadopulos ve Odiseas Angelis. Bunlar, insanlıkdışı uygulamaları gerçekleştiren, 1940, 1944 döneminde Nazilerin işbirlikçiliğini yapan, daha sonra ABD hizmetine giren ve 1967 darbesini gerçekleştiren kişilerdir.

Tüm bu çabalara rağmen seçimlerde sağın aldığı oy yüzde 50,81'i aşabilmiş değildir. Faşist uygulamalar artık ipin ucunu kaçırmıştı. Bu uygulamalarda bardağı taşıran son damla ulusal atlet, Atina Tıp Fakültesi öğretim üyelerinden ve o dönem bağımsız milletvekili Gregoris Lambrakis'in "barışseverler" toplantısından ayrılırken Emniyet Genel Müdürü Eftimios Kamuçis, Binbaşı Emanoil Kapeloni'nin bulunduğu bir grup güvenlik görevlisince öldürülmesi oluyordu. (22 Mayıs 1963)

KARAMANLİS GÖREVDEN ALINIYOR

Gelişen tepkiler ve olaylar nedeniyle Karamanlis 9 Haziran 1963 günü saray tarafından görevinde "iyi bekçilik edemediği" gerekçesi ile azdedildi ve partisinin 9 Aralık 1963 yenilgisinden sonra Paris'e yerleşti. Karamanlis 23 Temmuz 1974 tarihine dek Yunanistan'a dönemiyecekti. Bu sırada ABD'nin Avrupa politikasında değişmeler gözlenmektedir. ABD NATO üyesi ülkelerin Cuntaya baskılar uygulayarak, yeni bir seçimle iş başına gelecek bir hükümetin daha fazla stratejik yarar sağlayacağı ve bunun için çalışması gerektiğini öneriyor ve bu NATO üyesi ülkelerce kabul ediliyordu.

NATO'NUN ADAYI

Eylül ayı ortalarında sahne üzerinde anlaşmaya varılmıştı. "Cunta'nın yerine kimin iktidara geçirileceği" planlanmış ve uygulamaya konulmaya karar verilmişti. Karamanlis daha 29 Eylül 1969'da yaptığı basın toplantısıyla sahnenin başoyuncusu olmaya adaylığını koymuştu.

BUNALIMIN ÇÖZÜMÜ: KARAMANLİS

Karamanlis'in NATO'nun bu yeni planında başrolü oynayacak adam olarak seçilmesinin nedenleri neydi? Çünkü Karamanlis görünüşte de olsa ilk anlardan itibaren Cuntaya uzak kalmış onun için halk arasında biraz da olsa saygın yeri vardı. Halk cunta belasından kurtulabilmek için 8 yıllık iktidarında halka acıdan başka bir şey vermeyen Karamanlis'i bile kabul edebilecek haldeydi.

Karamanlis'in bu çıkışlarının nedenleri kendini bu durumun tek çözümü olarak göstermekti. Karamanlis 1973'de Cunta'nın gelişini nedenlerini şöyle açıklıyordu: "İki ana nedenden dolayı darbe oldu: bir grup şan ve şöhret düşkünü subayın varlığı ve demokrasinin başarısızlığı" Karamanlis Merkez Birliği ile solun sert tavrını neden olarak gösteriyor, ama darbenin asıl planlayıcısı olan ABD, saray ve oligarşinin rolünden hiç sözetmiyordu.

17 Kasım 1970'de halk öğrenci kesimiyle birlikte "politeknik destanı"nı gerçekleştirdi. Bu olay ABD ve NATO'yu daha da telaşlandırdı ve Cunta'nın yeteri kadar güçlü olmadığı inancını pekiştirdi. Temmuz 1974'te Cunta yıkıldı.

9 Aralık 1974'e kadar devam eden belirsizlik Cunta'nın Cumhurbaşkanı olarak atadığı Komutan Gizikis'in cunta sonrası kurulan Milli Birlik Hükümetin yemin ettirerek göreve başlattı.

Halkın yükselen zorlamaları nedeniyle "demokrasinin" yaygınlaştırılması gerektiğinin farkında olan Karamanlis Komünist partileri legal olarak çalışabileceklerini bildirmek zorunda kaldı. Bundan sonra getirilen reform taslakları ve işlemler ya yarım bıraktırıldı ya da yolundan saptırıldı.

YARIN: "YENİ DEMOKRASİ PARTİSİ" ÇÖZÜLME EŞİĞİNDE

Konstantin Karamanlis Yunanistan Cumhurbaşkanı olarak and içiyor.

Lui Şao Şi için onbirinci ölüm yıldönümünde tören yapıldı

PEKİN (DPA)

Çin'in devlet başkanlığı görevini yürütürken, 1960'lardaki Kültür Devrimisırasında "devrime ihanet ve ülkeyi kapitalizme geri götürmek" gibi suçlarla, görevinden ve Komünist Partisi'nden uzaklaştırılan ve hapisteyken 1969 yılında ölen Liu Şao Şi için ölümünün 11. yıldönümünde büyük bir cenaze töreni yapıldı.

Uzun yıllar ağır bir biçimde suçlanan Liu Şao Şi geçtiğimiz yıl Çin yöneticileri tarafından yeniden gündeme getirilmiş, saygınlık kazandırılmaya çalışılmıştı.

HİNDİSTAN'DA EYALET SEÇİMLERİ YAPILDI

YENİDELHİ (ANKA)

Hindistan'ın 351 milyon seçmeninden yaklaşık üçte ikisi 28 ve 31 Mayıs tarihlerinde yapılacak eyalet seçimlerinde sandık başına giderek, Başbakan İndra Gandi tarafından 17 Şubat'ta feshedilen yasama meclislerinin yeni üyelerini seçecekler.

Diplomatik gözlemciler, seçimlerde İndra Gandi'nin Kongre Partisi'nin çoğunluğu elde edeceğine muhakkak nazarıyla bakmakta, muhalefetin parçalanmış olduğuna işaret etmektedirler.

EKONOMİ

Uluslararası ticarette aslan payı nakliye ve sigortacılık şirketlerinin

● 200 milyar dolar dışsatım yapan bağımlı ülkelere 30 milyar dolar kalıyor

EKONOMİ SERVİSİ

Birleşmiş Milletler Eğitim ve Araştırma Enstitüsü'nün 11-17 Mart'ta Yeni Delhi'de düzenlediği bir konferansta, söz alan ve Şi li de 1970-1973 yılları arasında, Allende yönetiminde Planlama Bakanlığı yapan Gonzalo Martner, 200 milyar dolar tutarında dışsatım yapan az gelişmiş ülkelerin eline ancak 30 milyar dolar kaldığını bildirdi.

Martner, geriye kalan 170 milyar doların ise uluslararası nakliye ve sigortacılık şirketlerine aktarıldığını da sözlerine ekledi.

Gonzalo Martner'in Birleşmiş Milletler Üniversitesi yayın organlarından "Kalkınma Forumu" adlı dergide yayınlanan tebliğinde özetle şu görüşlere yer verildi:

"OPEC'in kuruluşundan sonra, ve doların sürekli değer yitirmesiyle birlikte Bretton Woods sisteminin çöküşü üçüncü dünya ulusalcılığının güçlenmesine ve yaygınlaşmasına neden oldu. Bu doğrultuda, Şili'de demir ile bakır, Venezuela'da petrol ve demir, Guyana'da boksit madenleri millileştirildi. Peru, Irak, Cezayir, Libya'da petrol millileştirildi.

Ancak tüm bunlara karşın az gelişmiş üretici ve ihracatçı ülkeler, 1975 yılına gelindiğinde, gelişmiş kapitalist ülkelere ve veya onların oluşturduğu, uluslararası finans kuruluşlarına 120 milyar dolar borçlanmak zorunda bırakıldı."

Bu rakam ise, sayıları 300'ü bulan nakliye ve sigortacılık şirketlerinin az gelişmiş ülkelerin dışsatımlarının % 75'ini denetlediklerini gösteriyor."

Az gelişmiş ülkelerin kendi ürünleri için pazar oluşturarak dışsatım gelirlerini artırmalarının olanaksızlığına dikkati çeken Gonzalo Martner çözümün, Birleşmiş Milletler bünyesinde oluşturulan İhracatçı Ülke Birlikleri Konseyi ve ihracatçı az gelişmiş ülkelerin katılımıyla gerçekleştirilecek üretici birlikleri aracılığıyla sağlanabileceğini savunuyor.

Koç Holding'in kârı 10 yılda 46 milyondan 857 milyona çıktı

EKONOMİ SERVİSİ

Koç Holding'in 1970 yılında 46,1 milyon lira olan kârının, 1979 yılında 857,2 milyonliraya çıktığı açıklandı. Holding'in 1979 çalışma raporunda açıklanan 10 yıllık kıyaslamalar bilançoda iştirakler payının 1970 yılında 214 milyon lira dolayında olduğu, bu rakamın 1979'da 2,2 milyar liraya yükseldiği belirtildi.

GÖSTERGE

Batılı basını okumayı bilmek

Arslan Başer KAFAOĞLU

Batı basınında çıkan yazıları okumayı bilirseniz, size bir çok şeyin iç yüzü açık seçik belirlenir, aydınlanır. Bunlardan bir tanesini, "Newsweek" dergisinin 19 Mayıs günlü sayısındaki başyazıyı savımıza örnek bir belge olarak gösterebiliriz. Başyazı'yı Bruno Koeppl adlı bir yetkili uzman imzalamış. Başlık şu: "Tricks of the Arms Trade" Türkçe anlamı "Silâhların işinde dönen oyunlar". Yazı şöyle başlıyor: "Sovyetler Birliği çok geri bir ekonomik düzen ve teknolojik temelle nasıl batıya eşit –hatta üstün– olabiliyor askerlik alanında?" "Alışılmış yanıt para sorunudur: "Birleşik Amerika detant için savunma harcamalarını kısarken, Sovyetler savunma için para dökmeyi arttırdılar". Amerikan Savunma bütçesinin yıldan yıla nasıl arttığını ve bu nedenle sadece buna dayanmanın zayıf kalacağını anlayan yazar başka nedenlere dayanma zorunluluğunu da duymuş. Şöyle sürdürüyor: "...güçlü savunma paradan çok daha önemli şeylere bağlıdır; güçlü savunma iyi yönetime de bağlıdır ve Batılı yandaşlar şunu genellikle bilmiyorlar: Komünistlerin başarısının sırrı, kendi silâh yapımcılarıyla ilişkilerinde kesinlikle 'komünist olmayan' yöntemler kullanmalarındadır. Yarışma esprisine, üretime verilen özenlere, verimliliğe ve tam akılcılığa bakmak istiyorsanız gözlerinizi batıya değil doğuya çevirin. Sovyetler bizi kendi kapitalist oyun kurallarımız içinde yenmişlerdir." Çok acayip geldi size değil mi? Acaba Sovyetler kapitalizmi uygulamada, Birleşik Amerika'yı nasıl geçmiş? Bir de onu görelim:

"Özel piyasa olmadığı halde, Sovyetler batının "rekabetçi" itici gücünü, onu yaratarak kullandılar. Stalin zamanında, bir iş emri üzerinde bazan yirmiyi bulan mühendislik bürosu yarışıyordu. Sovyet plancıları bu sayıların son yıllarda azaltıldığını, ama halâ bu durumun var olduğunu, örneğin şimdi Sovyetler'de sekiz uçak motoru yapım grubunun bulunduğunu söylüyorlar. Kıtalararası balistik füzeler geliştirilirken, Sovyet sistemi yedi benzer tip geliştirmiştir. Diğer alanlarda ise son çizime (Design) geçilmeden en az iki eş tipin (prototip) geliştirilmesi esastır. (Burada sosyalist bir ekonomide bir projenin çeşitli ve değişik mühendislik birimleriyle geliştirilmesi olayının nasıl saptırıldığını ve Stalin'in şimdiki düzenden daha az sosyalist(!) oluşu savını bir yana bırakalım da yazıyı okumayı sürdürelim).

"Batı da ise durum çok farklıdır. İngiltere'de .. silahendüstrisi geniş ölçüde tekelcidir... Benim kendi ülkemde, Batı Almanya'da direkt tahsis biçiminde, rekabetçi olmayan şekilde silah bağıtları yapılır. Fransa'daki durum da aynidir. Birleşik Amerika'da ihale biraz daha rekabetçi koşullarda yürütülür. Ama "tek kaynaktan alma" alışılmadık bir şey değildir."

"Rekabetçi baskının olmayışı Batılı silah yapımcılarına fazla satış ve yüksek kâr oranı dışında, bir itme dışında hareket etmemeye zorlar. Böylece silahlanma siparişlerinin maliyeti yükselir." Yazar batılı silah yapımcıların kalite yükseltme göz boyacılığıyla silahları kompleks hale getirip, savaşa elverişli olmayan silahların yapımına neden olduğunu da yazıyor ve yazıyı şöyle sürdürüyor: "Sovyetler ise, işi basit tutma yolunu denerler. Teknolojileri eksik olduğundan değil, kompleks, karışık silahların savaşa elverişli olmadığını bildiklerinden... Aslında Marksist ekonomistler, kapitalist ekonomi kurumlarının üretimi değil kârı artırdığı ve böylece üretim güçleriyle çelişkiye girdiğini söylerler, bunu yazarlar. Plânlı, yani sosyalist ekonominin daha fazla bilime, toplumun istemlerine ve halkın yararına olduğunu söylerler, yazarlar. Bir Batı Alman askeri ekonomi uzmanı olduğu anlaşılan Bruno Koeppl de bunu yazıyor, hem de nerede? Amerikan sermayesinin dergisinde, Newsweek'de. Hala sosyalist ekonominin kapitalist ekonomiye göre israfçı olduğunu yazan, söyleyen ekonomist varsa; onlara 19 Mayıs 1980 günü Newsweek'deki bu başyazıyı bir daha okumalarını öneririz.

Sosyalist ekonomi, ekonominin ve toplumun gerekleri neyi emrediyorsa, ona göre çalışır. Yaratıcılık da patronun "aman az harcansın" kısıtlamasına da bağlı değildir. Sosyalist ekonomide her şey, bilim ne diyorsa ona uygun şekilde yürütülür.

Bruno Koeppl bir şeyi yazmamış: Halkın en ivedi ve kutsal sorunlarını ve duygularını sömürenlerin, silah kontratlarındaki yiyiciliklerini... Yeter derecede denenmediği, projesi titizlikle yapılmadığı için "dul makinesi" ya da "uçan tabut" adı verilen uçakları, buradaki soygun mekanizmasını.. Ama bu itiraf da Koeppl'ün satırları arasında yok mu? Hangi düzenin geri olduğunun yanıtı da yukardaki satırlarda yok mu?

HAFTALIK

"Barışçıl yol" ve demokratik yöntemler

Muzaffer ERDOST

Her ne kadar anayasası 12 Martla yamalanmışsa da, ve her ne kadar ceza yasası Mussolini faşizminden montaj edilen 141 ve 142 maddeleri bağrında taşıyorsa da gene de Türkiye'de, anayasasıyla ve kurumlarıyla, siyasal demokrasi vardır ve Türkiye, tam da bu burjuva demokrasisinden yani yığınların iktisadi sorunlarına siyasal çözümler aramasına olanak sağlayan siyasal demokrasiden, yığınların kanlı bir terörle baskı altına alınmakta olduğu, egemen sınıfların en üst kesimleri için sınırsız bir demokrasiye (yani faşizme) geçiş süreci içersinde bulunmakta. Bir başka deyişle, ülkede, anayasasıyla ve kurumlarıyla bir siyasal demokrasi vardır, ama en üst kesimdeki egemen çevreler, yığınların bu siyasal demokrasisini kullanmalarını, hem kendi sınıf varlığı ve çıkarı için tehlike saymakta, hem de yığınların anayasa temeli üzerinde kazanmış olduğunu, yasal olarak ellerinden alamamaktadır. Dolayısıyla, egemen sınıflar, hem kendi sınıfsal varlıklarını ve çıkarlarını korumak ve geliştirmek, ve hem de aynı zamanda ülkeyi demokratik yöntemlerle yönetmek olanağını yitirmişlerdir. Şimdi iki şıkla karşı karşıyadırlar: ya ülkeyi yönetmekten vazgeçmek, ya da ülkeyi demokratik yöntemlerle yönetmekten vazgeçmek. Doğası gereği, egemen sınıflar, böyle bir durumda ve ülkede, daima ikinci yönetimi seçmişlerdir. Yani ülkeyi, demokratik yöntemlerle yönetemedikleri zaman, demokratik yöntemlere şu ya da bu ölçüde son vermenin yolunu aramışlardır.

Egemen sınıflar, bu toplumsal gelişmeyi, bu anayasa çerçevesi içerisinde, iki yoldan önleyebilir artık, biri, tabanda, yasa-dışı kuruluş ve yöntemlerle, yani teröre başvurarak, yığınların anayasadan kaynağını alan demokratik özgürlüklerini kullandırmamak. Öteki, yukardan, devlet aygıtını, faşist kadrolarla donatarak, bu kadrolara, yetkisini anayasadan ve yasadan almayan görevler vererek, yığınları, teröre dayanan baskı altına almak. Bu yöntemlerle, yığınların demokratik istemlerini durdurabilir ve devrimci hareketi geriletebilir; ama başarı sağlayamaz ya da kendisi açısından böyle bir güvenceyi sağlayamamış olursa, o zaman, tarihsel olguların kanıtladığı gibi, açık faşizme yönelecekler, yani anayasadan başlayarak, devlet aygıtını faşist bir temele oturtmaya çalışacaklardır.

Genel olarak bu tablo ve özel olarak CHP il başkanlarının birbiri ardından öldürülmeye başlanması karşısında, CHP Genel Başkanı Ecevit, partisinin "barışçı yoldan ayrılmayacağını" yineliyor ve yığınlara kendi "barışçı yol"unu dayatıyor. "Barışçı yol" ile ne kastedildiği karşısında, "faşizm gelir" yinelemesiyle, yığınlar, her zaman, her yerde ve her alanda geri çekilmeye çağrılıyor. Kuşku yok ki, devrimci hareket gibi, demok-[illegible], bir k[illegible] da grupların işi değil, [illegible]ın işidir. Ve yı[illegible]ları, demokrasiyi korumak ve esenliğe çıkarmak için canlı tutmak, bilinçlendirmek ve harekete geçirmek gerekir. Faşist saldırıya karşı, dirençli ve kararlı yığınsal bir bütün oluşturmanın demokratik yöntemleri tükenmemiştir. Bunlar kitlesel protestolar, gösteriler, toplantılar, yığınların faşizme karşı ve faşizm karşısında bilinçlendirilmesi ve bu arada da, silahlı faşist saldırı ve baskılar karşısında duracak, gerilemeyecek, direnecek yöntemlerin bulunmasıdır. Birincisi, bu yöntemleri kararlı, sürekli ve canlı bir biçimde uygulamak gerekir; ikincisi, bu yöntemleri; demokrasi nasıl niteliği değişen bir tehdit altındaysa, niteliği değişecek biçimde sürekli geliştirmek gerekir. Unutulmamalı ki, demokrasi, ne denli demokratik-olmayan bir saldırı karşısındaysa, demokrasiyi korumanın yöntemleri de, o denli nitelik değiştirir, Ecevit ise, iktidar ve muhalefet olarak, hemen her zaman "tuzağa düşmemek" gibi biçimsel bakımdan doğru, ama pratik sonuçlara bakarak söylemek gerekirse içerik bakımından boş bir yöntemin adeta ardında gizlenerek, tüm demokratik kitle eylemlerini, "demokrasi" adına mahkum etmeye yönelmiştir ve gene Ecevit ise, gerek iktidar ve gerek muhalefet olarak, tam da düşmanın istediği bir politikaya sarılarak, kendisini, solundan yalıtmaya çalışmış ve sonuçta, demokratik cepheyi bölmüştür. Sanırız, böyle bir yanılgıya, "devrimci bütünleme" ile "demokratik cepheleşmeyi" birbirine karıştırdığı için düşmektedir. Bir kentte, bir kasabada, bir mahallede, silahlı faşist saldırılar karşısında, kendisini korumak zorunluluğunda bırakılan gençler "anarşist" bir ucu parlamentoda bir ucu yer altında örgütlenen faşist tertip, saldırı ve kıyımlara karşı, örgütlenerek savaşım vermek durumunda bulunan sınıf örgütlerinin, meslek ve gençlik örgütlerinin demokratik savaşımları, "serüvencilik" olarak nitelendirilmiştir. Buna karşılık, "barışçı yöntem", artık içi boşalmış birkaç basın toplantısı ile giderek sayıları azalan gezi mitinglerine dönüştürülmüştür. Faşist saldırı azgınlaştıkça, geri çekilmek, ses çıkaramamak, tepki gösterememek-işte, Ecevit'in "barışçı" yöntemi bu. Şu birkaç yıllık geçmişe bakarak, bu yöntemin, demokrasi açısından son derece yanlış olduğu görülebilir. Bu yöntem, yığınları birbiriyle kenetlemek ve yığınların birbiriyle demokratik dayanışması yerine, herkesi tek tek başının çaresini aramaya; yığınların demokratik bilincini yükseltmek yerine köreltmeye; demokrasiyi koruma inancını ve azmini pekiştirmek yerine zayıflatmaya ve onları suskunlaştırmaya; demokratik cepheyi bütünleştirmek yerine bölmeye ve sonuç olarak, örgütlü faşist güçler karşısında, halkı, örgütsüz, dağınık, ve tek tek, adeta birer evcil ördek gibi avlanır, boğazlanır, tüyü yolunur, eti yenilir bir nesneye dönüştürmeye yaramıştır.

Sanılmasın ki, biz, Ecevit'in "barışçı" yöntemini eleştirirken, faşizmin tertibine gelinmesini ve "demokratik" yöntemlerin terkedilmesini savunuyoruz. Hayır, yukarda da belirttiğimiz gibi demokratik yöntemler henüz tükenmemiştir. Ama Ecevit'in "yöntem"inin yanlış olduğunu, bunun, faşist saldırılar karşısında, demokratik cepheyi parçalamaya, yığınların direncini kırmaya, umudunu yitirmeye neden olduğunu ve faşizmin ilerlemesine yaradığını söylüyoruz. Amacımız da bu.

Şu anda, Türkiye'de , halk yığınları, bir "çözümsüzlük" ile karşı karşıyadır. Bir yanda örgütlü faşist hareket, ve bir yanda dağınık, birbirlerinden kopuk, birbirine düşmüş demokratik cephe, doğaldır ki, hiç bir şey çözümsüz değildir, çözümsüz de kalmayacaktır. 12 Mart dönemi, bölünmüş devrimci hareketi bastırmayı bir ölçüde başardığı için, Ecevit, bu baskıya karşı oluşan demokratik tepkiyi, kendi kişiliğinde partisine kanalize edecek bir politika izledi. Bir yanda yığınların kabaran demokratik istemleri, bir yanda onların bu istemlerini meydanlarda dile getiren Ecevit'in kişiliği, yığınların, küçük-burjuva demokrasisinin ardına takılmasının olanaklarını yarattı. Ama Ecevit, faşist saldırılar karşısında, yığınların demokratik istemlerine gerçeklik kazandırmak şöyle dursun, pratikte, kendisi, demokratik direnişlerin uygulanmasına engel olmaya başladı. Dün demokratik hareketin kaldıracı rolünü oynadı, doğru bu savaşımına saygı duyuyoruz; bugün demokratik hareketin adeta bir engeli haline gelmekte, yani nesnel olarak gerici bir rol oynamaktadır.

Demokratik cephenin küçük-burjuva demokrasisinin ardında oluşması olgusu, öyle görünüyor ki, bugünkü CHP üst yönetiminin faşizme karşı politikasında son evresini yaşamaktadır. Demokratik cephenin, devrimci hareketin öncülüğünde oluşturulması kaçınılmazdır. Ecevit'in kişiliğinde ve CHP üst yönetiminde ortaya çıkan bu olumsuzluk, dileriz, devrimci bütünleşme gibi olumlu bir gelişmenin yolunun açılmasında bir etken olur. Çünkü, devrimci bütünleşme sağlanmadan, devrimci hareketin, demokratik cepheyi oluşturmada girişkenliği (insiyatifi) ele alması, bana öyle geliyor ki, olanaksızdır.

TRABZON MAÇKA'DA SÜRGÜNLER KINANDI

MAÇKA-TRABZON(DEMOKRAT)

Demokrat, ilerici öğretmenlerin sürülmesine Trabzon'un Maçka ilçesinde de karşı çıkıldı. Milli Eğitim Bakanlığı'na yüzlerce telgraf çekildi, Kaymakama iki bin imzalı bir dilekçe verildi ve kahve toplantıları yapıldı.

Edinilen bilgiye göre, kıyım ve sürgünler önce kahvelerde yapılan çeşitli toplantılarda tartışıldı ve nedenleri üzerinde duruldu. Yasadışı işlemlere karşı yapılması gerekenler belirlendi.

PTT'nin önünde uzun kuyruklar oluşturan Maçka halkı anti-demokratik Milli Eğitim Bakanlığı'na yüzlerce telgraf çekti. Telgraflarda işlemler kınandı.

Bu arada bir imza kampanyası başlatıldı ve toplanan iki bine yakın imza bir dilekçeyle kaymakamlığa iletildi. Dilekçe vermeye giden halk, kaymakamlığın önünde kıyım ve sürgünleri tartıştı, anti-demokratik işlemlerin durdurulmasını istedi. Yapılan konuşmalar sık sık "öğretmen kıyımına son", "öğretmenlerimizi geri isteriz" gibi sloganlarla kesildi.

Yetkililerden istemlerine kulak verilmesini isteyen veliler ve öğrenciler, öğretmenleri geri verilinceye kadar mücadelelerine devam edeceklerini açıkladılar.

Maçka'da öğretmen sürgünleri, kahve toplantıları ve imza kampanyaları ile kınandı. Öğrenci ve velilerden oluşan yüzlerce kişi Milli Eğitim Bakanlığı'na protesto telgrafı çekti ve sürgünlerin durdurulmasını istedi.

OĞLUNA İŞKENCE YAPILDIĞINI ÖNE SÜREN BİR BABANIN FERYADI:

Bu ülkede orman yasası mı işliyor?

● "Defalarca komaya giren oğlum, ayıldığında yeniden işkenceye alınıyor. Yarı koma halinde bir apartman boşluğuna atılıyor."

ADANA(DEMOKRAT)

Gazetemiz Adana Bürosuna gelen Süleyman Okay adlı bir yurttaş, genel aramalarda gözaltına alınan Adil Okay adlı oğluna Bağlar Karakolu'nda akıl almaz işkenceler yapıldığını öne sürdü.

Süleyman [illegible] lamasında şöyle dedi:

"25 Nisan 1980 günü genel arama[illegible] Bağlar Kar[illegible] rülen oğlum Adil Okay'a 2 gün aralıksız işkence yapılıyor. Defalarca komaya giren oğlum, ayıldığında yeniden işkenceye alınıyor. Yarı koma halinde bir apartmanın 6. katından apartman boşluğuna atılıyor. Öldü kanısıyla apartman boşluğundan çıkarılıyor. Ölmediği anlaşılınca, Numune hastanesi'ne götürülerek tedaviye alınıyor. [illegible] koğuşuna yatırılan oğlum için, basına "hırsız yakalana[illegible] [illegible] attı" diye yansıtılıyor"

Sağ kolunun iki yerinden kırık, boynunda, başında, alnında yara izlerinin olduğunu, tabanlarının işkenceden morardığını ve vücudunun her yanının çürük içinde olduğunu belirten Süleyman Okay, oğluna işkence edilmesini önlemek üzere çeşitli yetkililere başvurduğunu ve hiç birinden olumlu bir sonuç alamadığını söyleyerek konuşmasını şöyle sürdürdü.

"Oğlum suçlu ise, mahkemeye çıkarılır hak ettiği ceza verilir. Polisin astığı astık, kestiği kestik mi? Konuya el atacak, bir yetkili bir Allah'ın kulu yok mu? Bir insan arıyorum, bir insan... Yoksa bu ülkede orman dağ yasası mı geçerli?

Monosan işçileri bir süre için işverenin bürosunu işgal ettiler

HABER MERKEZİ

Cankurtaran Holding'e bağlı Yapı Malzemeleri Sanayii AŞ'nin MONOSAN işyerinde çalışan ve "sendikalı oldukları" gerekçesiyle işveren tarafından işten atılan 70 işçi "ödenmemiş haklarımızı istiyoruz" diyerek işverenin Yıldız'daki bürosunda 5 saat süreyle oturdular.

İşverenin bürosunda 5 saat süreyle oturan işçiler, "Amacımız geçmişte ödenmemiş haklarımızın bize verilmesi, ama işveren ne hakkı, ben işinize son verdim diyor. Haksız uygulamaları Bölge Çalışma Müdürlüğü'nce de tesbit edilmiştir. Hakkımızı alıncaya kadar, işimize son verilmesi uygulamaları durduruluncaya kadar direneceğiz" dediler.

"İnşaat sektöründe çalışan işçilerin sendikalaşması her nedense işverenleri huzursuz ediyor" diyen işçiler "sendikamızda örgütlendik, hakkımızı alacağız" seklinde konuştular.

Yabancı uyruklu bir öğrenci ODTÜ hakkında dava açtı

ANKARA(DEMOKRAT)

Yabancı uyruklu bir öğrenci, kayıt paralarını 525 liradan 7000 liraya çıkaran Orta Doğu Teknik Üniversitesi Rektörlüğünün kararı hakkında Danıştay'a iptal davası açtı.

ODTÜ öğrencisi Mohammadi Nasser'in avukatı Danıştay'a verdiği dava dilekçesinde Türk öğrencilerden halen düşük bir ücret alınmaktayken idarenin yabancı öğrenciler için 100 dolar kayıt ücreti getirdiğini hatırlatarak öğrenciler arasında vatandaş-yabancı ayrımı yapılamayacağını ileri sürdü ve söz konusu idare tasarrufun iptalini istedi.

"Sendikamız var ama bize sahip çıkmıyor. Aksine 275 nolu yasaya dayanarak işyerinde astığımız grev ilanı 3 gün sonra sendika tarafından söküldü" diyen Devsan işçiler.

İşveren yasadışı kapatma kararı almıştı

Direnişteki DEVSAN işçilerinin sorunları askıda kaldı

HABER MERKEZİ

İşverenin uzlaşma kuruluna gelmeyerek yasa dışı kapatma kararı aldığı işyeri hakkında Türk-İş Genel Başkanı İbrahim Denizcier ile işveren arasında 16.5.1980 tarihinde yapılan görüşmelerden hiç bir sonuç alınamadı. Türk-İş'e bağlı Tek Gıda-İş Sendikası'nın örgütlü bulunduğu DEVSAN Gıda Sanayiinde 1.1.1980 tarihinde başlamış bulunan toplu sözleşme görüşmeleri uyuşmazlıkla sonuçlanmıştı.

Türkiye'de ilk defa 275 nolu yasaya dayanarak işyerinde grev ilan eden işçiler: "İşyerimizde kanunen 12.5.1980 tarihinde grev ilanı asılması gerekirdi. Grev ilanını sendika asmayınca biz astık, ancak sendika 3 gün sonra bu ilanı söktü. Bunun üzerine 15.5.1980 tarihinde 150 kişilik bir grup halinde Tek Gıda-İş Sendikası Genel merkezini işgal ettik. Tesadüf eseri Türk-İş Genel Başkanı İbrahim Denizcier de oradaydı ve bizlere, sorunlarımızı en geç 17.5.1980 tarihine kadar çözeceğini söyledi. Ancak bunun da boş olduğunu öğrendik. Bizlere işveren ile anlaşmaya varamadığını söyledi" dediler.

Öte yandan 1.1.1979 tarihinden itibaren doğan 20 milyon tutarındaki kıdem tazminatını alamadıklarını söyleyen işçiler, "Bu 20 milyon liranın üzerine 1.1.1980 tarihinde toplu sözleşmeyi imzalamış olsaydı 40 milyon lira daha eklenecekti. Bizlerin sırtından milyarlar kazanan işveren 40 milyonu bizlere vermemek için kanunsuz işyeri kapatma kararı aldı. Bir de bizlere İş ve İşçi Bulma Kurumu'ndan işyerinizdeki ilişkinizi keserseniz sizlere iş buluruz diye kağıtlar gelmekte. Bir işyeri kapatılacaksa işveren bunu 1 ay önceden İş ve İşçi Bulma Kurumu'na bildirmesi gerekir. İşveren bu yasaları çiğneyerek 2.5.1980 tarihinde kapatma kararı aldığı halde 30.4.1980 tarihinde ilgili mercilere iletmiştir" dediler.

İşverenin işyerini kapatma kararından sonra ev sahiplerinin kendilerine baskı yaptıklarını söyleyen işçiler konuşmalarını şöyle bitirdiler: "Artık kira ödemeyeceğimizi söyleyen ev sahipleri evlerden çıkmamızı istiyorlar. Esnafa bundan böyle veresiye alış veriş yapamayacağımızı söylüyor. Bizlerin sırtından milyarlar kazanan işveren bizleri sokağa dökmek istiyor. Ama bizler hakkımızı alana kadar direneceğiz. Mahalle halkı da bizi destekliyor aşlarını bizimle paylaşıyor."

Sürgünler için yeni bir gerekçe: İdeolojik amaçlı cenazeye katılmak

HABER MERKEZİ

Daha önceki dönemlerde de birçok kez sürgün edilen İstanbul Kocasinan Lisesi İngilizce öğretmenlerinden Hasan Kıyafet, son olarak, Zonguldak'a sürüldü. Hasan Kıyafet, ifadesini alan müfettiş tarafından gösterilen gerekçenin, "ideolojik amaçlı cenazeye katılmak" olduğunu belirtti.

Daha önce de çeşitli gerekçelerle ilden, ile, köyden köye durmadan sürülen ve sürgün sayısını kendi bile unutan İngilizce öğretmeni, ilk kez böylesi bir gerekçeyle sürgün yediğini belirterek, "Son 1.5 ay içinde iki ayrı yer değiştirdim. Son olarak 25 Nisan tarihli sürgün bildiriminde de Zonguldak'da görevlendirildiğim kaydediliyor. İfademi alan müfettişten öğrendiğime göre sürülmenin nedeni cenazeye katılmak. Geçen yıl Arkadaşım olan Kuştepe lisesi Müdürü Doğan Erdoğan'ın cenazesine katılmıştım. Erdoğan ilerici bir arkadaştı ve faşistler tarafından katledildi. İşte son sürgün nedenim bu"

Amasya Sağlık Lisesi Müdürü'nün mezhep ayrımı yaptığı ileri sürüldü

AMASYA(DEMOKRAT)

Amasya Sağlık Lisesi Müdürü Hayri Demirel'in mezhep ayrımı yaptığı ve okuldaki bir bölüm öğrenciye "sizler alevisiniz. Sizi bu okuldan süreceğim" dediği ileri sürüldü.

Belirlendiğine göre Hayri Demirel göreve geldiği 1 ay içinde 34 öğrenciyi okuldan uzaklaştırdı, 4 öğrenciye ise tastikname verdi. Bu arada lise öğrencilerinden ikisi önceki hafta içinde uygulanan baskılara dayanamayarak intihar girişiminde bulundular. Öğrencilerin, arkadaşları tarafından kurtarılmasından sonra olayı protesto eden veliler, Amasya Valiliği'ne okuldaki baskılara son verilmesi için başvuruda bulundular. Ancak gerek Valiliğin gerekse okul idaresinin başvuruları örtbas ettiği ve ciddiye almadığı saptandı.

Bunun üzerine 13 Mayıs'ta sağlık Bakanlığı Mesleki Öğretim Genel Müdürlüğü'ne başvuran veliler genel müdürden "olaylardan haberimiz yoktu. Amasya Valiliği'yle temas kuracağız. Gereken işlemi yapacağız" şeklinde bir cevap aldılar. Öğrenci velileri Mesleki Öğretim Genel Müdürü'nün bir an önce sözünü tutmasını bekliyor.

Ürgüp'ten 3 polis sürüldü

Kayseri'nin Ürgüp ilçesi karakolunda görevli 3 polis memuru, çeşitli yerlere sürüldü. Sürülen memurların Günal Aktaş, Abdurrahman Yıldırımkol ve Ercan Eren oldukları öğrenildi.

Sapanca'da 7 öğretmen ve Orman Bölge Şefi kıyıma uğradı

Azınlık hükümetinin iktidara geldiği tarihten bu yana kıyılan bir çok öğretmen ve memurun yanı sıra, son olarak aralarında Töb-Der Sapanca Şube Başkanı Salih Savaş'ın da bulunduğu 7 öğretmenle Orman Bölge Şefi genellikle faşist terörün yoğun olduğu illere sürüldüler.

Öte yandan, geçtiğimiz günlerde sonuçlanan Öğretmenler Yardımlaşma Sandığı Sapanca Şubesi seçimlerini devrimci öğretmenler grubu kazandı.

Ardahan'da İlköğretim Müdürü ve 7 öğretmen açığa alındı

Kars'ın Ardahan ilçesinde aralarında İlköğretim Müdürü Cemal Azmi Göksoy'un da bulunduğu, 8 öğretmen açığa alındı. Açığa alınan öğretmenlerin Nurşen Kaya, Hatice Göksoy, Beyhan Aktürk, Ali Baş, Kenan Bay, Murtaza Bilgili ve Vahit Kılıç oldukları bildirildi.

Manavgat İlköğretim Müdürü Mehmet Ali Cengiz görevinden alınarak Çağlayan İlkokuluna öğretmen olarak verildi. Yerine daha önce İlköğretim Müdürlüğü ve öğretmenlikten istifa eden ve MHP eğilimli olduğu bildirilen Orhan Sert getirildi.

Manavgat Lisesi müzik öğretmeni Cemil Teskereci ise hiç bir gerekçe gösterilmeden Zonguldak'a sürüldü.

Uğradıkları faşist saldırılar üzerine

KAYSERİ CEZAEVİ'NDEN 10 İLERİCİ GARDİYAN İSTİFA ETTİ

● Gardiyanlar: "Hem aldığımız maaş yetmiyor, hem de evlerimiz kurşunlanıyor, dövülüyor ve tehdit ediliyoruz"

KAYSERİ (DEMOKRAT)

Kayseri Cezaevinde çalışmakta olan 10 ilerici gardiyan, kendilerine üst üste yöneltilen saldırılardan sonra can güvenlikleri olmadığı gerekçesiyle istifa ettiler.

Bundan bir süre önce, Cumhuriyet Meydanındaki PTT binası önünde Mehmet Çetiner adlı gardiyanın faşistlerce bıçaklanması, İsmail Turgut'un yine aynı yerde dövülmesi, Başgardiyan Aziz Çetin'in Hürriyet Mahallesi'ndeki evinin bombalanması ve başgardiyan Sabri Yar'ın Fevzi Çakmak mahallesindeki evi ile gardiyan İsmail Koçak'ın Argıncık kasabasındaki evinin faşistlerce kurşunlanmasını kendilerine karşı yoğunlaşan saldırılara örnek olarak gösteren gardiyanlar, bazı yetkililerden destek bulan faşistlerce hem içerde hem dışarda sürekli ölümle tehdit edildiklerini belirttiler.

1000 dolayında tutuklu ve hükümlünün bulunduğu Kayseri Cezaevindeki istifa nedenleri diğer gardiyanları da huzursuzluğa sevkederken, son istifalarla cezaevindeki gardiyan sayısının 65'e düştüğü, açığın ise 20'ye yükseldiği bildirildi.

KISA KISA

ANKARA

DİSK'e bağlı Oleyis Sendikası ile Emet-Tur arasında ortaya çıkan anlaşmazlık üzerine Büyük Ankara Oteli'nde alınan grev kararı işyerine asıldı.

Oleyis Sendikası yetkilileri, henüz grev uygulamasına geçilmediğini belirterek, Marmara ve Stad Oteli'nde çalışanlar için sürdürülen toplu iş sözleşmesi görüşmelerinden de bir sonuç alınamadığını bildirdiler. Yetkililer, önümüzdeki günlerde de Marmara ve Stad Oteli ile Atatürk Orman Çiftliği Hayvanat Bahçesi ve mutfak işçilerinin çalıştığı 58 işyerinde muhtemelen greve gidilebileceğini söylediler.

İZMİR

Selçuk Belediyesi ile DİSK'e bağlı Genel-İş Sendikası arasında süren toplu iş sözleşmesi görüşmelerinde uyuşmazlığa düşülmesi üzerine, karşılıklı olarak grev ve lokavt kararı alındı.

Sendika yetkilileri, 6 günlük yasal bekleme süresinin bitiminde her an greve başlayabileceklerini açıklarlarken, belediye Başkanı CHP'li Cahit Tanman, istenen ücretlerin fazla olduğunu ve ödeyecek güçleri olmadığını belirtti. Tanman, Belediye Meclisi'nin işçi maaşlarına ancak yüzde 25 oranında zam yapılmasını kabul ettiğini hatırlatarak, "Belediye Meclisi'nin kararını çiğneyemem. Gerekirse biz de lokavta gideriz" dedi.

Tez-Büro - İş Sendikası İstanbul 2 no.lu şube kongresi yapıldı

● Seçimleri devrimci işçilerin de içinde yeraldığı İşçi Muhalefeti Grubu kazandı

HABER MERKEZİ

Tez-Büro-İş Sendikası, İstanbul 2 Nolu Şube Kongresi önceki gün yapıldı.

Kongre Divanı'nın, Genel Merkez tarafından oluşturulduğunun açıklanmasından sonra yapılan konuşmalarda ilk olarak, Genel Merkezce desteklenen eski Şube Başkanı İlhami Açıksöz söz aldı. Daha sonra içersinde devrimci işçilerin de bulunduğu İşçi Muhalefet Grubu tarafından yapılan konuşmalarda, Kongre Divanı'nın Genel Merkez tarafından oluşturulmasının anti-demokratik bir uygulama olduğu, bu tutumla sendika içersinde olması gereken demokrasinin rafa kaldırıldığı ve bu konudaki demokratik yöntemin kongrede yapılacak seçim olacağı vurgulandı.

Bu grubun içinde yer alan bazı işçiler ayrıca, hayat pahalılığı ve faşist terörden söz ederek, sendikanın geçmiş dönemdeki çalışmalarını, işverenle uzlaşma yolundaki tavrını, işçilerin sorunlarıyla ilgilenilmemesini ve işçilere politik bilinç verilmemesini eleştirir konuşmalar yaparak, Kongre Divanı'nı oluşturan Genel Merkez Yürütme Kurulu Üyelerinin eski Şube Başkanından yana tavır aldığını, Kongre'nin öteden beri faşistlerin denetimindeki bölgede yer alan Beyaz Saray Düğün Salonu'nda yapılmasının da kongreye gelecek üye sayısını düşürmek amacına yönelik olduğunu belirttiler.

Eleştirilere cevap vermek üzere tekrar söz alan İlhami Açık söz, eleştirilerin haksız olduğunu, çalışmalarını daima işçi sınıfının çıkarları doğrultusunda sürdürdüklerini bildirdi.

407 üyenin katıldığı seçimlere geçilirken Genel Merkez Yöneticileri tarafından sandık kurulunda muhalefet grubunun gözlemci bulunduramayacağının açıklanmasının büyük tepkiyle karşılanması üzerine bu uygulamadan vazgeçildi.

Daha sonra yapılan seçimlerde devrimci işçilerin de içinde yer aldığı İşçi Muhalefeti Grubu Listesi 207, eski Şube Başkanının oluşturduğu liste ise 189 oy aldı.

CHP Uşak İl Sekreteri de faşistlerce öldürüldü

Tuzla Piyade Okulu Komutanı silahlı saldırıda yaralandı

HABER MERKEZİ

Son günlerde CHP'lilere yönelik faşist saldırılar dün de alabildiğine sürdü. Tokat CHP il Yönetim Kurulu üyesi Yusuf Bakır bir faşistin açtığı ateş sonucu öldü.

Bingöl'de Misk'e bağlı bir sendika başkanı öldürüldü. Tercan'da MHP ilçe binası bombalandı. Edirne'de halka ateş açan bir faşist tutuklandı. İzmir'de çeşitli gösteriler yapıldı.

İstanbul'da Tuzla Piyade Okulu Komutanı açılan ateş sonucu yaralanırken, Halkalı'da Töb-Der üyesi öğretmen bir faşist'in saldırısı sonucu öldü.

Demokrat Haber Merkezi'ne ulaşan bilgilere göre olaylar şöyle gelişti:

TUZLA PİYADE OKULU KOMUTANI SİLAHLI SALDIRIDA YARALANDI

İstanbul Fenerbahçe Dalyan'daki, askeri dinlenme kampından makam otomobili ile görevine gitmekte olan Tuzla Piyade Okulu Komutanı Tümgeneral Sabri Demirbağ Kalamış Fener Caddesindeki Soley Pastahanesi önüne geldiğinde iki kişinin açtığı ateş sonucu, ayağından yaralandı. Olay sırasında yolda geçmekte olan emekli Yarbay İzzettin Özveren seken kurşunla kalçasından ağır yaralandı. Görgü tanıklarınca ateş edenlerin "34 FC 476" plakalı yeşil renkli Renault marka bir otomobille kaçtıklarının bildirilmesi üzerine, kavşakların tutulduğu, çevrede geniş çaplı aramalar yapıldığı bildirildi.

İstanbul 1. Numaralı Sıkıyönetim Komutanlığı askeri mahkemesinde yapılan duruşmada sol görüşlü Kaya Halis 4 yıl 5 ay 10 gün hapis ve 2834 lira ağır para cezasına çarptırıldı.

Kaya Halis, 1.2.1980 günü Santral Mensucat Fabrikası civarında kimliği tespit edilemiyen bir arkadaşı ile birlikte arama yapmak istiyen güvenlik kuvvetleri ile çatışmaya girmekten ve silah bulundurmaktan yargılanıyordu.

● İTÜ'nin tüm bölümlerinde öğrenciler 43 arkadaşlarının gözaltında bulundurulduğu gerekçesiyle forumlar düzenliyerek birer günlük boykot ilan ettiler. Maden Fakültesi'nden boykot ilan ederek toplu halde çıkan öğrencileri dağıtmak istiyen güvenlik kuvvetleri havaya ateş açtılar. Öğrencilerin bir kısmının Maçka Parkı'na kaçtığı ve buradan gözaltına alındıkları bildirildi.

TOKAT'TA CHP YÖNETİCİSİ ÖLDÜRÜLDÜ

Son günlerde CHP'lilere yönelik faşist saldırılar giderek yoğunlaşırken, dün de Tokat CHP İl Yönetim Kurulu üyesi Yusuf Bakır faşistlerce katledildi. Edinilen bilgiye göre Yusuf Bakır işyerinde oturmakta iken bir faşistin açtığı yaylım ateşi sonucu ağır yaralandı. Tokat İl Yönetim Kurulu üyesi Bakır, hastaneye kaldırılırken yolda öldü. Olay üzerine bir açıklama yapan Tokat Valisi Adil Kerimoğlu, ilde geniş güvenlik önlemlerinin alındığını ve operasyonlara başlandığını bildirdi.

Bakır'ın öldürülmesi son günlerde faşistlerin CHP'lilere yönelik sistemli saldırılarının sadece bir tanesi. Bilindiği gibi Adana CHP İl Başkanı Albay, Trabzon'da CHP'li avukat Yıldırımoğlu, Kayseri'de CHP İl Başkanı Kulkuloğlu, İstanbul'da Baro avukatlarından CHP'li Erozan faşistlerce katledilmişti. Ordu'da ve Kırşehir'de CHP'li parlamenterler faşistlerin saldırısına uğramış yurdun çeşitli yerlerinde CHP il, ilçe binaları bombalanmış, silahla taranmıştı.

CHP UŞAK İL SEKRETERİ DE VURULDU

Uşak CHP İl Sekreteri ve Belediye Meclisi üyesi Ethem Kaya Cumhuriyet alanında iki faşistin açtığı ateş sonucu öldü. Saldırgan iki faşistin olaydan sonra yakalandığını bildiren yetkililer, bunların Buca Eğitim Enstitüsü öğrencileri olduklarını söylediler.

Olayla ilgili soruşturmanın derinleştirilerek sürdürüldüğü belirtildi.

BİNGÖL'DE MİSK'E BAĞLI BİR SENDİKA BAŞKANI ÖLDÜRÜLDÜ

Bingöl Genç Karayolunda gezmekte olan MİSK'e bağlı Türk Genel-İş Sendikası Başkanı Muhittin Olcay ile belediye işçisi Yakup Bağış'a tabancayla ateş açıldı. Sendika başkanı Olcay öldü, belediye işçisi Bağış ağır yaralandı.

Emniyet Müdürlüğünden alınan bilgiye göre, olaydan sonra kaçanlardan Hüseyin Morsümbül adlı öğretmen, güvenlik kuvvetleri tarafından bir tabanca ve 16 mermi ile yakalandı.

Yaralı belediye işçisinin Bingöl Devlet Hastanesi'ne kaldırıldığı ve kaçan öteki kişilerin aranmasına devam edildiği bildirildi.

İSTANBUL'DA BİR TÖB-DER'Lİ ÖĞRETMEN ÖLDÜRÜLDÜ

Halkalı Bezirganbahçe İlkokulu öğretmeni, Töb-Der üyesi Ekrem Öztürk, önceki akşam faşistlerin saldırısı sonucu öldü. Olayın 19.30 sıralarında meydana geldiği ve Ekrem Öztürk'ün yolda yürürken bir kişinin açtığı ateş sonucu arkadan vurularak ağır yaralandığı ve hastaneye kaldırılırken öldüğü bildirildi.

● Gültepe'de yorgancılık yapmakta olan Abdul Kadir Bayram adlı şahıs yolda yürümekte iken kimlikleri belirlenemeyen kişilerce açılan ateş sonucu yaralandı. Trabzondoğumlu olduğu belirlenen Bayram, kaldırıldığı hastanede öldü. Olayla ilgili soruşturmaya başlandığı bildirildi.

● Kumkapı'da salim Turgut adlı kişinin cesedi bulundu. Yetkililer olayla ilgili soruşturmaya başlandığını bildirdiler.

● Moda'da meydana gelen olayda iki grup arasındaki çatışmayı balkondan izleyen bir kadın yaralandı, damadı ise öldü. Moda'da deniz kenarında bir çay bahçesinde iki grup arasında taş ve sopalarla kavga başlaması üzerine güvenlik kuvvetleri olaya müdahale etti. Her iki grubu da dağıttı. Güvenlik kuvvetlerinin, "dur ihtarına" uymayan grubu dağıtmak amacıyla havaya ateş etmesi üzerine, evinin balkonunda oturmakta olan ve olayları izleyen Mesude Sencer yaralandı. Damadı Teknik Ressam Ulki Tükmen aldığı kurşun yaraları sonucu hastaneye kaldırılırken öldü. Mesude Sencer'in hastaneye kaldırıldığı bildirildi.

KONYA AKŞEHİR'DE FAŞİST SALDIRILAR YOĞUNLAŞTI

Konya Akşehir'de Burhan Ballı'ya ait bir oto faşistler tarafından benzin dökülerek yakıldı. Ayrıca Şakir Uludağ'a ait bir ev ile Mehmet Ali Çağlar'a ait bir iş yerini tahrip eden faşistler, olay yerine "Ya tam susturacağız, ya kan kusturacağız ETKO" imzalı bir bildiri bıraktı. Yetkililer olayla ilgili soruşturmanın sürdürüldüğünü bildirdiler.

● Gazetemizin 20.5.1980 günü Konya'da TÖB-DER'libiröğretmendaha saldırıya uğradı başlığı altında çıkan haberde, adı geçen Ömer Ergün'ün saldırıya uğrayan öğretmen ile birlikte olduğu, kendisinin de faşistlerin saldırısına uğradığı öğrenildi. Düzeltir özür dileriz.

ANKARA'DA FAŞİSTLER İKİ MAHALLEYE SALDIRDI

Ankara'nın Hasköy Şenyuva ve Şenyurt mahallelerine faşistlerin iki gün üst üste saldırdıkları bildirildi. Aralarında Seyit adında bir gece bekçisinin de bulunduğu bir grup faşistin saldırısı sonucu Tamer Eroğlu adında bir kişi tabanca ile yaralandı. Çok sayıda faşistin saldırısıyla başlayan olayda, mahalledeki halktan birçok kişinin taş ve sopalarla yaralandığı bildirildi. Bir bakkal dükkanının da kurşunlandığı olayda, faşistler eylemlerine akşam bazı evleri kurşunlamakla devam ettiler. Ertesi gün olay yerine gelen güvenlik kuvvetlerine rağmen faşistlerin dağılmayarak toplu olarak halka saldırmaya devam ettikleri ileri sürüldü.

● Öte yandan Ziraat Fakültesi öğrencisi Ahmet Vural ile Su Ürünleri Genel Müdürlüğü'nde memur olarak çalışan Halil Aslan adında iki kişinin henüz bilinmeyen bir nedenle gözaltına alındıkları bildirildi. Yakınları Halil Aslan'ın evi arandığı sırada kolunun sarılı olduğunu öne sürdüler.

GİRESUN'DA DEV-LİS BİNASI BOMBALANDI

Giresun Sokakbaşı semtinde bulunan Dev-Lis binasına faşistlerce yerleştirilen patlayıcı maddenin patlaması sonucu hasar meydana geldi. Olayda ölen ya da yaralanan olmadı ancak çevrede büyük hasar meydana geldi. Bir süre önce aynı binadaki Giresun YDGD'ye de patlayıcı madde atılmıştı.

EDİRNE'DE HALKA ATEŞ AÇAN BİR FAŞİST TUTUKLANDI

Edirne Selimiye parkında oturmakta olanlara saldıran faşsitler halkın karşı koyması üzerine ateş açarak kaçtılar. Ancak saldırganlardan Hüseyin Bahar yakalanarak, mahkemece tutuklandı.

● Öte yandan MHP yanlısı avukat Nevzat Çolak'ın dövülmesi ile ilgili oldukları öne sürülen Edirne Lisesi öğrencisi Nevzat Çolak ve Erkek Sanat Okulu öğrencisi Serdar Önen tutuklanarak Edirne Cezaevine gönderildiler. Öğrencilerin olay anında derste olduklarını öğretmenleri ve öğrenciler tarafından belirtildiği halde tutuklanmaları üzerine, arkadaşları Valiliğe gönderilmek üzere bir imza kampanyası açtılar. Tutuklanan öğrencilerin velileri ise çocuklarının Edirne Cezaevi'nde can güvenlikleri olmadığını bildirerek başka bir cezaevine gönderilmelerini istediler.

SAFRANBOLU'DA BİR KAHVE BOMBALANDI

Zonguldak'a bağlı Safranbolu ilçesinde Çelik Palas Kıraathanesi bombalandı. Patlayan bomba maddi hasara sebep olurken ölen ya da yaralanan olmadı.

Olayla ilgili olarak bir açıklama yapan emniyet yetkilileri soruşturmanın sürdürüldüğünü, gözaltına alınan olmadığını bildirdiler.

● Bu arada, Safranbolu Lisesinde öğretmenlik yapmakta olan Sıtkı Küçükosmanoğlu uğradığı saldırı sonucu yaralandı. 15 günlük rapor alan ve halen hastanede yatmakta olan Küçükosmanoğlu'na saldıranların Recep Eray adlı öğretmenle Mürsel Mutlu ve Recep Aşkın adlı boşta gezen kişiler olduğu öne sürüldü. Olaydan sonra kaçan bu kişilerinaranmasına devam ediliyor.

ADANA'DA BİR COCUK CESEDİ BULUNDU

Adana PTT evlerinde 16-17 yaşlarında olduğu bildirilen Abdullah Karataş adlı bir kişinin cesedi bulundu. Tabanca ile kafasından vurulduğu anlaşılan Karataş'ın öldürülmesinin kan davası yüzünden olabileceğini belirten yetkililer olayla ilgili soruşturmanın çok yönlü sürdürüldüğünü belirttiler.

DENİZLİ'DE FAŞİSTLER DEMOKRATİK KURULUŞLARIN BİNALARINA SALDIRDI

Denizli'ye bağlı Buldan ilçesinde faşistler demokratik kuruluşların bulunduğu binalara saldırdı.

Saldırı sırasında TÜM-DER, kapatılmış bulunan TÖB-DER ve CHP ilçe binaları ile CHP'lilere ait bazı işyerlerinin tahrip edildiği bildirildi. Olayların daha sonra güvenlik kuvvetleri tarafından bastırıldığı öğrenildi.

TERCAN'DA MHP İLÇE BİNASI BOMBALANDI

Erzincan'a bağlı Tercan ilçesi MHP binasına patlayıcı madde atıldı. Olayda can kaybının olmadığı maddi hasarın meydana geldiği öğrenildi. Olayla ilgili soruşturmaya başlandığı bildirildi.

GAZİANTEP'TE İKİ YERE PATLAYICI MADDE ATILDI

Gaziantep'te Vilayet binasının önündeki Belediye tahsilat şubesi ile Akyol mahallesindeki bir mobilya mağazasına, kimliği belirlenemeyen kişilerce patlayıcı madde atıldı. Tahrip gücü çok yüksek bombaların patlaması sonucu büyük hasar meydana geldi. Olayda ölen veya yaralanan olmadı. Öte yandan şehrin çeşitli mahallelerine üzerinde "İbrahimin Anısı yaşıyor" yazılı pankartların asıldığı bildirildi. Yetkililer olayla ilgili soruşturmanın sürdürüldüğünü bildirdiler.

Kilis'in sınıra yakın köyünde Mehmet Karagülle adlı bir esnaf Jandarmanın 'dur" ihtarına uymadığı için öldürüldü. Mehmet Karagülle"nin CHP'li olduğu ve cenazesinen Kilis'te toprağa verildiği öğrenildi.

NİĞDE'DE SOL GÖRÜŞLÜ BİR ÖĞRETMENİN EVİ TARANDI

Niğde'nin Bor ilçesinin Başpınar Mahallesinde sol görüşlü Mustafa Saren'in evi faşistlerce tarandı. Olayda ölen veya yaralanan olmadı. Yetkililer olayla ilgili soruşturmanın sürdürüldüğünü bildirdiler.

İZMİR'DE GÖSTERİLER YAPILDI

● Bayraklı sebze halinde Halkın Birliği yanlıları oldukları bildirilen 60-70 kişilik bir grup gösteri yaparak "Suphi, İbo, Pir Ahmet yaşıyor" sloganlarını söyledi.

● Ferahlı son durakta 80 kişilik bir grup "İbrahimin katili oligarşi, tek yol devrim" sloganlarını söyleyerek bir gösteri yaptı.

● İnciraltı Atatürk Öğrenci Yurdunda 18 Mayıs'ı protesto eden öğrencilerin düzenlediği foruma jandarma müdahale etti. Silah kullanılan olayda ölen yada yaralanan olmadı.

FAŞİSTLER İLK CİNAYETİ 1975 YILI ARALIK AYINDA İKİ TİP ÜYESİNİ ÖLDÜREREK İŞLEMİŞLERDİ.

Şişli'deki saldırılar MHP ilçe binası çevresinde oluyor

● Şişli'deki cinayetler AP Azınlık Hükümetiyle birlikte yoğunluk kazandı ve 4 aylık bir süre içinde 10 yurttaş öldürüldü.

● 6 Temmuz 1978'de Salih Çakır adlı devrimciyi öldüren Çoşkun Akbulut olaydan sonra MHP İlçe binasına girdiğini söylüyordu.

-2-

HABER MERKEZİ

Geçmişten bu yana Şişli'de meydana gelen faşist saldırılara değinmek istiyoruz şimdi de. Geçmişe gidecek olursak o dönemlerde hemen hemen ilk sistemli faşist cinayetlerden sayılan, Türkiye İşçi Partisi (TİP) Kadıköy Örgütü üyeleri Cezmi Yılmaz ve Halit Pelitözü'nün katliyle karşılaşırız. 1 Aralık 1975'de meydana gelen bu saldırıya tepkiler çok büyük olmuştu. Ve bir arabadan yaylım ateş açarak iki TİP'liyi katleden saldırganların bu işi nasıl yaptıklarına kimse akıl erdirememişti. Bu saldırıdan sonra uzun süre sakin kalan Şişli'de 23 Haziran 1978'de evine gitmekte olan İTÜ öğrencisi Murat Tuncay faşistlerin silahlı saldırısı sonucu hayatını kaybeder. Bu olaydan hemen sonra yine Şişli'de caddede yürüyen Salih Çakır adlı bir devrimci 6 Temmuz 1978'de faşistlerin açtığı ateşle vurularak öldürülür. Ve katilin MHP Şişli ilçesinin bulunduğu binaya girdiği görülür. Neden sonra yapılan aramada ise binada öyle bir kimseye rastlanmaz. Bu olaylardan sonra Şişli'de SBYO civarında ufak tefek çatışmalar ve saldırılar sürer. Merkez ise bellidir.

Şişli de faşistlerin saldırısı sonucu hayatını kaybeden devrimci Mustafa Gökçeli. Yakınları Mustafa'yı öldürenlerin neyi amaçladıklarını şu kısa cümleyle açıklıyorlar: "Mustafa'yı yoksulların yanında yer aldığı için öldürdüler."

SON 4 AYIN BİLANÇOSU KATLİAMLAR HIZLANIYOR

Şişli'de son 4 ay içinde yoğunlaşan ve 10 devrimci ve ilericinin ölümüyle ve 11 kişinin de yaralanmasıyla gelişen olaylar şu şekilde meydana gelir:

23 Ocak 1980'de MHP binası yanındaki dolmuş durağında Silahtarağa'ya gitmek üzere beklemekte olan İsmail Savaş adlı bir devrimciye faşistler tarafından ateş açılır. Savaş, ağır şekilde yaralanarak İlk Yardım Hastanesine kaldırılır. Saldırılar bu olaydan sonra alabildiğine yoğunlaşır. Yine minibüs duraklarında Örnektepe'ye gitmek üzere bekleyen devrimci Mustafa Gökçeli faşistlerin silahlı saldırısı sonucu hayatını kaybeder. Üstelik bir önceki saldırının üstünden 15 gün bile geçmeden 5 Şubat 1980'de. Faşistler bundan sonra da çeşitli biçimlerde saldırılarını sürdürürler. Bektaş Yüksel'e ait taksiye binen silahlı kişiler Yüksel'ezorla "Türkeş Allahtır" diye bağıttıktan sonra üzerindeki 750 lirasını gaspederek kaçarlar. 29 Şubat ta ise bu kez duraktaki hedef ilerici öğretmen Alptekin Kordağ'dır. Gültepe 20 Temmuz İlkokulu öğretmenlerinden olan Kordağ yine silahlı faşistlerce izlenir ve durakta açılan ateş sonucu hayatını yitirir. Geride Kordağ'ın 8 aylık çocuğu kalmıştır. Şişli Siyasal Bilimler Fakültesi öğrencisi Ali Haydar Kurt ve arkadaşı İlknur Güler de minibüs durağında silahla taranan devrimcilerdir. Olayın tarihi yine bir öncekine çok yakındır. 7 Mart 1980 Saldırı sırasında Ali Haydar Kurt ölür, İlknur Güler ise ağır yaralanır. 10 Mart'ta ise bu kez hedef değişiktir. CHP Şişli İlçe Yönetim Kurulu toplantısına katıldıktan sonra Hanımefendi Sokakta bulunan Murtaza Doğan'ın dükkanına gelen CHP'li 4 kişi faşistlerce silahla taranır. Olayda dükkanda bulunan CHP'lilerden Murtaza Doğan, Şükrü Karataş, Ali Kaya ve Ethem Etem çeşitli yerlerinden ağır yaralanarak tedavi altına alınırlar. CHP liler Şişli MHP binasının çapraz karşısında bulunan CHP binasındaki toplantıdan ayrılmışlardı. ve muhtemelen izlenerek saldırıya uğramışlardı. 10 Mart'ta meydana gelen olaylar ise bir havli ilginçti. Şişli MHP Binasının yanından geçmekte olan işçi Halil Durmuş bir grup faşistin saldırısına uğrar. Silahla yaralanan Durmuş olay yerinden kaçmaya çabalarken her nasılsa civarda bulunan polis ekipleri ateş açan saldırganları görürler ve bu kez faşistlerle polisler arasında çatışma çıkar. Olaylarda Halil Durmuş, Şükrü Ergun ve saldırgan faşistlerden Hıdır Cengiz polis kurşunuyla yaralanarak yakalanır. Aynı günün akşam saatlerinde ise bu olay bahane edilmiş gibi gösterilerek Demokrat'ta daha önce gözler önüne serilen Mecidiyeköy'deki faşist provokasyon düzenlenir. 21 Martta minibüs duraklarındaki katliamlara bir yenisi eklenir. Gültepe durağındaki minibüse binen Hüseyin Yılmaz adlı bir genç "Okmeydanı'nda mı oturuyorsun" sorusuna "evet" diye cevap verince kendisine açılan ateş sonucu vurularak öldürülür. Ve saldırganlar yine kaçarlar.

Ve kısa bir süre "sakin" gibi görülen Şişli son günlerde yeniden karışır. Süleyman Polat adlı devrimci genç, 11 Mayıs günü Şişli'deki tuvaletlerde ölü olarak bulunur. Yapılan incelemeler sonunda Süleyman Polat'ın çevredeki bir kuyumcu dükkanında çalıştığı ve faşistler tarafından izlenerek öldürüldüğü belirlenir. 16 Mayıs günü Şişli'den hareket eden bir minibüs az sonra taranır. Saldırıda hedef alınan ilerici, devrimci Likör Fabrikası işçileridir. Sonuç: 5 yaşındaki kız çocuğu Fatma Kara ve işçi Durmuş Onuk ölür, işçi Yusuf Kocaman ile şoför Zeynel Deyecioğlu ağır yaralanır. Ölen işçinin aynı zamanda CHP'li olduğu daha sonra anlaşılır. Ve birkaç gün sonra faşistler etkin oldukları yerlerde yeni bir katliama girişirler. Şişli'de de bakkal çırağı Emin Şahin hedef olarak seçilir ve vurularak öldürülür. Cesedinin yanına da "Kadir Öğütçü'nün aziz anısına. Bir Kadir'e 5 komünist kelle" yazılı bir kağıt bırakılır.

SALDIRGANLARIN ÜSLERİ

Saldırılar MHP binası civarında yoğunlaşıyor dedik. Bu yeni bir olgu değildir. Geçmişe doğru gittiğimizde yıllardır bu tür saldırıların süregeldiği ortaya çıkıyor. Üstelik bazı mahkeme dosyalarında da bu binanın bir saldırı üssü olarak kullanıldığına ilişkin belgeler var. Örneğin 21 Haziran 1977 tarihinde Taksim'den Şişli'ye gitmekte olan bir belediye otobüsüne açılan ateş sonucu Galatasaray Mühendislik Yüksek Okulu öğrencisi Ahmet Aytaç ile işçi Behçet Nizar öldürülmüştü. Olaydan sonra kaçan saldırganların peşine düşen polis Abdurrahman Al adlı faşisti tabancasıyla birlikte yakalamıştı. Hem polisteki sorgusu hem de mahkemede verdiği ifadede Abdurrahman Al silahını Şişli MHP binasına bıraktığını açıklamıştı. Al, mahkemedeki sorgusunda şöyle demişti "Karşı taraftan çekindiğim için okula giderken üzerime silahımı almamıştım. Okula silahla girilemeyeceğinden silahımı Şişli MHP binasına bırakacaktım. Orada kimseye bırakamazdım. Bir bölme vardı. O bölmeye bırakırdım. Ekseri silahımı MHP binasındaki o bölmeye bırakırdım O gün de her daim bıraktığım yere bırakacaktım. Evet, böylesi bir ilçe merkezinde bir zamanlar Yönetim Kurulu üyesi Tahir Şahin de 23 Mart 1976 tarihinde Güngören'de üzerinde silahla yakalanmış ve tutuklanmıştı.

İlkokul öğretmeni ilerici Alptekin Kordağ'da faşistlerin saldırısında hayatını kaybetti.

(DEVAMI VAR)

Gazipaşa'da 1 Mayıs

Gazipaşa'da yapılan 1 Mayıs mitingine kalabalık bir halk topluluğu katıldı. Yürüyüş sırasında sık sık "Faşizme ölüm, tek yol devrim", "Yaşasın 1 Mayıs" gibi sloganlar söylendi. Daha sonra yapılan konuşmalardan sonra miting olaysız dağıldı.

POLİTİKA CİDDİ BİR İŞTİR

Valimiz yansızdır

Valilerimizin yanlı davrandıkları bazı şom ağızlılar tarafından yazılmakta çizilmekte ve etrafa yayılmakta. Hatta ülkenin çoğunluğunun böyle bildiği söylenmekte. Siz inanmayın. Valilerimiz, yansızdır.

Şimdi hemen itiraz edeceksiniz. Valilerin yanlı tutumu yüzünden bu hükümet işbaşına geldiğinden bu yana 1500 kişi ölmüştür. Doğrudur. Ama bu nüfus planlamasına bir katkıdır diyebilir valilerimiz. Hatta bu yüzden nüfus artışı durmuştur da diyebilirler.

Valilerimizin yansız tutumuna inandırmak için bir örnek verelim.

Kırşehir valisinin ODTÜ'de okuyan oğlu annesini ziyaret etmek için Kırşehir'e gider. Faşistler bunu evire çevire bir güzel döverler. Vali hemen bir emir çıkarır ve saldırganları yakalatıp huzuruna getirtir ve elini öptürüp serbest bıraktırır.

Valimiz yansız davranışını göstermiştir. Bütün saldırıya uğrayan sol görüşlülerin saldırganlarına aynı muameleyi yapar da ondan. Ayırım yapmaz yansızdır bu konuda.

Bakın kendi oğlunun canına kastedenleri serbest bırakan vali başkalarına zarar verenleri belki de ödüllendirir, yönetimde bu denli hoşgörü bize özgi yeni bir uygulama olmalı...

BANK'I TANIYOR MUSUNUZ?

Bayrak düşmanı

Tekel Bakanı Sayın Ahmet Çakmak: "Bu ülke'de bayrak düşmanları vardır" demiş.

Yanda bir bayrak düşmanını görüyorsunuz.

Böylesi muhterem bir hocaya mutlaka bir kürsü verilmeli

Efendim zat-ı muhteremlerin böyyük iştirakleri ile bir basın toplantısını taziyet ve izafetle seyrettik. Kehhh .... bir kehhh!.... daha.

Alınan ekonomik önlemlerin getireceği Büyyük Türkiye refahının edebi muhaşeretler çerçevesinde onayını vade reddini cumhurreisi seçimlerinden daha makul ölçütler içinde gözledik. Başta enflasyon olmak üzere, fiyatların dondurumu, ihracatın artırımı gibi konularda Başol mektebinin yüksek iktisadi gözlemlerinden bugüne değin mekteplerde uzun uzun okuyupta bir türlü öğrenemediğimiz yeni yeni şeyler öğrendik.

Ehhhh!. İşte burda biraz insaflı olup, derin bir nefes almak ve de Bakanımız olmasından büyük mutluluk duyduğumuz Halil Başol'a iktisadiden tutun da tıbbiye kadar değişik dallarda öğretim yapan yüksek mekteplerde ülkeyi kurtarma yöntemleri konusunda ders vermesi için gereken imkanın ve de usta marangozların girgenden çakacağı yepyeni bir kürsüyü bu vatanın evlatları olarak talep etmenin zaruretine ihtiyaç duymak zorundayız.

Turizm Bakanımız ve verilen kelle

Turizm Bakınımızın sendika hürriyetlerine verdiği değeri öğrenince gözlerimiz yaşardı. Kuntay "hükümet olarak sendika hürriyetlerinin teminatı oldukları ileri sürmüş. Belli oluyor Tariş'ten, Ant-Birlik'ten ve nice nice işyerlerinde sendika hürriyetlerine ne kadar değer verdikleri değil mi ya. Sayın Kuntay "Sendikayı yaşatmak için gerekirse kellemizi veririz" demiş. Galiba kelleyi değil de kelleciyi verdiler. O da sendika hürriyetine verdikleri değerden değil, bir kadın uğruna.....

BULMACA

SOLDAN SAĞA:
1 - Daha aşağı bir dereceye düşmek, 2 - Köle, kul - Tokat ilimizin bir ilçesi, 3 - "Şimdiye kadar, henüz" anlamında bir sözcük - Aşamasız asker, 4 - Doğramacılıkta kereste olarak kullanılan, bastırılmış talaş ve yongadan yapılan tahta, 5 - İspanya'da boğa güreşlerinde söylenen bir söz - Kimi şeyleri ufak parçalar durumuna getirmek için kullanılan bir araç, 6 - TERSİ: Çevresine göre aşağı çökmüş olan yer, 7 - Ümit et anlamında bir emir - Kimi silahların içindeki çıkıntı, 8 - Beneklerle, çizgilerle ya da renklerle bezeyerek görünüşünü değiştirmek, 9 - Tahılın tarlaya atıldığı andan harman oluncayadeğin aldığı duruma verilen ad - "Yersin basili" denilen ve hasta sıçanların pireleri ile insana geçen bir mikrobun oluşturduğu bulaşıcı, ateşli öldürücü bir hastalık.

YUKARDAN AŞAĞIYA:
1 - Bir sorun üzerine başbakana ya da bakanlardan birine, milletvekillerince açılan ve sonunda soruşturma yapılması istenebilen soru, 2 - Müzikte dur işareti - Uzun ve sinir bozucu bir sesle ağlar gibi bağırmak (Köpek, kurt), 3 - TERSİ: Sapındaki liflerden halat, çuval gibi kaba örgüler yapılan bir bitki - Lityum elementinin simgesi, 4 - Gelir getiren yapı - Hammaddeleri işlenmiş duruma getirmek için uygulanan eylemlerin ve bu eylemleri uygulamak için kullanılan araçların topu, 5 - Bir şeyin yapılmasında kullanılan öteberi, 6 - Sıkıntı verme, üzme - İleri sürülerek savunulan düşünce, 7 - Bir nota - Uğultulu ses çıkarma, 8 - Bir emir - Karakter, mizaç(eski dil), 9 - Tiksinerek, iğrenerek - Bir harfin adı.

	1	2	3	4	5	6	7	8	9
1									
2					■				
3		■					■		
4						■		■	
5				■					
6						■		■	
7			■		■				■
8	■								
9					■				

DÜNKÜ BULMACANIN ÇÖZÜMÜ

SOLDAN SAĞA:
1 - Resital, 2 - örüB - Ha, 3 - Geniz - Mal, 4 - Üreme, 5 - Lor - Kerih, 6 - Argo - Za, 7 - Ur - Aç, 8 - Ön - Tedavi, 9 - Rekabet.

YUKARDAN AŞAĞIYA:
1 - Regülatör, 2 - Or - Ne, 3 - Sonurgu, 4 - İri - Orta, 5 - Tüzük - Eb, 6 - Ab - Rezede 7 - Mera - At, 8 - Hami - Av, 9—kaleH - Çil.

Bir "beşi bir yerde" ★★★★★ Beş şiir kitabı

Arif DAMAR

"Ahmet Telli......:"Kimi arkadaşlar hüznü yakıştırmıyorlar devrimciye. Küçümsüyorlar.Hele bir örgütsüz kalın da görelim sizi..." Ahmet Telli kardeş bilmem beni hoşgörür, bağışlar mı ? Şu soruyu sorarlar adama, hiç olmazsa içlerinden geçirirler:Niçin arkadaşlarının yanında değilsin?"

"Nikaragualı şair Rugama Sandino Ulusal Kurtuluş Cephesinin bir üyesiydi. Bir arkadaşıyla birlikte 1970 yılı Ocak ayında Managua'da bir evde askeri birliklerce kıstırıldılar.İki kişi, saatlerce yiğit bir direnis örneği verdiler. Cephaneleri tükenınce öldürüldüler.Öldüğünde Rugama 20 yaşındaydı"

Son bir iki ay içinde ardarda çıkan şiir kitaplarından beşini okudum, onlardan, yer yer dizelerinde altın pırıltılar veren bir "beşibiryerde"den söz açacağım:

1- HÜZNÜN İSYAN OLUR
Ahmet Telli, Türkiye Yazıları Yayınları, Şiir Dizisi 1, Üçüncü Baskı, Ocak 1980.

2. UZUNÇALAR
Hüseyin Yurttaş, Dönemeç Yayınları, Aralık 1979.

3. GÜN DOĞSUN GÜL ÜSTÜNE
Ahmet Ada, Hakimiyet Sanat Yayınları Şiir Dizisi 2, Ocak 1980.

4. MAYIS
Azer Yaran, Türkiye Yazıları Yayınları, Şiir Dizisi 3, Kasım 1979.

5. ŞİMDİ YAZ
Abdülkadir Budak, Hakimiyet Sanat Yayınları, Şiir Dizisi 1 Ocak 1980.

Önceleri bu beş kitap için yazmayı, bir tanıtma yazısı sınırları içinde düşüncelerimi söylemeyi tasarlıyordum. Başkaları da çıktı, niçin bu beş kitabı seçtim? Varolsunlar! Sadece yakınlık duydukları için bana göndermek inceliğinde bulunduklarından değil, akraba buldum onları, kardeş saydım, oysa Ahmet Telli, Azer Yaran Ankara'dan. Ahmet Ada, Abdülkadir Budak Kayseri'den, Hüseyin Yurttaş İzmir'den, neki acılarının, kıvançlarının, umutlarının yanı sıra şiirlerinin dokusunda da ortak özellikler var. Sonra yaşları da yakın birbirine, en yaşlıları Ahmet Telli 33, en gençleri Abdülkadir Budak 29 yaşında. Aş[illegible]k az aralarla hep birlikte göründüler dergilerde, kitaplarda.

Belki de benim yönümden, onları biraraya getirmemdeki en önemli neden, beşinin de toplumcu-gerçekci anlayışı (Abdülkadir Budak'ta bilmem yanılıyor muyum?) paylaşmalarına karşın güzelliğin, biçim kaygısının özden daha ağır basması şiirlerinde.

Yaygın bir tutum bu. Sadece bu arkadaşlarda değil, gitgide genelleşiyor. Nedenleri çeşitli, çok, saymakla bitmez. Slogancılıktan kaçış, evrenselliği göz önünde tutmak, şematizme düşmek korkusu, toplumdaki ortak duyarlığın yüksekliği, Rusya'da "Bütün şairlerin sosyalist, bütün sosyalistlerin şair olduğu" benzer bir dönemde oluşumuz vb.

Acaba bunda bizlerin de, kitaplarımızın, şiirlerimizin payı yok mu? Belki de var. Çünkü bu arkadaşlar, nasıl bizden öncekilerin şiirlerini okuduk, sevdiklerimizin, beğendiklerimizin etkilerinden kaçınamadıksa, bizleri okudular, etkilendiler.Aslında belirtiyorlar da bunu saklamıyorlar. biz de saklamadık. Nâzım Hikmet'i baştacı ettik, sürdürüyoruz da bunu.

Ahmet Telli arkadaşa getireceğim sözü: "Hüznün İsyan Olur" kitabının adı: Türkiye Yazıları dergisindeki kendisiyle yapılan konuşmada Muzaffer Buyrukçu soruyor:

– *Hüzün bir gönül kırgınlığıdır, amaçlara ulaşamamanın yarattığı boşluklarda debelenmedir. Kırgınlık giderilip amaçlara ulaşıldı mı, hüzün terkeder varlığı. Öyleyse bu belli durumlarda kendini gösteren esnek kişilikli* (nitelikteki demek istiyor herhal M.B.) *duygu, nasıl irade sağlamlığına, inanışa, karara, sarsılmaz bilince dayanan bir gücün yerini alır? Bence hüzün dişi bir duygudur, hep benzerlerini doğurur ve içe kapalıdır, başkaldırma yeteneğinden yoksundur. İsyanı, bireysel ve toplumsal açmazların karşısına diken öfke, kızgınlık, eğilme, hakların çiğnenmesi, onurun yaralanması vb. dir. (Öykücülerimizi de sarmış güzellik kaygısı, sorular bile bundan kurtulamıyor. Yalınlık, sadelik, kesinlik yok.) Bunun dışındaki bir anlamı varsa açıklar mısınız?*

Ahmet Telli'nin uzun yanıtının bir kısmını söylemek istediğimle ilgili bulmadığım için atlayarak yazıyorum:

"...i arkadaşlar hüznü yakıştırmıyorlar devrimciye. Küçümsüyorlar. Hele bir örgütsüz kalın da görelim sizi! birtakım dostlarınız, gönüldeşleriniz, inandığınız insanlar kuşatılıp üzerlerine bombalar yağdırılsın da görelim sizi!.. Şurada burada ve dünyanın dört bir yanında kardeşleriniz kurşunlanırken, ipte sallandırılırken görelim sizi! Öfkenin içinize sığmadığı bir anda hüzün dolmaz mı yüreğinize ? Bence devrimci örgütsüz kaldı mı kıskıvrak sarar hüzün

Ahmet Telli kardeş bilmem beni hoşgörür, bağışlar mı? Şu soruyu sorarlar adama. hiç olmazsa içlerinden geçirirler. Niçin arkadaşlarının yanında değilsin?

Göğceli'ye, Yaşar Kemal'e (kendisi söyledi bana.) Aragon, Gabrie Peri için şöyle diyor. ".. İçimizde tek deha oydu!.." Peri'yi bilindiği gibi faşistler kurşuna dizdi. Suçu Almanlarla savaşan direniş örgütünün üyesi olmaktı.

Başka örnekler de vereceğim. Yanlış anlaşılmasın, amacım arkadaş Telliyi suçlamak değil, bir düşüncenin devrimci ölçülerle yanlışlığını belirtmek.

Otto Rene Castillo 1936'da Guatemala'da doğdu. 1954 yılında, 17 yaşındayken öğrenci hareketlerini yönettiği için sürgüne gönderildi. On yıl boyunca birçok kez tutuklanmasına ve işkence görmesine rağmen Guatemala'da ve Leipzig' de üniversiteye devam etti. Birçok şiir kitabı var. 1955 yılında Merkezi Amerika Şiir Ödülünü kazandı. 1966'da Guatemala'ya geri dönerek FAR'a (Devrimci Silahlı Kuvvetler) katıldı. 1967 martında, köklerden başka yiyecek bulamadığı onbeş günlük bir süreden sonra Nora Pais'te, yanındaki devrimci bir kadınla birlikte kıstırılarak yakalandı. Yapılan işkencelerle 19 Martta öldürdüler. (31 yaşında A D.)

HİÇBİR DUYGU KENDİLİĞİNDEN ZIDDINA DÖNÜŞMEZ. BİR "MÜDAHALE" GEREKİR. O DA "EYLEM"DİR. ZIDDINA DÖNÜŞEN HÜZÜN, İSYAN DEĞİL SEVİNÇ OLMASI GEREKİR

Leonel Rugama (Nikaragualı şair)

Sandino Ulusal Kurtuluş Cephesinin bir üyesiydi. Bir arkadaşıyla birlikte 1970 yılı Ocak ayında Managua'da bir evde askeri birliklerce kıstırıldılar. İki kişi, saatlerce yiğit bir direniş örneği verdiler. Cephaneleri tükenince öldürüldüler, Öldüğünde Rugama 20 yaşındaydı.

(Yarına Doğru Mart-Nisan 1976, Sayı 17)

Ahmet Telli'nin yanıtını aktarmayı sürdürelim:

"Hayat belli dönemlerde bize hüznü de yaşatabilir. İşte bu noktada beni hüznün zıddına dönmesi olayı ilgilendiriyor. Hüzün, bir duruma (durumu sanırım A.D.), sezme anlama ve bilinçlenme anıdır. Sonra zıddına dönmesi olanaklıdır. Bunun için devrimci bir dünya görüşünü edinmiş olmak gerekir. Bu dünya görüşünden yoksun kişiler için ruhsal dengesizliğe yol açabilir. Ama hüzün sürekli değildir, günlüğü tutulamaz. Hastalıklı bir tanıdıktır hüzün. Beni ilgilendiren, duyma, sezme, anlama anının kişideki yansımasıdır. (Bu cümlede, söylenmek, açıklanmak istenen şeyde bir karışıklık, bir mantık hatası var. Ne demek istendiğini anlayamadım.)

Hüznü sürekli kılmamak için kişinin karşısına uyarıcı olarak yine hüznü koymak gerekir. Çünkü "kendi", "kendisiyle" bir arada sürekli kalamaz, zıddına döner. Yani öfkeye, isyana dönüşebilir."

Burada doğru olan düşünce "hüznün hastalıklı bir tanıdık" olmasıdır. Hiçbir duygu kendiliğinden zıddına dönüşmez. Bir "müdahale" gerekir. O da "Eylem" dir. Zıddına dönüşen hüzün isyan değil sevinç olması gerekir.

Bütün bunları sözü başka bir yere, bir düşünceye varmak için söyledik. yazdık. Yukarda değindiğim gibi bizlerin yani hele, hele değil yüzdeyüz toplumcu gerçekçi şairlerin sorumluluğu, suçu var, niçin saklayalım!

En yakın örnek Dinamo'nun Edebiyat Cephesi'nde her sayı çıkan Çoban Şiirleri hüzünle yüklü. Nâzım Hikmet'in başta "Samansarısı" "Severmişim Meğer" hemen hemen bütün son yazdığı şiirler. Ö F Toprak'ın ölümünden birkaç yıl önce başlayıp bir kısmını yayınlamadan bıraktığı "Sonnet"leri.

Hele ben, hele benim "Saat Sekizi Geç Vurdu". "Kedi Aklı" dönemimdeki şiirlerim. Doğrudur, örgütsüz kalmak, kavganın dışında kalmak insanı buralara sürükleyebilir. Yenmeliyiz ama bu duygularımızı, yenmeli başkalarıyla paylaşmaktan kaçınmalıyız Onu zıddına kendi kendimize içimizde sessiz sedasız dönüştürmeliyiz

Hüznün Isyan Olur bütünüyle öyle yılgınlık uyandıran birkitap değil. Ama bir kavga çağrısı, vurduğu yerden ses getiren bir kitap olduğu da söylenemez

Aslında öteki kitaplar da böyle hiçbiri

Varılacak yere
Kan içinde varılacaktır
Ve artık zafer
Hiç birşeyi affetmeyecek kadar
Tırnakla sökülüp koparılacaktır
demiyor

Ne ah edin dostlar ne de ağlayın
Dünü bugüne
Bugünü yarına bağlayın

önerisini yüksek sesle vurgulamıyor. Hüznün İsyan Olur gene de güzel bir kitap 'beşibiryerde' den en pırıltılı altınlardan biri. Kitaptan "Bir Direnmedir Hasret" şiirini örnek olarak alıyorum:

Uç verirken yüreğinin kıvrımında
sürgün sancısı solgun bir gülün
ağar gözlerinin yorgun peteğine
bal acısı ile yüklü hüzün
ve dinlenir göğsünün harmanında
yaman koşucusu bekleyişlerin

Zamanın biriktirdiği ve acılaştırdığı
kavruk bir direnmedir hasret
üfler acıya ve zamana karşı
kerem yalımını sevdaların
ve yaratır nice yenilgilerin
yıkıntılarından
mermer anıtını umudun

Bin umudunu işleyerek bir mermere
direnir hasretinde acının nakkaşı
Zulmün kayasını delerken ferhat
fışkırır sevdanın kararttığı zakkum
ağar hayatın dallarına
ve açılır kerem gülleri
hasretin gonca bağrında

Görüldüğü güzel bir şiir. Ama ben işte bu güzellik kaygısını yadırgıyorum. Şairanelik değil ama şiirsellik yüklemek, bu kadaryoğun bir şiirsellik, bu kadar tamlama yoruyor insanı. Her dize, ama her dize baştan sona böyle bir örgüyle kurulmuş.

Ahmet Telli kardeşe belki fazla yükleniyorum, nedeni kitabını öteki kitaplardan daha az sevdiğimden filan değil. İlk ondan başladık söze, belki de bu yüzden. Ama bu düşüncelerim "Beşibiryerde"nin tümü için, birini ayırmıyorum. Üç aşağı beş yukarı, yukarda söylediğim gibi ortak özellikleri. Evet şiirin ikinci dizesi:

sürgün sancısı solgun bir gülün

Ahmet Haşim:

Güller gibi sonsuz iri güller

dedi. Yahya Kemal "Gül"e bundan daha güzel. daha özgün bir tamlama bulamadı. Yıllarca, ama yıllarca düşündü, uğraştı; beceremedi.

Mehtap, iri güller ve senin en güzel aksin

"Solgun gül" Behçet Necatigilindir;

Solgun bir gül oluyor dokununca

bir şair işte bundan titizlikle kaçınmalıdır. Şiir izleyicileri, özellikle şairler hemen görür bunu, Gözlerine çarpar.

Kitabı çok kısa bir süre içinde üç baskı yapan Ahmet Telli'nin başarılarının sürekli olmasını dilerken "Beşibiryerde"nin ikinci kitabı (Şairlerin doğum sırasına göre sıraladım) UZUNÇALAR'a geçiyorum.

★

Açıklama

Ocak ayı sonlarında yazılan "Bir Beşibiryerde" Beş Şiir Kitabı ve Bir Destan: Remo ve Salo başlıklı bu yazı, bir dergide üç ayı aşkın bir zaman yayımlanmadan bekletildi.

"Bir Destan. Remo ve Salo" ki, yazının altıncı kitabıdır sıraya göre, DEMOKRAT'IN 29 Nisan 1980 günlü sayısında yayımlandı anımsanacağı gibi. Yani sıra bozulmuş oldu. Okurların durumu göz önünde tutmalarını dilemek istedim.

Arif DAMAR
13 Mayıs 1980, KADIKÖY

İDGSA Kültür Şenliğine büyük ilgi gösterildi

● Şenlik, Cuma günü sona erecek

SANAT SERVİSİ

İstanbul Devlet Güzel Sanatlar Akademisi Öğrenci Temsilciliği ve Kültür Kolları tarafından düzenlenen "Geleneksel Kültür Şenliği" sürüyor. Şenliğe çeşitli çalışmalarla katılan konuk birimler, etkinliklerini sürdürüyorlar.

Şenliğe katılan, İTÜ, Uygulamalı Endüstüri Sanatları Yüksek Okulu, Tatbiki Güzel Sanatlar Yüksek Okulu, Boğaziçi Üniversitesi ekipleri, halk oyunları ve koro dinletileri dalında gösteriler yaptılar.

İDGSA Halk oyunları ekipleri, Diyarbakır, Adana ve Karadeniz bölgesi oyunlarını, İstanbul Teknik Üniversitesi ekipleri Urfa ve Bingöl oyunlarını, UESYO ekipleri Ağrı oyunlarını TGSYO ekipleri ise Van oyunlarını sundular.

Halk oyunlarının yanısıra Mimarlık Yüksek Okulu Korosu da bir koro konseri verdi.

Şenlik programı içinde yer alan bir halk oyunları gösterisi

ODTÜ Şenliğinden Notlar

Ankara Oda Orkestrası ODTÜ Şenliğinde bir konser verdi

SANAT SERVİSİ

ODTÜ Uluslararası 2. Sanat ve Kültür Şenliği, çeşitli etkinliklerle sürüyor. Şenlik müzik etkinlikleri arasında yer alan Ankara Oda Orkestrası Konseri, geçtiğimiz günlerde yapıldı.

Gürer Aykal'ın yönetimindeki Ankara Oda Orkestrası, konsere Durcer'in bir yapıtı ile başladı. Haydn'ın do majör keman konçertosu'nda solist olarak Suna Kan görev aldı. Programa son parça olarak Telemann'ın "Ziyafet Müziği"ni alan topluluk, izleyicilerin gösterdiği ilgi karşısında küçük bir parça daha çaldı.

Parçaların yorumlanmasına geçmeden topluluk üyelerinden Faruk Güvenç'in tanıtıcı konuşmalar yapması, izleyiciler tarafından olumlu bulundu.

Konserden sonra kendisiyle görüştüğümüz şef Gürer Aykal, ODTÜ şenliği konusunda şunları söyledi.

"ODTÜ"nün uluslararası bir şenlik düzenlemesi, hem ODTÜ hem de Ankara için sonderece önemli. Şenlikler, uluslararası boyut kazandıkça daha bir işlev kazanırlar. Kültür alışverişinin en iyi ve en ekonomik biçimde, uluslararası şenlikler aracılığıyla sağlanacağını düşünüyorum. Ankara Oda Orkestrası'nın ODTÜ'de yapılan uluslararası bir şenliğe katılması kendine düşen bir görevdir ve bu görevi yerine getirmek, buradaki öğrencilere Oda Orkestrası dağarcığını tanıtmak, sevdirmek, müzisyen olarak bizim açımızdan çok önemli. İstediğim, bu şenliğin birçok olanaklara sahip olan Ankara'ya yayılması, maledilmesidir. ODTÜ, buna öncülük etmelidir..."

DEMİREL İKTİDARININ İŞKENCE ÜRETİMİ

–5–

Muzaffer ERDOST

3 Ocak 1980 günü gözaltına alınan "MN" anlatıyor:

"Tel bağladıkları yerler kör bir bıçakla kesiliyor gibiydi"

3 Ocak 1980 günü O'da evde yatarken gece polisler bastı, üç kişiydik, oradan bizi karakola götürdüler. İlk günü karakolda geçirdik. Yakalananlardan biri aranıyormuş. Sahte kimlik varmış üzerinde. Bizi o karakoldan 1. Şubeye götürdüler. Sahte kimlik olan arkadaşı tanıdılar. Onu tezgaha çektiler. İkimizin de ellerini arkadan bağladılar, diz çöktürdüler. İşkence yapılan oda bizim bulunduğumuz odaya bitişikti. Oradan işkence sesleri geliyordu. İki saat arkadaşımıza işkence yapıldı. Öğlen vakti filandı, bir ara ses kesildi. Birdenbire bulunduğumuz odaya polisler girdi. "B" kaçtı dediler. Kaçtı mı, öldü mü bilmiyorum, o günden bu güne bir haber çıkmadı. Beşinci kattan kaçması olanaksızdı çünkü. Pencereden atlayamazdı. Merdivenlerden nasıl çıkacaktı. Girer girmez polisler ikimize giriştiler. Yuvarlak süpürge sapları gibi özel yapılmış sopalarla vurmaya başladılar. Benim üzerimde tahminen 6-7 tane sopa kırdılar. Öbür arkadaşta kaç tane kırdılar bilmiyorum. Benim vücudum, şu bacak kısmım mosmor olmuştu. Öbür arkadaşın suratı filan şişmişti. Sonra beni o odadan çıkardılar, işkence odasına soktular. Benim başparmaklarıma ceryan teli bağladılar. Manyetik telefonla sürekli ceryan verdiler. Orada Ülkücü Memurlar Derneğini kimin bombaladığını sordular. Ben bilmediğimi söyledim. Sürekli "komünistler" filan diye hitap ediyorlardı. Elinde kalın bir defterle bir polis girdi içeriye. Diğerleriyle birşeyler konuştu, ama ne konuştuğunu anlayamadım. Sonra ellerimden kabloları çıkardılar, bir elime kelepçe vurdular, kelepçelerin bir ucuna kalorifer demirine taktılar, gittiler. Sabaha kadar ben orada durdum. Öbür arkadaşı nereye götürdüler bilmiyorum. İkinci gün, öğleye doğru geldiler. "Sen" dediler "F'de kaç cinayet işledin?" Ben cinayet işlemediğimi söyledim. Bana dört gün böyle sürekli ceryan verdiler. Şu parmağımın kemiği hâlâ şiş. Daha önce elinde kalın bir kitapla gelmiş olan polis, tekrar geldi, elinde aynı kitap vardı. Tek geldi.

Ellerimden kalorifer borusuna kelepçeliydim. O kitabı karıştırdı. İçersinde Türkiye'de arananların resmi filan varmış. Kitabı böyle kurcalıyordu, "Bunlardan hangisini tanıyorsun?"diye. Hiç birini tanımadım.

Sabaha kadar cereyan verdiler. Manyetoyu ne kadar hızlı çevirirlerse o kadar çok cereyan geliyordu zaten. Cereyan verirlerken kendimden geçiyordum. Cereyan çok sert geliyordu. Kaldırıp kaldırıp yerlere vuruyordu beni

İki cinayet yüklediler

O gün akşamdan sabaha kadar ceryandan hiç çıkarmadılar. Hep parmaktan ceryan veriyorlardı. Baştan beri, organdan de elektrik veriyorlardı. Kollarımdan tutuyorlardı. Pantolonumu çözdüler. Bir kilotla kaldım. Kabloyu oraya bağlıyorlar, bir ucu da sağ parmağımda, elektrik veriyorlardı. Sabaha kadar ceryan verdiler. Manyetoyu ne kadar hızlı çevirirlerse o kadar çok ceryan geliyordu zaten. Ceryan verirlerken, kendimden geçiyordum. Ceryan çok sert geliyordu. Kaldırıp kaldırıp yerlere vuruyordu beni. Kollarıma filan on-onbeş polis yapışıyor, tutuyordu. Ceryanı verince, acısıyla öyle hoplatıyordu, her tarafım odun gibikesiliyordu; beni fırlatıp atıyordu, polisler de dağılıyor, ben de kendimi dolaplara, duvarlara patır kütür vuruyordum. Herbiri ayrı ayrı küfrediyordu. Sonra gömleğimi çıkardılar, ağzıma tıkadılar. Emniyet Müdürlüğü'nün etrafı ev. Ses çıkarmasın diye. "F'de 16 adam öldürüldü. Hiç birinin katili yok ortada. Bunları, senin gibilere ikişer üçer yükleyip göndereceğiz, başka çaremiz kalmadı!" diyorlardı. O gün sabaha kadar işkenceden sonra F'de iki cinayet kabul ettirdiler. Kağıt getirip imzalattılar bana.

"Söylersen delikanlı gibi çekip gidersin"

Öbür arkadaşı, sabahleyin getirdiler, yanıma. İki sivil polis geldi. Bu arkadaş da aranıyormuş. Samsun polisi arıyormuş. Yaralamadan. Haberim yoktu.Bizim ifadelerimizi yazdılar, beni oradan aldılar, Merkez Karakoluna (Çarşı Karakoluna) getirdiler, nezarethanede kaldım. Nezarethanede kalırken, 1. Şubenin şefi, "Seni Ankara polisi gelip alacak" dedi. Bir gün Merkez Karakolunda, 2. gün de Yenimahalle Karakolunda kaldım. Yenimahalle Karakolu'ndan sabah tekrar aldılar, Merkez Karakolu'na getirdiler. Akşam üzeriydi, "Ankara'dan geldiler, seni götürecekler" dediler. Beyaz bir Renault'ya bindirdiler. Ellerime kelepçe vurdular. Gece sabaha karşı Ç'ye geldik. Ç Emniyet Müdürlüğü'ne bıraktılar. Sen burada uyu, biz de uyumaya gidiyoruz dediler. Orada iken, karakol polisleri, "Komünist piçler, nedir sizden çektiğimiz?", "Orospu çocukları, ananızı Ruslar mı s...ti sizin?", "Rusdölleri" diye sürekli küfrettiler ve dövdüler. Yumruklarla filan dövdüler. Beni getirenler, giderken, "Bunu dövmeyin"dedikleri halde dövdüler. Sonra nezarete attılar. Sabah 7 sıralarında geldiler, aldılar. beni, Ankara yoluna çıktık. Öğleyi geçiyordu, Ankara'ya geldik. Emniyet Sarayına getirdiler. 6. kattaki hücrelere koydular. Seni kimse görmeyecek dediler. Gece, işkence seslerinden uyuyamıyordum. Sürekli işkence sesleri geliyordu. İkinci günün akşamı çıkarttılar beni, bir alt kata, indirdiler. İlkin birini sordular. Ben tanımadığımı söyledim. Üç gün sürekli işkence yaptılar. Demirden bir tezgah var, meşin kaplanmış ama, yırtık filan, arasında sünger görünüyor. Boylu boyunca tezgaha uzattılar. Ayakkabılarım ve sağ çorabımı çıkarttılar. Kayışlarla geniş kemere benzer çadır bezinden bantlarla mumya gibi, tezgaha sardılar. Gözlerim açıktı. 6-7 polis vardı. Sağ ayağımın cin parmağına bir tel bağladılar, bir de sağ elimin cin parmağına bağladılar. Bir tel de organıma bağladılar. Elinde bir kağıt kalem vardı, sordular "Söyle ne yaptın?"diye. "Ş' de halkı isyan ettirdin, bizim polislerle çatıştın. Yaptığın olayları anlat. Söylersen delikanlı gibi çekip gidersin, bir şey yapmayız sana." Kutu gibi bir şey vardı. Oradan bir düğme gibi bir şeyi çeviriyor. Ceryan gelince her tarafım kütük gibi kavlıyordu, beton gibi kaskatı oluyordu. Tel bağladıkları yerler, parmaklarım, organım, kör bir bıçakla kesiliyor gibiydi.

YARIN: "İşediğim süt kabını alıp içtim"

BİR BERBER ÇIRAĞININ NOTLARI

Konu ve çizgi ____ Cemal KARABAŞ

"Türkeş bir muhbirdir"

(Baştarafı 1.Sayfada)

"İddianamede ençok dikkati çeken bir husus vardı. O da o gece yapacağımız harekât saat 20 de Hükümete ihbar edilmişti. Bu yazı Kurmay Albay Halim Menteşin hanesinde yazılı idi. Hemen koğuşta bulunan herkes ona suçu yükledi. Yalnız Emin Arat bey bu cümle 14'lere aittir. dedi. Biraz sonra Turgut Alpagut dışarı çıkmıştı, Muzaffer Özdağ, demişki, bu ihbar bize, yani 14'lere ait değil Mahkeme safhasında sıra Alpaslan Türkeş'in sorgulanmasına gelince işin iç yüzü anlaşıldı. Meğer ihbarı yapan Türkeş imiş. Saat 20 de CKMP partisinden Fuat Uluç'a telefon ederek "Gene o namussuz Aydemir bu gece ihtilâl yapıyor." demiş, durumu CKMP milletvekili Yılanlıoğlu'na bildirmiş. O da hemen CKMP lideri ve Başbakan yardımcısı Hasan Dinçer'e bildirmiş. O da Başbakan İ. İnönü'ye bildirmiş. Yani bu suretle hükümet haberdar edilmiş. Ama onlar hiçbir tedbir almamışlar, harekât başlamış. İhlilâlin saatini tayin ederken çok münakaşa etmiştik. S: 23.30 olması için onun sebebi de şundandı: Hükümet her zaman için bizden bir hareket bekliyordu. Yalnız kıtalarda klâsik ihtilâl saatlerinde sabaha karşı emniyet tedbirlerini alıyordu. Bunu tetkik etmiştik. İkincisi radyo 24 de kapanıyordu. Tekrar faaliyete geçmesi için 45 dakika lâzım demişlerdi. Halbuki maksat bir an evvel deklerasyonu verip ihtilâle katılacak kıtaların moralini düzeltmek, çıkmakta tereddüt gösterenlerin harekilde düşünülüp baskın sağlanmasaydı. 14 ler Türkiye'de bazı gruplar ve milliyetçi-mukaddesatçılar tarafından büyük ümit beslenen Türkeş efendi zaten bizleri ihbar etmişti. Yani Hükümet erken tedbir alabilse idi bizler kıtalara girerken alınan tedbir ile hunharca öldürülebilirdik. O da Türkiye'de tek lider olarak kalıp gayesi ne ise (Hâlâ kapalı bir kutu bilinmiyor) tahakkuk ettirirdi. Allah bizlere acımıştı. Herkes yaptığı ile kaldı. Türkeş ve arkadaşları bizimle birlikte yakın arkadaşlık ediyorlardı. Ama ihtiras gözlerini bürümüştü. Demek siyasi hayat ve rekabet böyle imiş. İnsanların gözü kararınca en yakın arkadaşlarını ihbar edip onların cesetleri ve kemikleri üzerine basıp yükselmeği bile mübah görebiliyorlardı. Mahkeme safhasında bu durum dinlenen âmme şahidi ile de teyid edildiği gün tüylerim diken diken oldu. Şahitten sonra duruşma hakimi Türkeş'i mikrofona çağırdı. O da doğrudan doğruya tasdik etti. Artık iyice vaziyet anlaşılmıştı.

Türkeş arkadaşımdı, Elâzığ'da tanımıştım. Orada çok iyiliğim dokunmuştu ona. Kendisi de bilir. Fakat bu hareketi bana karşı yapmaktan geri kalmamıştı. İhtiras insanları böyle küçültüyor işte. Milletin yüzüne, kendisine bel bağlayanların yüzüne bir muhbir olarak nasıl bakacak diye düşünüyorum. Ama o hiç oralı bile olmuyordu.

Mikrofona kalktım. Telefon konuşmasındaki "Namussuz kelimesi için kim sarfetmişse teessüf ederim." dedim. Ancak bu suretle cevap verdim.

Bu durumlarına rağmen Türkeş'in çömezleri Mahkeme safhasında hâlâ taraftar toplamak için gayretler sarfederek aleyhte dedikodular yaptılar. Tabii hepsini duyup gülüp geçiyordum."

MHP Genel Başkanı Alpaslan Türkeş, 21 Mayıs hareketi nedeniyle sıkıyönetim mahkemesinde yargılanmış ve Aydemir'in iddiasına göre muhbirliği dikkate alınarak beraat etmişti.

GENERAL ELEKTRİK GREVİ İKİNCİ KEZ ERTELENDİ

ANKARA (ANKA)

General Elektrik Anonim Şirketi'nin, İstanbul—Topkapı'da kurulu işyerlerinde, Türkiye Maden, Madeni Eşya ve Makina Sanayi İşçileri Sendikası (Maden—İş) tarafından alınan grev kararı uygulamasının geciktirme süresi, Bakanlar Kurulu'nca 60 gün daha uzatıldı.

Grev kararı, toplu iş sözleşmesi görüşmelerinde uzlaşma sağlanamaması nedeniyle bir ay önce alınmış, ancak Bakanlar Kurulu grev uygulamasını 30 gün süreyle geciktirmişti. Bakanlar Kurulu'nun grev kararını ikinci kez 60 gün süreyle geciktirmesine ilişkin kararı, Resmi Gazete'de yayınlandı.

CHP BEKLİYOR

(Baştarafı 1.Sayfada)

ra yönelik saldırıların yoğunlaşarak yaygınlaşmasının en son örneklerinden ve kanıtlarından biri oldu. Bilindiği gibi CHP'ye yönelik saldırılar ilk kez CHP Adana İl Başkanı Ahmet Albay'ın faşistlerce katledilmesi ile tırmanışa geçmiş aradan kısa bir süre sonra bu kez bir başka İl başkanı Kayseri CHP İl Başkanı Kuloğlu öldürüldü. Bu arada Trabzon'da CHP İl Örgütü Hukuk Danışmanı Temel Aydınoğlu ile İstanbul'da CHP Kadıköy ilçesine üye bir başka hukukçu Cihan Erozan faşist saldırganların kurşunlarına hedef olarak birbiri peşisıra katledildiler. Aynı günlerde Tokat CHP İl Yönetim Kurulu Üyesi Yusuf Bakır da saldırıya uğruyor ve yaşamını yitiriyordu.

ECEVİT'İN KONUŞMASI

CHP TBMM Ortak Grubu Cumhurbaşkanlığı konusunda görüşmek üzere toplandı. Toplantıda bir sunuş konuşması yapan Genel Başkan Bülent Ecevit Tokat İl Yönetim Kurulu Üyesi Yusuf Bakır'dan sonra dün de Uşak İl Yönetim Kurulu Sekreteri Ethem Kaya'yı bir saldırı sonucu yitirdiklerini ifade etti. CHP yöneticilerinin öldürülmesinin günlük olaylar haline geldiğini kaydeden Ecevit bunun faşist tırmanışın yeni bir aşamaya vardığını göstermesi olarak niteledi.

CHP Genel Başkanı faşist plan konusunda kamuoyunun aydınlatılması ve bunu uygulayanların teşhir edilmesi gerektiğini vurguladığı konuşmasında AP yönetimin de bu konuda kendi yandaşlarını aldatmaksızın kesin tercihini yapmaya zorlanmasını istedi. Ecevit, "Türkiye'deki cinayetlerin büyük bir bölümünü işleten Türkiye'de devleti işgal eden Türkiye'ye faşist rejim getirmeye çalışan bir parti ile birlikte, onun desteğiyle hatta ona teslim olarak devleti yönetmeye kalkışmakta devam edecek midir? Yani bu suç ortaklığını bile bile sürdürecek midir? Yoksa daha sorumluca bir yola gelecek midir? AP yönetimi?" şeklinde sürdürdüğü konuşmasında AP'nin büyük çoğunluğunun demokrasiye bağlı ve aynı huzursuzluğu aynı gereksinimi duydukları inancında olduğunu söyledi.

CUMHURBAŞKANI SEÇİMİ

Bülent Ecevit daha sonra Cumhurbaşkanlığı konusundaki görüşlerini açıkladı ve Batur'un kilitlenmeye neden olmamak için adaylıktan çekildiğini söyledi.

Ecevit, AP'li adayın da böyle bir davranış içine girmesinin normal olarak gerektiğini ve bunu beklediklerini kaydederek, "Fakat böyle bir eğilimin şu ana kadar ortaya çıkmadığı, aksine Cumhurbaşkanlığı seçimini kilitlemekten başka bir işe yaramadığı görüle görüle bir seçim adaylığında şu aşamada direnileceği anlaşılmaktadır."dedi. Ecevit, AP'nin kendi adayı bakımından yapıcı bir adım atması halinde kilitlenmeyi çözme yönünde umutların doğacağını ve güçleneceğini belirtti.

CUMHURBAŞKANI SORUNU

CHP grubunda konuşmaların tamamlanmasından sonra yeni bir Cumhurbaşkanı adayı belirlemek amacıyla komisyon kurulması kararlaştırıldı. Yapılan oylama sonucunda başta CHP Genel Başkanı Bülent Ecevit olmak üzere Genel Sekreter Mustafa Üstündağ, Genel Sekreter Yardımcısı Altan Öymen ve Grup Başkanvekilleri Metin Tüzün ile Coşkun Karagözoğlu komisyonda yeralarak yeni Cumhurbaşkanı adayını belirlemek üzere çalışmaya başladılar.

Demokrat muhabirinin edindiği bilgiye göre Cumhurbaşkanı adayı parlamento dışından da aranacak. Çalışmalar sonunda bulunabilecek adayın CHP grubuna sunulacağı ve burada tartışmasının yapılacağı bildirildi.

İŞÇİLERİ SESSİZ

(Baştarafı 1.Sayfada)

hiçbir zaman başaramayacaklar, biz işçileri sessiz birer köle haline gelmeye razı edemeyeceklerdir" dedi.

Basın—İş Sendikasının Genel Yönetim Kurulu ve Başkanlar Toplantısından sonra dün yapılan açıklamada daha sonra şu görüşlere yer verildi:

"Tüm bunların yanı sıra" dıştan destekli "AP azınlık hükümeti bilinçli bir şekilde yüzlerce basın emekçisini işinden sürmekte ve işsizler ordusunun saflarına kattığı bu namuslu emekçilerin yerine tescilli halk düşmanı militanları iş yerlerine doldurmaktadır. Bunlar hesapsız kalmayacaktır. Yine mevcut hükümet işçi kıyımı yapabilmek için Başbakanlık Basımevinde basılan T.Ticaret Sicil Gazetesini Odalar Birliğine devrederek zihniyetini bir kez daha belirtmiştir.

Bu arada işçi sınıfının sendikal haklarına yönelen bir başka dengesizliğe değinmeden geçmiyeceğiz.

TÜRK — İŞ KIDEM TAZMİNATLARINA İLİŞKİN TEBLİĞİN İPTALİ İÇİN DANIŞTAY'A BAŞVURDU

ANKARA (DEMOKRAT)

Türk—İş kıdem tazminatlarındaki vergi muafiyeti sınırını daraltan ve Maliye Bakanlığı tarafından Resmi Gazete'de yayınlanarak yürürlüğe giren 125 seri nolu tebliğin iptali için Danıştay'a dava açtı.

Türk—İş Genel Sekreteri Sadık Şide Başkanlığındaki 5 kişilik bir heyet dün Danıştay Başkanı Ragıp Tartan'ı ziyaret ederek 125 seri nolu tebliğin iptali için başvuruda bulundu.

Türk—İş yetkilileri tarafından açılan iptal davasında, Maliye Bakanlığı tebliğinin öncelikle Anayasa'ya aykırı olduğu ifade edilerek özetle şöyle denildi:

"Bilindiği üzere, Anayasa'nın 61'inci maddesi vergi konulmasının ve muafiyet sınırlarının değiştirilmesininn ancak yasa ile mümkün olacağını açıkça hükme bağlamıştır. Bu amir hükme rağmen, Maliye Bakanlığı kendisini kanun yapıcısı yerine koyarak, kıdem tazminatlarındaki vergi muafiyeti sınırını daraltmak suretiyle vergi oranını arttırmıştır.

Öte yandan, Maliye Bakanlığının anılan tebliği, 193 sayılı Gelir Vergisi Yasasının 1927 sayılı yasa ile değişik 25'inci maddesinin 7'inci fıkrası hükmüne de aykırıdır. Yasa, işten ayrılanlara ödenecek işten çıkma tazminatının işçinin 24 aylık tutarına kadar olan kısmının vergi dışı olduğunu hükme bağlamıştır. Yasa uyarınca bugüne kadar yapılan uygulamalarda işten çıkarma tazminatının işçinin 24 aylık tutarını aşan kısmının vergilendirilmesi şeklinde yapılmıştır. Yasada hizmet süresi esas alınmayıp, ödenecek tazminatın 24 aylık tutarı esas alınmıştır.

ENERJİ BAKANI'NIN KOMİSYONCULUK YAPTIĞI İLERİ SÜRÜLDÜ

ANKARA (DEMOKRAT)

TBMM KİT Karma Komisyonunda dün Türkiye petrollerinin 77ve 78 yıllarına ait hesap ve işlemleri ele alındı.

Komisyonda konuşan Denizli CHP Milletvekili Adnan Keskin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Esat Kıratlıoğlu'nun ortak olduğunu ileri sürdüğü PET adlı şirketin SSCB ile TPAO arasındaki bir anlaşmada komisyonculuk görevi üstlendiğini ve 1.3 milyon dolar tutarında komisyon aldığını savundu.

Keskin CHP hükümeti döneminde SSCB ile TPAO arasında petrol alınması konusunda 20 milyon dolar civarında belirlenen ön anlaşmanın AP hükümetinin iş başına gelmesinden sonra 54 milyon dolara bağlandığını söyledi.

Keskin bu anlaşmada, bakanın ortak olduğu PET adlı şirketin komisyonculuk görevini, üstlenerek 3 milyon dolar tutarında para aldığını savundu, bakandan bu konuda açıklama istedi.

CHP'li Erol Saracoğlu da yaptığı konuşmada MİSK'e bağlı Türk-PET SEN Sendikası ile TPAO arasında bir süre önce belirlenen ön protokolde üç mayısın işçi bayramı olarak kabul edilmesini şiddetle kınadı. "1 Mayıs adı geçtiğinde kıyamet koparıyorsunuz. 3 Mayıs'ın anlamı bellidir. İşte 3 Mayıs'taki Kayseri olayları" diye konuştu.

Saraçoğlu Keskin'in konuşmasında ifade ettiği bakanın ortak olduğu PET Şirketi konusuna da değindi. Buradaki telefonun bakanın üzerine kayıtlı olmasının üzücü ve düşündürücü olduğunu, belirterek bu konuda kesin bir açıklama yapılmasını istedi.

İSLAM KONFERANSI AFGANİSTAN SORUNUNU TARTIŞIYOR

İSLAMABAD (REUTER)

İslam Konferansı Afganistan sorununu görüşmeye devam ederken Dışişleri Bakanı Erkmen İran ve Pakistan Dışişleri Bakanlarıyla üçlü bir toplantı yaptı. Görüşmede esas olarak Afganistan sorununun ele alındığını bildiren Erkmen, Konferansta bu sorun üzerinde yeterince durulmadığını ileri sürdü. İran Dışişleri Bakanı Kutbzade ise bu görüşmenin yararlı olduğunu, ancak CENTO'nun yeni den canlandırılmasının ve yeni bir ittifak kurulmasının söz konusu olmadığını söyledi.

Bu arada ortak bir karar alan İslam ülkeleri İsrail işgali altındaki Kudüs'te büyükelçilik açan ülkelerle ilişkinin kesilmesini kararlaştırdılar. Öte yandan İslam Konferansını Afganistan sorunuyla ilgili tüm taraflarla görüşmeler yapacak özel bir komite oluşturma yolunda çalışmalar yapıyor. Filistin Kurtuluş Örgütü ise Afganistan'ın yeniden İslam Konferansı bünyesi içine alınmasın istedi.

ASKERLER GÜNEY KORE PARLAMENTOSUNDA OTURMA GREVİ YAPAN PARLAMENTERLERİ DAĞITTI

SEUL (REUTER)

Güney Kore'nin başkenti Seul'de ordu birlikleri ile göstericiler arasında çıkan çatışmalar da 1 çocuk ölüp 40 kişi de yaralanırken parlamentoda oturma grevi yapmak isteyen 45 milletvekilinin giriştiği eylemin askerlerce engellendiği bildirildi.

Oturma grevi yapmak isteyen milletvekillerinin Yeni Demokratik Parti üyeleri oldukları ve toplu istifa etme kararı aldıkları açıklandı. Yeni Demokratik Parti Lideri Young Sam 40 yabancı basın mensubu ile yapmayı tasarladığı basın toplantısının da sıkıyönetim tarafından engellendiğine değinerek korktuğundan çok daha kötü durumların ortaya çıktığını belirtti. Silahlı birliklerin yapması gereken işin kışlalarına dönerek Kuzey Kore'den gelecek muhtemel bir saldırıyı önlemek için hazırlanmaları olduğuna değinen Young—Sam evinin göz hapsine alındığını ve yalnızca akrabaları tarafından ziyarete izin verildiğini bildirdi.

Bu arada Eski Devlet Başkanı Park'ı öldüren Kim Jae—Kyu'nun ölüm kararının kesinleştiği bildirildi.

Öte yandan ordunun ülkede denetimi tümüyle ele alması üzerine Kore hükümeti de istifa etti.

FAŞİSTLER SALDIRINCA AP'Lİ BAKAN TÖRENİ TERKETTİ

KARABÜK (DEMOKRAT)

Devlet Bakanı Köksal Toptan önceki gün Karabük'te düzenlenen 19 Mayıs gösterileri sırasında açılış konuşması yapmak istediğinde faşistlerin "Başbuğ Türkeş" şeklinde gösteri yapması üzerine stadı terketti.

Devlet Bakanı Köksal Toptan, beraberinde Zonguldak AP Milletvekili Ömer Barutçu ile Senatör Aktemur Yüce olduğu halde 19 Mayıs gösterilerini izlemek üzere Karabük'e geldi. 19 Mayıs'ta Karabük Kaymakamı Yaşar Yaycı ile stadyuma gelen bakan ve beraberindekiler faşistlerin yoğun gösterileriyle karşılaştılar. Faşistler çeşitli sloganların yanı sıra sahaya taş ve sopalar attılar. Atılan taş ve sopalardan sahada bulunan biri kız altı öğrenci hafif şekilde yaralandı.

Gösterilerin durmaması üzerine açılış konuşması yapmak için kürsüye gelen Devlet Bakanı Köksal Toptan, Konuşma yapmaktan vazgeçti ve beraberindekilerle Yenişehir Stadyumunu terketti.

Bakanın gidişinden sonra halkın stadyumdan ayrılmak istediği görüldü. Ancak faşistler stadın kapılarını tutarak halkın ayrılmasını engellediler. Bu arada birkaç kişi faşistlerce dövüldü.

Bütün bu olaylar sırasında emniyet kuvvetlerinin faşistlere müdahale etmemesi ve kimsenin gözaltına alınmaması ilçe halkı arasında tepkilere sebep oldu. Kaymakamın tutumu da kınandı.

DEVALÜASYONLAR NEDENİYLE IMF'YE 5.4 MİLYAR LİRA DAHA BORÇLANILDI

ANKARA (ANKA)

Hükümet tarafından yapılan devalüasyonlar nedeniyle, Türkiye'nin Uluslararası Para Fonu'na olan borçlarında 5.4 milyar lira tutarında bir artış meydana geldi.

Nisan ayı sonunda 1979 mali yılını tamamlayan Uluslararası Para Fonu'ndaki Türkiye'nin hesaplarında devalüasyonlar sonucunda meydana gelen artış Merkez Bankası hesaplarına 72.5 milyon dolar karşılığı olan 5.4 milyar lira şeklinde yatırılan bu tutarla birlikte uluslararası kuruluşların Merkez Bankası'ndaki mevduatı 22.2 milyar lira düzeyine yükseldi.

Merkez Bankası'nın 9 Mayıs günlü verilerine göre, ayın ilk haftasında piyasadan 3.2 milyar liralık kağıt para çekildi ve emisyon hacmi 199.3 milyar liraya geriledi. Bu arada geçen hafta emisyon hacminin 292 milyar liraya yükselmesine kaynaklık eden hazineye açılan kısa vadeli avanslardaki artış da maaş ve ücret ödemelerinin tamamlanmasıyla durdu ve hazine avansları 2-9 mayıs tarihleri arasında 1.3 milyar lira azalarak 108.1 milyar liraya düştü.

Kamu kuruluşlarının Merkez Bankası kaynağından yaptığı kredi kullanımları ise 17.5 milyon lira ile düşük tutarda azalma kaydederken, bankaların kullanımlarında 2.8 milyar liraya varan bir düşüş gözlendi. Mayıs'ın ilk haftası sonunda banka kredileri 114 milyar liraya gerilerken azalmanın 1.4 milyar liralık bölümünün reeskonta getirilen ticari senetler karşılığı açılan kredilerden 951 milyon lirasının tahvil üzerine açılan avanslardan ve 598 milyon lirasınında orta vadeli sınai kredilerden kaynaklandığı belirlendi.

Merkez Bankası tarafından tarım satış kooperatifleri birliklerine açılan destekleme kredileri 2 Mayıs tarihleri arasında 409 milyon lira azalırken üreticiyi güçlendirme kredilerinde 532 milyon liralık bir artış sağladı Bu arada Tarım Kooperatifleri kredilerinde de 20.3 milyon liralık bir gerileme oldu. Buna göre de mayısın ilk haftası sonunda Tarım Satış Kooperatifleri kredileri 22.9 milyar lira, Tarım Kredi Kooperatifleri kredileri ise 35 milyar lira düzeyinde bulunmaktadır.

Yapılan hesaplamalara göre, resmi kuruluşların Merkez Bankası'nda tuttukları mevduat 242 milyon lira azalarak 17.6 milyar liraya indi. Resmi ve özel bankalar mevduatında ise artış meydana geldi ve 2-9 mayıs tarihleri arasında 542 milyon liralık artışla 9.7 milyar liraya çıktı. Özel bankalarca Merkez Bankası'nda tutulan mevduat halen yılbaşındaki düzeyinin 3.6 milyar lira altında bulunmaktadır.

PERU'DA SİVİL HÜKÜMET KURULUYOR

● Peru seçimlerinde solun bütün önemli siyasetleri Temsilciler Meclisi'nde sandalye kazandılar.

LİMA (REUTER)

Peru'da 17 yıldan beri ilk kez yapılan seçimlerde devlet başkanlığına seçilen Fernando Belaunde Terre yeni sivil hükümetin kurulması için çalışmalarına başladı. Belaunde orduyla iyi geçinmek için sivil savunma bakanlığı yerine askerlerin görevlendireceği kara, deniz ve hava kuvvetleri bakanlıklarının kurulacağını açıkladı. Belaunde 1968'deki askeri darbe sonucunda iktidardan düşürülmüştü. Sol partiler seçim sisteminden dolayı senatoya az sayıda üye sokabilirken, temsilciler meclisinde önemli sayıda sandalye kazandıkları bildirildi. Peru'daki sağ partiler ise büyük bir yenilgiye uğradı. Senato'daki 60 üyeliğin 26'sını orta yolcu Halk Hareketi Partisi, 17'si ni sosyal demokrat parti, 11'ini ise tutucu Hristiyan Demokrat Parti, geri kalan 11'ini ise sol partiler kazandı. 180 üyeli Temsilciler Meclisinde ise Halk Hareketi Partisi 40, Sosyal Demokratlar 10, Hristiyan Demokratlar 7 sandalye alırken, arta kalan üyelikler çeşitli partiler arasında dağıldı.

BATILILARA GÖRE TÜRKİYE EKONOMİSİNİN BUNALIMI CİDDİYETİNİ SÜRDÜRÜYOR

DIŞ HABERLER SERVİSİ

İktisadi İşbirliği ve Kalkınma Örgütü (OECD) tarafından üye ülkeler hakkında hazırlanan raporlardan Türkiye'ye ilişkin olanı yayınlandı.

Türkiye'yi ekonomik açıdan geniş biçimde inceleyen raporun giriş kısmında Türkiye ekonominin halen çok güç bir dönemden geçmekte olduğu kaydedilerek enflasyonun bütün OECD ülkeleri arasında en yüksek düzeyde seyretmekte olduğu vurgulandı.

1979 sonu itibariyle fiyat artış hızının %80'e ulaştığı kaydedilen bu bölümde şu görüşlere yer verilmektedir:

"Aynı dönem itibariyle kalkınma hızı sıfıra düşmüş, sınai kapasite kullanımı, Türkiye'nin döviz kazanma veya taze para bulma konusunda karşılaştığı güçlükler nedeniyle hızla düşmüş döviz sıkıntısı yüzünden petrol ham madde ve yedek parça ithalatı kısıntıya uğramıştır. Ancak işsizlik, bu zor koşullar altında beklenmesi gerektiği oranda artmamıştır."

Raporun girişinde, Türkiye'nin bu güçlüklerinin köklerini 1973/74 dünya petrol bunalımı ile uluslararası ekonomik faaliyette görülen yavaşlamada bulunduğuna,dikkatler çekilmekte, bunun yanı sıra geçmişteki iç politika yönlendirmelerinin uluslararası koşullara uymaması ve onları takip etmemesi sonucu bunalımın ortaya çıktığı vurgulanmaktadır.

OECD raporunda, 1974'ten itibaren Türkiye'nin giderek büyüyen dış ticaret açığını, kısa vadeli ticari borçlanmalarla kapamaya çalıştığı bunun sonucunda da aldığı borçları ödemekte güçlük çeker hale düştüğü belirtildi.

POLİTİKA HATALARI"

OECD raporunda petrol fiyatlarında artışa paralel olarak yurt içindeki enflasyonun da giderek hızlanmasına rağmen ödemeler dengesi sorununu düzeltici iç politika düzenlemelerinin zamanında yapılması halinde durumun bugünkü kadar kötü olmayacağı iddiasına yer verildi. Bu hatalar arasında kalkınma hedeflerine ulaşabilmek amacıyla yatırımlara izin verilirken tüketimi kısıcı ve iç tasarrufu teşvik edici bir siyasetin izlenmemiş olması eleştiri konusu yapılmaktadır.

Rapor şöyle devam etmektedir'

"Bunun sonucu olarak Türkiye'de ithal ikamesine yönelik sanayi gelişmiş ve ihracata dönük sanayie geçiş olmamıştır. Böylece ihracat hemen hemen durma noktasına gelirken giderek artan iç talebi karşılamak amacıyla ithalat büyük çapta artış göstermiştir."

Yapılması gerekenler raporda dış ödemeler dengesindeki açığın kapatılabilmesi için Türkiye'nin gelecek yıllarda da dış ekonomik yardımaihtiyaç duyacağı belirtilerek ancak yeni ekonomik önlemlerden sonra ihracatın ve yabancı yatırımların artması ve iç istikrarın sağlanması halinde, Türkiye'nin "Gelecek birkaç yıl içinde" dış ticaret açığını normal yollarla finanse etmesi gerektiği bildirildi.

Raporda Türkiye'nin yeni ekonomi politikasının orta vadede başarılı olmasının iktisadi devlet kuruluşlarının etkinliklerinin arttırılmasına bu amaçla bu kuruluşların rekabete açık hale getirilmesine ve bu konuda hükümetin göstereceği kararlılığa bağlı olacağı da vurgulandı.

Raporda belirlenen görüşlere göre, enflasyon oranının düşürülebilmesinin bir diğer önemli yolu vergi reformu olacaktır ve vergi reformu yoluyla "Yatırıma yönelik teşvik azaltılmadan gelir grupları arasındaki büyük farklılıkların giderilmesi gerekecektir.

Raporda, işçi ve işveren kuruluşlarıyla yakın danışma ve işbirliğine dayanan bir gelir politikası önerildi. Ve ücret politikasının enflasyon oranı ve ekonomik durum dikkate alınarak gerçekçi temeller üzerinde sürdürülmesi gerektiği belirtildi. Rapor, dış ödemeler dengesinin kabul edilebilir ölçüler içinde tutulabilmesi için enerji tasarrufuna daha fazla ağırlık verilmesinin gerektiğini de belirtti. Uzun vadede Türkiye'nin özellikle kömür, linyit ve hidroenerjiden oluşan büyük bir enerji revervine sahip olduğunu vurgulamaktadır.

OECD raporunun sonuç bölümünde Türkiye'nin ekonomisinin iyileşmeye başlamadan önce bazı alanlarda kötüleşebileceği ileri sürülerek özellikle enflasyon oranının artabileceği, işsizlik oranının yükselebileceği belirtilmektedir.

TARİŞ ÇİĞLİ'DE ÜRETİM BAŞLADI

İZMİR (DEMOKRAT)

Kurulduğu günden beri sürekli artan miktarlarda zarar ettiği ve olaylara sahne olduğu gerekçesiyle 3 ay önce kapatılan TARİŞ'in İplik Fabrikasında yeniden üretime başlandı.

TARİŞ Genel Müdürü Hakkı Gürün, İplik Fabrikasının 25 bin ünitelikbölümünün yarın açılmasıyla ilk aylarda 300—350 ton dolayında üretim yapılabileceğini söyledi.

Özel sektörle birlikte işletilmesi planlanan 100 bin İğlik Çiğli İplik Fabrikasının diğer 3 ve dördüncü 25'er bin İğlik bölümlerinin ise hangi tarihte faaliyete geçeceğinin belli olmadığını ifade eden TARİŞ Genel Müdürü, bu ünitelerde onarım çalışmalarının sürdürüldüğünü öne sürdü.

İŞÇİLER VE SENDİKA

Bu arada edinilen bilgilere göre, TARİŞ Çiğli İplik Fabrikasında toplu iş sözleşme yapma yetkisini elinde bulunduran DİSK'e bağlı Tekstil Sendikası yetkilileri, fabrikanın 3 aylık aradan sonra yeniden üretime açılmasıyla birlikte işçileri provokasyonlara karşı uyardı.

TARİŞ olayları gerekçe gösterilerek iş yasasının 13 ve 17. maddelerine göre, Tekstil Sendikası üyesi yaklaşık 325 işçinin işine son verildiği iplik fabrikasına 90 faşistin işçi adı altında işe alındığı bildirildi.

GENEL İŞ YÖNETİCİLERİ DİNÇER'İN ODASINI İŞGAL EYLEMLERİNİ SÜRDÜRÜYOR

ANKARA (DEMOKRAT)

Genel—İş Yöneticilerinin Ankara Belediye Başkanı Ali Dinçer'in odasını işgal eylemi 3 günlük bir aradan sonra dün sabah yeniden başladı. Sendika yöneticilerinin direniş konusunda görüşmek için Sıkıyönetim Komutanlığına gittikleri bildirildi.

Genel—İş Yöneticilerinin 6 gün önce başlattıkları işgal eylemi araya 3 günlük tatilin girmesi nedeniyle kesilmişti. Dün sabah saat 7'de tekrardan başkanın odasına gelen sendikacılar, 7500 işçinin maaş, ve ikramiyelerinin verilmesi kesin bir sonuç kazanıncaya kadar eylemlerini sürdürecekler.

Dün saat 11.15'de Genel—İş Merkezi 1. Şube Başkanı Cemal Araslan, 1. Şube başkanı Oğuz Kızıltan ve 3. Şube Başkanı Hasan Çağlar'ın belediye işçilerinin grevine izin verilmesi konusunda bir görüşme yapmak üzere Ankara Sıkıyönetim Komutanlığı ile görüşmeye gittikleri öğrenildi.

AKLA KARA

(Baştarafı 2. Sayfada)

ve polis arabasının eşliğinde yazılmaktadır.

Biz CHP örgütü olarak...'da Kaymakamı ziyaretimizde dile getirdik. Ne bekleyebilirdik ki malumiktidarınvalisi ve kaymakamından. Sadece söylediklerimizle kaldık.

(...) inanın şu yazıyı bile her an evime yapılacak saldırıyı bekleyerek gecenin ilerlemiş saatlerinde yazıyorum ve diyorum ki; biz devrimciler bu kadar zararlı mıyız ülkemiz için...

Ben anamı, babamı, kardeşlerimi, çoluk çocuğumu, komşularımı, hemşehrilerimi, giderek toplumumun tümbireyleriniiçtenlikle seviyor ve onlar için uğraşıyorsam faşist mangaların idam hükmüyle mahkum olmamalıyım. Halkını, toplumunu sevenlerin kaderi artık faşist güçlerin elinden alınmalıdır. Bizler seve seve bu durumlara geldik, sevmek suç ise bu duygularımızdan ötürü neden faşist zorbalara kaderimizi bağlayalım? Bizler kahraman olmak yolunda değiliz ama halkımız için birer neferiz. Bu görevden hiç bir kuvvet, hiç bir güç bizi geri çevirememeli, (...) Bizi kurtarın demiyoruz ama bizim yanımız da olunuz, bizimle olunuz (...) sizleri uyarıyorum. Isparta ve özellikle...'te bir Kahramanmaraş yaratılmak isteniyor. İlgililerin dikkatini çekmeniz için yazıyorum (...)."

Isparta'lı oyuncakçı başının dikkatine sunulur.

OECD'YE GÖRE SON ALTI AYDA TÜRKİYE'DE FİYAT ARTIŞLARI YÜZDE 100'Ü AŞTI

PARİS (A.A)

İktisadi İşbirliği ve Kalkınma örgütü (OECD) tarafından yayınlanan son rakamlara göre, Türkiye'de mart sonu itibariyle son 6 ayda fiyat artışları yüzde 100'ü geçerek yüzde 100.8'e ulaştı. Türkiye bu fiyat artışıyla OECD ülkeleri arasında enflasyonun en yüksek olduğu ülke durumundadır.

Aynı dönemde yüzde 59.9'luk artışla İzlanda Türkiye'yi izlemekte, fiyat artışlarının yüzde 31.9 olduğu Yunanistan 3. sırada bulunmaktadır.

Mart ayı itibariyle bir yıllık dönem ele alındığında Türkiye'deki fiyat artış ortalaması yüzde 96.2 olmaktadır. Yunanistan'da yıllık fiyat artışı ise yüzde 23.8 olmuştur.

OECD ülkeleri arasında, son 6 ayda fiyatların en az arttığı ülke yüzde 2.5 ile İsviçre oldu. Onu yüzde 6.7'lik artışla Almanya ve yüzde 6.9 'luk artışla Hollanda izlemektedir.

Son 6 ayda OECD ülkelerinde ortalama fiyat artışı yüzde 13.9, AET ülkelerinde ise yüzde 12.9 oldu.

Ercan GÜNDOĞDU

Ve zafer hiçbirşeyi affetmeyecek kadar Tırnakla sökülüp koparılacaktır..

Anısı yaşıyor.

Gölköy'den DEVRİMCİ ARKADAŞLARI

(Demokrat: 1935)

DÜZELTME

18.5.1980 tarihinde "Uluyol Berec" ulusoy, brec olarak çıkmıştır. Düzeltiriz.

Sendikamız, İstanbul Gaziosmanpaşa Uluyol No: 104/14'de kurulu Pil ve Batarya Sanayii T.A.Ş. (Berec Kivi) işyerinde çalışan üyeleri adına anılan işyeri işvereni ile toplu iş sözleşmesi yapacaktır. 275 sayılı Yasanın 12. maddesi uyarınca duyurulur.

PETROL İŞ

(Basın : 3608) - 1898

MİAMİ'DE OLAYLAR SÜRÜYOR

(Baştarafı 1.Sayfada)

karşılıkların devam ettiği öğrenildi. Polislerin ve Ulusal Muhafızların yollara barikatlar kurdukları ve sık sık arama yaptıkları belirtildi. Bu arada ölenler arasında 14 yaşında bir zenci çocuğun da bulunduğu açıklandı.

Irkçı saldırgan Klu Klux Klan örgütünün eylemlerinin en fazla olduğu eyaletlerden biri olan Florida'dan son gelen haberlere göre 20'yi aşkın kişinin öldüğü, 400'e yakın kişinin yaralandığı açıklandı. Bunların çoğunun siyah olduğu bu arada işkence edilerek öldürülmüş siyah ve uzak doğuluların cesetlerinin bulunduğu bildiriliyor. Kentteki Ulusal Muhafız sayısının 4000'e yükseltildiği, tutuklanan zencilerin sayısının da 500'ü aştığı kaydedildi.

Olayların başlamasına neden olan Arthur McDuffie adlı zenciyi öldüren polislerin beraat kararının nedenini oradaki halkın tepkisinin beyazlardan oluşan jürinin tarafsız karar alma olanağını kaldırması olarak açıklayan adalet yetkilileri ortada bir haksızlık varsa giderilmesi için ellerinden geleni yapacaklarını söylediler. Bu arada olayla ilgili soruşturma yapmak için Miami'ye gelen Adalet Bakanı Civiletti davanın yüksek jüride yeniden ele alınacağını açıkladı.

Demokrat

Çatalçeşme Sok. No: 50 Cağaloğlu—İSTANBUL Telefon: 28 68 03 Yıl: 11 Sayı: 3390/167

Demokrat Ofset tesislerinde hazırlanmış,Hürriyet Ofset tesislerinde basılmıştır.

BAS—SAN Basın Yayın Sanayi ve Ticaret A.Ş. adına imtiyaz sahibi Dursun AKÇAM

Genel Koordinatör Aslan B. KAFAOĞLU

Yazıişleri Müdürü Işık YURTÇU

Sorumlu Müdür H.Basri ÇIPLAK

Ankara Temsilcisi Dr. Ergin ATASÜ

ABONE BEDELLERİ
3 aylık 900.—6 aylık 1800.—
1 yıllık 3600.—TL.
YURT DIŞI

Normal	3 aylık	2250.—	55 DM
	6 aylık	4500.—	110 DM
	1 yıllık	9000.—	220 DM
Uçakla	3 aylık	4500.—	100 DM
	6 aylık	9000.—	200 DM
	1 yıllık	18.000—	400 DM

İLAN KOŞULLARI

2,3,4,5,6 sayfalar (süt cm)	700 TL
Devam sayfaları (süt cm)	800 TL
Doğum, nişan evlenme ölüm teşekkür (2 süt.5 cm.)	2500 TL
Yayın İlanları(1 süt 5 cm)	650TL.
Küçük İlanlar (kelimesi)	30 TL.

Abone olmak isteyen okurlarımız abone bedelini PTT ile gazetemiz adresine yollamalıdır.

Ankara Bürosu: Konur Sok. 24/19 Kızılay—Ankara Telefon: 17 01 41 | İzmir Bürosu: Kıbrıs Şehitleri Cad. 1443 Sok. No: 149 Daire: 6 Alsancak Telefon. 14 67 75 | Adana Bürosu: Dörtyolağzı, Özel Sancak İş Hanı Kat: 1 No:96

Sinema kapılarında, stadyum önlerinde...

Midyeciler ekmeklerini denizden çıkarıyor

● 600 ailenin geçimini midye satarak sağladığı İzmir'de midye satıcılığı Mardinlilerin tekelinde

● Midyeciler bir belediye zabıtaları, bir de kışın İstanbul'dan midye getiren patronlardan yana dertli...

Karnını doyurabilmek umuduyla her yıl binlerce insanımız büyük kentlere göç ediyor. Kimi topraktan beklediğini alamamış, kimi karnını doyuracak kadar kazanamamış. Midyecilerde bunlardan.. Soğuk kış günlerinde herkes paltolarıyla üşürken bile midyeciler, buz gibi suyun içinde yaşam kavgası veriyor.

Toprağından yeterli ürünü alamayan, çocuklarının karnını doyuracak kadar kazanamayan insanlarımız yıllardır büyük kentlere akın ediyorlar. Büyük kentlere göç edenlerin başvurdukları meslek genelinde inşaat işçiliği, işportacılık... vs. oluyor

İnsanlarımızın "taşı toprağı altın diyerek göç ettiği kentlerden biri de İzmir. Ancak İzmir'e gelenlerin bir kısmı diğer illerde görülmeyen bir meslek buluyorlar:

MİDYECİLİK.

— Midye, taze midye bunlar...

— Taze taze midye dolması, gelin, alın...

— Buyur abi,

Konak alanındayız. Her köşede tepsilerinin başında satış yapmaya çalışan midyeciler var. Yanlarına yaklaştık. Tanesi 2,5 liradan birkaç tane midye yedikten sonra başladık konuşmaya. Nereli olduklarını sorduk. İşte aldığımız cevaplar:

— Mardinliyim,

— Mardinliyim,

— Mardinliyim,

Bütün midye satıcıları Mardin'li. Bunun nedenini Ali Bakaç şöyle anlatıyor:

—" Ben bundan 18 yıl önce iş bulabilmek umuduyla İzmir'e geldim. Önceleri bir sürü işte çalıştım. Daha sonra, midyecilik yapan kişilerin yanına çırak olarak girdim. Bir süre çalıştıktan sonra midyeciliği öğrendim. Bu kez kendim denizden çıkarıp satmaya başladım. Bizden sonra gelip de iş bulamayan hemşerilerim benim yanıma geldiler. Onlara da bu işi öğrettim. Onlarda daha sonra gelen Mardin'lilere derken, midyecilik Mardin'lilerin tekeline girmiş oldu."

İzmir'de altıyüz aile yani yaklaşık üç bin kişi geçimini bu yassı solungaçlı yumuşakçaya bağlamış. Bu insanlar, yazın İzmir'de çıkarılan, kışın da İstanbul'dan getirilen midyeleri satarak geçiniyorlar. Ama nasıl geçiniyorlar? Kimlerle savaşıyorlar? Hangi zorluklarla karşı karşıyalar? Sorunlarını onların ağzından dinleyelim.

Sinema kapılarında, tren istasyonlarında her köşede tepsilerinin başında midyeciler. Yalnız İzmir'de midyecilik yaparak geçinen 600 aile var.

Midyecilerin derdide zabıtalar,"Zabıta yakaladığı zaman hemen tepsiyi döker yada alır götürür. Hiç düşünmez ki biz bu tepsiye masraf yaparız, ondan para kazanmaya çalışırız"diyorlar.

"Bu düzende bizim gibilere iş yok"

Bir midye satıcısının yanına yaklaştık. Adı Ömer Aka. Evli, üç tane de çocuğu var. Bir oda, bir salon kondusuna 1000 lira kira odüyor. Bu işe nasıl başladığını kendi ağzından dinliyelim:

"Mardin'in bir köyünden buraya geldim. Köyümde ne elektrik vardı ne de yol. Toprağımız da yoktu. Bir kaç kuruş kazanabilmek için altı saat yol yürüyor, Nusaybin'e odun götürüp satıyorduk. Ama aldığımız para oradaki otel masrafına ancak yetiyordu. İyi bir iş bulurum umuduyla buralara göçtük. Sonunda hemşerilerim gibi ben de midyecilik yapmaya başladım."

İzmir'de denizin fazla tuzlu oluşu ve yaz aylarında akıntının olmayışı midyenin ömrünü kısaltıyor. Zamanla bu işi yapanların sayısı da artınca çıkarılan midye yetersiz kalmış. Bunun üzerine en eskilerden altı kişi birleşip bir deniz motoru alıyorlar ve on işçiyle gidip İstanbul'da midye tutmaya başlıyorlar.

Altı çocuğunun karnını doyurmak, okul masraflarını karşılamak için ta İstanbul'a giden midye Mehmet Oruç bakın nasıl anlatıyor işini:

"Karlı fırtınalı günlerde açız"

"Her gün Tarabya—Sarıyer kıyılarında denize açılırız. Denizin 70 kulaç derinliğinden midye toplarız "argalya" denen deniz dibini tarayan bir aletimiz var. Topladığımız midyeleri çuvala doldurup kıyıya taşırız.Çöpleri temizler, kamyonlara doldurur, İzmir'e telefon açar, "mal geliyor" deriz. Üç—dört günde bir bir kamyon ancak dolar. 1500 lira kazanırım. Karlı fırtınalı günlerde çalışamayız. O zaman işte açız. Dört gözle İzmir'den gelecek borç parayı bekleriz."

Bazı midye satıcıları ailece çalışıyor. Genelikle ilkokul çağındaki çocuklar, midye satıp, babalarına yardım ediyorlar. Ahmet Yağız'ın 14 yaşındaki oğlu da babası hastalanıp çalışamaz olunca midye sepetini almış ve satışa çıkmış. Babası durumunu şöyle dile getiriyor.

"Artık benim yerime oğlum satıcılık yapıyor"

"Mardin'de 8 dönüm bağım vardı. 8 'de nüfus. Aldığımla geçinemiyordum. Kaçakçılığa başladım. Tam 14 yıl kaçakçılık yaptım. Hergün ölümle burun buruna yaşadım. Baktım olmuyor, İzmir'e geldim. İş bulamayınca midyeciliğe başladım. İki sene önce hastalandım, çalışamıyorum artık. Benim yerime oğlum satışa çıkıyor. O da ev kirasını ancak çıkarıyor."

İşsizliğin ve açlığın göçe zorladığı emekçilerden biri de Hasan Akagündüz. Diğer sorunlarının yanı sıra en çok zabıtalara kızıyor.

"Devlet bize ne iş verir ne aş"

Zabıta bizi yakaladığı zaman hemen tepsiyi döker, ya da alır götürür. Hiç düşünmez ki biz bu tepsiye masraf yaparız. Ondan para kazanmaya çalışırız. Bugün bir tepsi 400 TL. Bunu hiç hesap etmez. Bıktım artık. Başka bir iş olsun da ne olursa olsun diye İş ve İşçi Bulma Kurumuna başvurdum. Her ay da uğrarım. Ama orada da adamı olan iş buluyor. Devlet bize ne iş veriyor, ne de aş.'

Türkçeyi pek bilmeyen ancak kürtçe konuşabilen Ahmet Akduman, bir hemşerisi aracılığıyla, şunları söyledi:

"Karnımızı doyurmak için buralara geldim"

"Karnımı doyurabilmek için kalktım ta buralara geldim. Dil bilmediğimden iş bulamadım. Başka bir iş bulabilirsem midyeciliği bırakacağım. Devlet bana 35 yaşıma kadar bir şeyvermedi. Bu yaştan sonra ne verecek. Elimde sadece nüfus kağıdım var. Başka hiçbir şeyim yok.'.

İstanbul'da çıkarılan midyeler , veterinerlikten rapor alındıktan sonra piyasaya sürülüyor. Ama ara sıra başlarına ilginç olaylar da gelmiyor değil. Geçen yıl başlarına gelen ilginç bir olayı aktaralım sizlere:

İzmir'e mal getiren kamyonlardan biri yolda arızalanıyor. Şoför durumu mal sahiplerine bildiriyor. Mal sahipleri de başka bir kamyon kiralayıp, arızalanan kamyonun yanına geliyorlar. Malı, yeni kamyona aktarırken, belediye zabıtaları olay yerine geliyor ve olaya el koyuyor. 640 TL. rüsum kesiyorlar. Daha sonra belediye başkanı ve veteriner hekim olay yerine geliyor. Peşinden de gazeteciler. Ve ertesi gün İstanbul'dan kaçak midye getirenlerin yakalandığı şeklinde bir haber. Tabii kimse satın almıyor. Denize döküyorlar. 35-40 bin lira zarar ediliyor.

PATRONLAR NE DİYOR?

Midyeyi İstanbul'dan getirtip, sokaktaki satıcıya satan İbrahim Korkut satıcılardan dert yanıyor. "Kazancımda gözleri var" diyor. Dinleyelim?

"Ben satıcılar için çalışıyorum ama anlamıyorlar"

"Yapılan son zamlardan sonra masrafım daha da arttı. Ben de eskiden 90 liraya verdiğim bir teneke midyeyi şimdi 100 liradan veriyorum. Ama yine de birşey kazanamıyorum. Karlı fırtınalı günlerde hep cepten yiyoruz. Ben bu zorluklara hep midye satıcısı hemşerilerimi düşünerek katlanıyorum ama onlar anlamıyorlar. Ben mal getirmesem onlar aç kalır. Ama bunu anlamıyorlar. Yahu kardeşim, malı toplatıp getiriyorum, onlara sadece satmak düşüyor. Sonunda da kötü oluyorum. İyi bari onlar midye getirtsin, ben satayım. Günde bin liradan aşağı kazanmam. Nasıl mı?

Bu işte açıkgöz olacaksın. Devamlı koşturacaksın. Ama beceremiyorlar, az kazanıyorlar. Ben ne yapayım?

Radyo TV program haber

18.50 Lassie

Sürekli filmin "Kahraman köpek" adlı bölümü yayınlanacak. Lassie dağda gezerken bir başka köpek görür. Bağlı olan köpek sürekli havlamaktadır. Ve sanki bir tehlikeyi haber vermektedir. Lassie dağa tırmandığında uçurumdan düşmek üzere olan Karl'ı görür ve onu kurtarmaya çalışır.

TRT DANIŞMA KURULU TOPLANTILARI SÜRÜYOR

TRT'nin düzenlediği çeşitli yayın dallarına ilişkin danışma kurulu toplantıları sürüyor. Mayıs başlarında toplanan ve oldukça başarısız geçen "Kadın Yayınlar Danışma Kurulu"nun ardından, 2-3 ve 4 Haziran 1980 günleri "Köy ve Tarım Yayınları Danışma Kurulu" bir araya gelecek.

TRT tarafından basına dağıtılan prototipte Danışma kurulunun amacı; "köy, tarım ve hayvancılık konularının yeraldığı çeşitli programların içeriğini daha iyiye götürebilmek ve çiftçinin, köylünün eğitim gereksinimini karşılayabilmek" olarak belirlendi.

Toplantının ilk gününde TRT, üniversite, mesleki kuruluşlar ve devlet kesimlerinden temsilciler çeşitli konuşmalar yapacaklar; ikinci ve üçüncü günlerde ise tebliğlerle ilgili tartışmalar yeralacak.

19.15 Merhaba

İdil Öztamer'in sunduğu programa konuk olarak Prof. Dr. Mehmet Dokuzoğuz, Abdullah Şimşekcan, Adem Kabasakal ve Turan Ölçer katılacaklar. Programda, sırasıyla şu konular işlenecek. İncir hakkında kısa, öz bilgi- İncirimizin bugünkü durumu, üretici sorunları. İncir standartlarını- İncirin botanik vasıfları ile ilekleme-İncir kasada ve üretici açısından kurutma sorunları- Kanlı Balsıra zararlısı, incir kök uyucu hastalığı, incir meyvası iç çürüklüğü konularında mücadele - Fügigasyon (gazlama) - İncir işleme çeşitleri veiç-dış pazarlama.

RADYODAN SEÇMELER

TRT 1

06.40 Günaydın
07.40 Günün İçinden
10.02 Arkası Yarın (Beklenen Günler adlı oyunun üçüncü bölümü yer alıyor.)
11.40 Şarkılar
12.10 Öğle Üzeri
15.05 Arşivden Mikrofona
17.00 Olayların İçinden

TRT 2

08.02 Gün başlıyor
09.15 Edebiyatımızda Öncüler
10.00 Şarkılar
12.00 Dünya Folklorundan
14.30 Yabancı Dil Öğrenelim
16.00 Türküler
17.00 Olayların
18.30 Ekonomi Sözlüğü

ORTAK YAYIN

19.30 Hafif Müzik
20.00 Köy Dağarcığı
20.45 Amatör Sesler
21.05 Türküler
23.15 Gecenin İçinden

TV'de BUGÜN

17.00 BÖLGESEL HABERLER
17.05 AKŞAMA DOĞRU
18.00 HABERLER
18.05 SINAVA DOĞRU
18.50 LASSİE
19.15 MERHABA
19.50 UYKUDAN ÖNCE
20.00 HABERLER
20.55 UEFA KUPASI 2. MAÇ (Eintracht Frankfurt - Munchengladbach)
21 25 MÜZİK
22.00 MAÇIN 2. YARISI
22.50 HABERLER

Demokrat Çocuk

Arkeoloji neye yarar?

Arkeoloji, eski çağlarda yaşayan toplumların eski yerleşme yerlerini araştırmayı, bulmayı ve buralarda ortaya çıkan yapıtları değerlendirmeyi öğreten bir bilim dalı. Dolayısıyla eski toplumların yaşam biçimleri hakkında bizleri bilgilendiren bir bilim dalı. Bu araştırmaları bu bilim dalında uzmanlaşan yani arkeolog olan kişiler yürütüyor.

Anadolu bildiğiniz gibi, binlerce yıldır pek çok kavmin, ulusun yurdu olmuş bir yer. Burayı kendilerine yurt edinmiş bütün uygarlıkların yaşamı hakkında bizlere bilgi veren sayısız sanat, kültür, mimarlık yapıtları var yer üstünde ve yer altında.

Bu yapıtların önemi, bizlere o uygarlıkların dünya görüşleri, inançları, üretim biçimleri, kullandıkları teknikler hakkında bilgi vermeleri. İşte bu bilgiler sayesindedir ki bizler bugün toplumumuza egemen pekçok düşünce, inanç ve davranışın temellerini anlayabiliyoruz.

Biliyorsunuz ki, toplumlardaki yanlış düşünce ve davranışları değiştirmenin ön koşulu, onları tanımak, bu davranışların nedenlerini anlamaktır.

Güneş AĞABEY

Okumuş bir işçi soruyor

Yedi kapılı Teb şehrini kuran kim?
Kitaplar yalnız kralların adını yazar.
Yoksa kayaları taşıyan krallar mı?
Bir de Babil varmış boyuna yıkılan
Kim yapmış Babil'i her seferinde?
Yapı işçileri hangi evinde oturmuşlar
Altınlar içinde yüzen Lima'nın?
Ne oldular dersin duvarcılar Cin Seddi bitince?
Yüce Roma'da zafer anıtı ne kadar çok
Kimlerdi acaba bu anıtları diken?
Sizar kimleri yendi ve kazandı bu zaferleri?
Yok muydu saraylardan başka oturacak yer
Dillere destan olmuş Bizans'ta?
Atlantik'de o masallar diyarında bile
Boğulurken insanlar uluyan denizde bir gece yarısı
Bağırıp imdat istedilerdi kölelerinden.
Hindistan'ı nasıl aldıydı tüysüz İskender?
Tek başına mı aldıydı orayı?
Nasıl yendiydi Galyalıları Sezar?
Bir ahçı olsun yok muydu yanında onun?
İspanyalı Filip ağladı derler
Batınca tekmil filosu.
Ondan başkası acaba ağlamadı mı?

Yediyıl savaşını İkinci Frederik kazanmış ha
Yok muydu ondan başka kazanan?

Kitapların her sayfasında bir zafer yazılı.
Ama pişiren kimbu zafer aşını?
Her adımda fırt demiş fırlamış bir büyük adam.
Ama ödeyen kim harcanan paraları?

İşte bir sürü olay sana
Ve bir sürü soru

Bertolt BRECHT

PIRPIRLI ŞİİR

Uyandım baktım ki bir sabah,
Güneş vurmuş içime;
Kuşlara, yapraklara dönmüşüm,
Pır pır eder durur, bahar rüzgarında.
Kuşlara, yapraklara dönmüşüm;
Cümle azam isyanda;
Kuşlara, yapraklara dönmüşüm;
Kuşlara,
Yapraklara.

Orhan Veli KANIK